

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

**UKRAINIAN-ENGLISH THEOLOGICAL
DICTIONARY**

Луцьк 2019

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 4 від 18 грудня 2019 р.)*

Рецензенти:

Данилюк Н. О. – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Дунаєвська О.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Київського національного університету імені Тараса Шевченка.;

Українсько-англійський релігійний словник / уклад. : А. Б. Павлюк, Е. К. Коляда, І. В. Чарікова, Н. І. Добжанська, Н. А. Одарчук, Н. В. Єфремова, О. О. Рогач, О. В. Василенко, С. Б. Шелудченко; під керівництвом та за заг. ред. А. Б. Павлюк. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2019. – 45 с.

© Павлюк А. Б., Коляда Е. К., Чарікова І. В., Добжанська Н. І., Одарчук Н. А., Єфремова Н. В., Рогач О. О., Василенко О. В., Шелудченко С. Б. (укладання), 2019

© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2019

A

Аваддóн 1. (у Старому Завіті – пекло, смерть) Abaddon /ə'badən(q)n/; destruction /də'strɔ:təs(q)n/; 2. (у Новому Завіті – ангел безодні, ангел пекла) Abaddon /ə'badən(q)n/, the angel of the bottomless pit /'ði:'eʃn̩g(q)l qv ðq 'b̩ptqm̩sq'sp̩f̩t/; Apollyon /ə'poli:ən(q)n/, the angel of the Abyss /'ði:'eʃn̩g(q)l qv ði'q'bf̩s/

áбва 1. (почесний титул духовної особи) abba /'æbə/; 2. (молитовне звертання до Бога) ~, Отче! Abba, Father! /'æbə'fæðə/

Áве Марія Ave Maria /'ævə'mæriə/; Ave Mary /'ævə'mæri/; Hail Mary /'heɪl'mæri/

автокефáлія autocephaly /'ɔ:tq'sefqsi/; autocephality /'ɔ:tq'sfqsfsti/

автокефáльний autocephalous /'ɔ:tq(V)'sef(q)lqs/; ~а церква autocephalous church /'ɔ:tq(V)'sef(q)lqs 'tɛ:lɔ:/; Українська ~а православна церква the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church /'ðq j'f̩keʃn̩sqn 'ɔ:tq(V)'sef(q)lqs 'tɛ:lɔ: 'tɛ:lɔ:/

автономія autonomy /'tɛ:lPnqm̩i/; ~ церкви autonomy of a church /'tɛ:lPnqm̩i qv q 'tɛ:lɔ:/; ~ помісної церкви the autonomy of the local church /'ði' tɛ:lPnqm̩i qv ðq 'lq V̩k(q)l 'tɛ:lɔ:/

автономníй autonomous /'tɛ:lPnqm̩qs/; Українська ~а православна церква the Ukrainian Autonomous Orthodox Church /'ðq j'f̩keʃn̩sqn 'tɛ:lPnqm̩qs 'tɛ:lɔ: 'tɛ:lɔ:/

авторитарíзм authoritarianism /'tɛ:lP̩r̩ʃterʃn̩sq(q)m/; церковний ~ church authoritarianism /'tɛ:lɔ: 'tɛ:lP̩r̩ʃterʃn̩sq(q)m/

автохтóнн|ий autochthonous /'tɛ:lP̩kTqnqns/; ~і культи autochthonous cults /'tɛ:lP̩kTqnqns 'kɔ:t̩ns/

агáпа (спільна християнська трапеза) agape /'ægəpə/; love feast /'lʌv'fæst/

агáпе (Божа, жертовна, дієва, турботлива любов) agape /'ægəpə/

агарýни the Hagarenes /'hʌgərən̩z/

агáт agate /'ægqt/

агiáсма 1. (вода, освячена напередодні та в саме свято Богоявлення Господнього) holy water /'hq V̩i 'wL̩tq/; 2. (освячені на літургії хліб і вино) the Hagia /'ðq 'hʌgəj/; 3. (вода, в якій хрестять людину) baptismal water /'bɛxp'tʃzm(q)l 'wL̩tq/

агiографíчний hagiographic /'hʌgəfɔ:gɪk/; hagiographical /'hʌgəfɔ:gɪfɪk(q)l/

агiографíя hagiography /'hʌgəfɔ:gɪfi/

агiолóгія hagiology /'hʌgəfɔ:gɪlo/

ágioc holy /'hq V̩i/; sacred /'seʃkr̩d/; saint /'seʃnt/

áгkíра anchor /'æk̩k̩r̩/

áгн|ець 1. (ягня) lamb /'ləm̩/; жертовний ~ sacrificial lamb /'sək̩r̩ʃfʃl(q)l 'ləm̩/; 2. (Агнець Божий) Agnus Dei /'ægn̩ V̩s 'deʃf/; the Lamb of God /'ðq 'ləm̩ qv 'gP̩d/; the Holy Lamb /'ðq 'hq V̩i 'ləm̩/; the Paschal Lamb /'ðq 'pəsk(q)l 'ləm̩/; the Lamb /'ðq 'ləm̩/; книга життя ~ця the book of life of the Lamb /'ðq 'b̩ V̩k qv 'laʃf qv ðq 'ləm̩/; 3. (частина євхаристійної просфори) Host

агностíк agnostic /'æg'nP̩stʃk/

агностицизм agnosticism /'æg'nP̩stʃsʃz(q)m/; nescience /'nesʃns/

аграфí 1. (вислови, які приписують Ісусу Христу, але які не записані у чотирьох Євангеліях) the Agrapha /'ðʃ 'xgr̩f̩f/; 2. (зібрання висловів Ісуса Христа із чотирьох Євангелій) (the) Logia /('ðq)'ʃgʃq/

ад hell /'hɛl/; Hades /'hæd̩s/; the Underworld /'ʌnd̩wɔ:ld/

адамáнт adamant /'ædəmənt/

адамáнтовий adamantine /'ædəmənt'ɪn̩tɪn̩/

Адвéнт the Advent season /'ði'advənt 'sʃz(q)n//

адвентíзм Adventism /'ædven"tʃzqm/

аerомáнтія aeromancy /'eqreq"məntsi/

Аермóн Mount Hermon /'maV̩nt 'hE:mqn/; роса ~ська the dew of Hermon /'ðq 'dʒH qv 'hE:mqn/

Акáфісник book of akathists /'E V̩k qv 'æk̩ʃtʃsts/

Акáфіст akathist /'æk̩ʃtʃst/; ~ святій великомучениці Катерині the akathist to the Great Martyr Catherine /'ði 'æk̩ʃtʃst tq ðq 'greʃt 'mR̩tq 'kxTʃʃn/

акрýвія akribiea, akribia /'q'kʃfʃf̩q/; accuracy /'æk̩ʃqr̩si/; exactness /ʃg'zəktnqns/; precision /prʃsʃZ(q)n/

акрýди locusts /'lq V̩kqsts/

акростíх acrostic /'q'kP̩stʃk/

Áксioc Axios /'æk̩sʃqs/

алавáстр 1. (алебас्टр) alabaster /*ələbəstər*/; **2.** (посудина) alabastrum /*ələbəstrəm*/

алегóрія parable /*pərəbəl(y)*/, similitude /*sɪməlɪtɪd*/

алилуáрій the Alleluia verse /*æləlju:əri*/

алилúя, алілúя hallelujah /*hæləlu:dʒə*/, alleluia /*ələlu:iə*/

алілуáрій див. алилуарій

алілúя див. алілúя

алітургíйний aliturgical /*əlɪtɜ:gɪkl(q)*/

алоé aloe /*əlo:*/

алтабáс brocade /*b्रəbəs*/

Áльфа й Омéга Alpha and Omega /*əlfə οʊmə*/

амвóн amvon /*əmbo:n*/, ambon /*əmbo:n*/, ambo /*əmbo:n*/; **архісре́йський** ~ hierarchical amvon /*əhɪsrej'skɪl(q)*/ /*əmbo:n*/

амвróсія ambrosia /*əmbo:n*/

амíнь amen /*əmen*/, /*e'men*/

áмпулка (предмет літургійного вжитку) cruet /*kru:t*/

анабаптíзм Anabaptism /*ənəptɪzɪsm*/

анавóлій chrisom /*krisəm*/, chrisom-cloth /*krisəm* /*krɪsɒfɪ*/, chrisom-robe /*krisəm* /*rɒfɪ*/, christening robe /*krisəm* /*nɒfɪ*/

аналáв (предмет одягу монаха-великосхімника) analabos /*ənələbəs*/, (предмет одягу монахині-великосхімниці) analav /*ənələv*/

аналóй analogion /*ənələgɪən*/, reading desk /*rɒdʒɪn'desk*/, altar stand /*əltən'stænd*/, missal stand /*mɪsəl'q* /*stænd*/, lectern /*lektən*/

Анáмнеза (частина літургії) the Anamnesis /*ænəməzɪs*/

Анáмнезис див. Анамнеза

анамнетíчний anamnetic /*ənəmətɪk*/

анáфем|а anathema /*ənəθɛmə*/, curse /*əkɜ:sə*/, ban /*bæn*/; **піддати ~і** див. анафематизувати

анафематизувáти to anathematize /*tVq'ənθɛmətaɪzə*/

анáфора 1. (молитва) the great Eucharistic prayer /*Dq'greftjHk(q)rftsk'preq*; **2.** (приношення) the anaphora /*Dq'nxfgqy*/

анахорéт recluse /*ənəhɔ:təs*/, eremite /*ərɛmɪtə*/, hermit /*hɛr:mɪtə*/, anchoret /*ənək(q)rqtə*/, anachorite /*ənəkgra:tə*/, anachorist /*ənək(q)rftə*/, (про жінку) anchoress /*ənəkqrqəs*/; **притулок ~а** anchorage /*ənək(q)rftdZ*/, hermitage /*hɛr:mɪtftdZ*/

áнгел angel /*eInGəl(q)*/, watcher /*wPcəq*/; **~охоронець, ~хоронитель** guardian angel /*gRəfʃən'əInGəl(q)*/, ministering angel /*mInftqftN'əInGəl(q)*/; **грішний ~** fallen angel /*fLqpn'əInGəl(q)*/; **~и** angelhood /*eInGəl(q)'hVd*/, the host of heaven /*Dq'hqVstqv'hēvn*/; **грішні ~и** the Satanic host /*Dq'sqtxnftk'hqVst*/

ангелолóгія angelology /*eInGəlftPqGəl*/

áнгелоподíбний angel-like /*eInGəl(q)'laftk*/, angel-faced /*eInGəl(q)'feftk*/

áнгельськíй angelic /*ənə'GeIftk*/, angelical /*ənə'GeIftk(q)*/; **~а пісня** the Angelic Hymn /*Di ən'GeIftk'kftm*/, **~ий образ** (про монахів-великосхімників) angelic habit /*ənə'GeIftk'hxhft*/; **девять чинів ~их** nine choirs of angels /*[naʃn'kwaʃqzqv'eInGəlqz]*

англіка́нство Anglicanism /*ən'glɪkənftk(q)m*/

Андрíївське стояння St. Andrew Standing /*sefnt'əndrH'stændftN*/

андрíївський хрéст St. Andrew's cross /*sefnt'əndrHz'kft*/

антíдóр (частини просфори) the Antidoron /*Di "xntf'dLrPn*/, the Antidoron Bread /*Di "xntf'dLrPn 'bred*/; (у західному християнстві) the holy bread /*Dq'hqVfi'bred*/, the holy loaf /*Dq'hqVfi'hqVf*/

антимíнс antimension /*xntf'mensftN*/; **розгортання ~а на престолі** the unfolding of the antimension on the altar /*Di ən'fqVfdftNqvDifntf'mensftN Pn Dif'tftq*/

антинóмія antinomy /*ən'tfntnmi*/

Антипасха (8-ий день після Пасхи) Antipascha /*xntf'pRskq*/, St. Thomas Sunday /*sefnt'tPmq'sAнд(e)i*/, Sunday of St. Thomas the Apostle /*sAнд(e)i qv sefnt'tPmq Dif q'Pm(q)*/; (у західному християнстві) Low Sunday /*hqV'sAнд(e)i*, Quasimodo /*kwRgftmqVdqV*/, Quasimodo Sunday /*kwRgftmqVdqV'sAнд(e)i*/

антифón antiphon Br. /*χnτʃf(q)n/>, Am. /*χntqfPn/>, antiphony /*χn'tʃf(q)ni/>, ~и зображені Typical Psalms /*tʃpʃk(q)sRgnz/>, ~и повсякденні ordinary antiphons /*Ld(q)n(q)ri χntʃf(q)nz/>, ~и святкові festive antiphons /*festʃv χntʃf(q)nz/>, ~и степенні gradual antiphons /*grxG Vqf χntʃf(q)nz/>, Gradual Psalms /*grxG Vqf sRgnz/>, the Song of Ascents /*Dq'sPqNqv q'sents/*********

Антихрист 1. (супротивник Христа) Antichrist /*χntʃ'krasf/>, **2.** (богопротивна особистість, яка видаватиме себе за Бога і засяде в Єрусалимському храмі в кінці часів) the man of sin /*Dq'mxn qv sfn/>, **3.** (в Об'явленні св. Івана Богослова) the Beast /*Dq'Efst/***

антіохійський (західносирійський) antiochian ["/*χntʃPkʃqn/*]; ~и обряд the Antiochene rite /*Dixn'taʃqkʃn raʃt/>, ~и собор the Council of Antioch /*Dq'kaVnsqf qv χntʃPkʃ/**

антропологічний anthropologic Br. /*"χnTrqfpq'PqGik/>, Am. /*"χnTrqfpq'RqGik(q)/*, anthropological Br. /*"χnTrqfpq'PqGik(q)/*, Am. /*"χnTrqfpq'RqGik(q)/**

антрополо́гія anthropology Br. /*"χnTrqfpq'PqGik/>, Am. /*"χnTrqfpq'RqGik/>, християнська ~ the Christian anthropology /*Dq'kʃsCqn "χnTrqfpq'PqGik/***

антропоморфізм anthropomorphism /*"χnTrqfpq'mLffz(q)m/*

антропоцентризм anthropocentrism /*"χnTrqfpq'sentrʃz(q)m/*, theanthropism /*Tʃ'χnTrqfpq'sentrʃz(q)m/*

анфоло́гіон див. антологіон

анфра́кс anthrax /*χnTrxks/*

Апокáліпсис 1. (об'явлення св. Івана Богослова) the Apocalypse Br. /*Diq'pPqfJps/>, Am. /*Diq'pRqfJps/*, the Revelation /*Dq"revq'leʃd(q)n/*; **2.** (кінець світу) apocalypse Br. /*q'pPqfJps/*, Am. /*q'pRqfJps/**

апокаліптика 1. (апокаліптичні вчення) the study of the Apocalypse /*Dq'stAʃd qv Diq'pPqfJps/*; **2.** (апокаліптична література) the apocalyptic literature /*Diq'pPqfJpsʃk'ʃtrqCq/*

апокаліптичнý apocalyptic Br. /*q"pPqfJpsʃk/*, Am. /*q"pRqfJpsʃk/*; ~е число the apocalyptic number /*Diq"pPqfJpsʃk'nAmbyr/*

апокатастасис apocatastasis /*"χpqVqkq'txstqsfz/*, restorationism /*"restq'reʃdʒqnʃz(q)m/*, restitutionism /*"restʃtʃH'tʃdʒqnʃz(qm)/*, restitution /*"restʃtʃH'dʒ(q)n/*

апóкриф Apocryphon /*q'pPqfJqf/*; ~и the Apocrypha /*Diq'pPqfJqf/*; ~и Нового Завіту the New Testament Apocrypha /*Dq'njH'testqmqnt q'pPqfJqf/*

апокрифíчний apocryphal Br. /*q'pPqfJf(q)/*, Am. /*q'pRqfJf(q)/*, extracanonical /*"ekstrqkq'nPnʃkqf/*; ~е Евангеліє the Apocryphal Gospel /*Dʃq'pPqfJf(q)sPʃp(q)/*

аполінарізм (вчення Аполінарія Лаодикійського) **Apollinarianism** /*q"pPqfJnxrʃqnfz(qm)/*

аполінаріанство див. аполінаризм

Аполліон Apollyon /*q'pPqfJqf/*, the angel of the bottomless pit /*Diq'eʃnG(q)qf qv Dq'kPqfJqf pʃt/*, the angel of the Abyss /*Diq'eʃnG(q)qf Diq'kʃs/*, Abaddon /*q'kʃd(q)n/*

апологéт apologist /*q'pPqfGf/*, apologete /*q'pRqfGf/*; **християнський** ~ Christian apologist /*kʃsC(q)n q'pPqfGf/*; епоха ~ів the age of the Apologists /*Diq'eʃG qv Diq'q'pPqfGf/*

апологéтика apologetic writings /*q"pPqfGf'raʃtʃNz/*, apologetics /*q"pPqfGf'raʃtʃNz/*; **ранньохристиянська** ~ apologetic writings of the early Christians /*q"pPqfGf'raʃtʃNz qv Diq'Eʃi'kʃsC(q)nz/*; **фактологічна** ~ (на відміну від філософської) evidential apologetics /*evʃdənʃ(q)f q'pPqfGf/*

апологетичний apologetic Br. /*q"pPqfGf/*, Am. /*q"pRqfGf/*

аполо́гія apologia /*"χpq'qVqf/*, apology /*q'pPqfGf/*; «~ Аугсбурзького сповідання» the Apology of the Augsburg Confession /*Diq'pPqfGf qv Diq'aVgzbE:rg kqnfəʃ(q)n/*

апостáзія apostasy Br. /*q'pPstqsi/*, Am. /*q'pRstqsi/*

апостáсіс див. апостазія

апостáсія див. апостазія

апостáт apostate /*q'pPsteʃt/*

Апóстол 1. (книга) the Book of Epistles /*Dq'bVkqfJpʃs(q)z/*, the Book of the Apostles /*Dq'bVkqf qv Diq'q'pPsh(q)z/*; **2.** (уривок із апостольського послання) the Epistle /*Diq'ʃpʃs(q)z/*; читати ~а to read the Epistle /*hq'ʃd Diq'ʃpʃs(q)z/*

апóстол (один із дванадцяти і сімдесяти учнів Христа) apostle /*q'pPsh(q)z/*, disciple /*dʃ'safʃp(q)z/*; **дванадцять ~ів** the Twelve Apostles /*Dq'twelf q'pPsh(q)z/*, the Twelve Disciples /*Dq'twelf dʃ'safʃp(q)z/*; ~ від 70-ти one of the 70 Apostles /*wAʃn qv Dq'sevqnti q'pPsh(q)z/*

апóстольство 1. (апостольське служіння) apostleship /*q'pPsh(q)fʃʃp/*, apostolate /*q'pPstqfʃt/*; **2.** (власливість) apostolicity /*q"pPstqfʃtʃʃti/*, apostolicism /*"χpqstqfʃtʃʃm/*

- апостольський** apostolic /*"xpq'stPisqk*/, apostolical /*"xpq'stPisq(q)l*/; ~ **собор** the apostolic council /*Di "xpq'stPisqk'kaVns(q)l*/; ~ **Символ віри** the Apostles' Creed /*Di q'pPs(q)lx'krJd*/, the Apostolic Creed /*Di "xpq'stPisq'krJd*/
- апофатичний** apophatic /*"xpq'fxtJk*/
- апсіда** apse /*xpsl*/, apsis /*xpsJs*/, exedra /*eksJdrq*/; **багатокутна** ~ polygonal apse /*xpq'fJggnql'xps*/; **напівкругла** ~ semicircular apse /*semi'sE:kjVq 'xps*/; **напівциліндрична** ~ semicylindrical apse /*xsemJslJfndrJk(q)l'xps*/
- арамейський** aramaic /*xrg'meJsk*/; ~ **мова** Aramaic /*xrg'meJsk*/
- Ареопаг** the Areopagus /*Di "xrJpqqs*/
- Аріанство, аріянство** Arianism /*eqJq"nJzqm*/, the Arian heresy /*eqJqn'kerJsi*/
- аромати** (пахощі) spices /*xpaJsls*/
- áртос** artos /*RtPs*/
- архангел** archangel /*RkeJnG(q)l*/
- археолóгія** archaeology /*RJlPqGi*/; ~ **церковна** the church archaeology /*Dq 'CE:T "RJlPqGi*/
- архидиякон** archdeacon /*RClJkpn*/
- архиєпархія** archdiocese /*RG'daJsls*/, arch-see /*RCl'sJ*/
- архиєпархіальний**, archdiocesan /*RG'daJPsJspn*/
- архиєпíскоп** archbishop /*RCEfSqp*/
- архиєпíскопство** archbishopric /*RCEfSqpJk*/, archiepiscopate /*RJfJpJskqpt*/, archiepiscopality /*RJfJpJskqpxsJt*/, archiepiscopacy /*RJfJpJskqpsJ*/
- Архиєратикон** the service book of a hierarch /*Dq 'sE:vJsl'bVkqvq'haJq'rRk*/, bishop's service book /*bJqps'sE:vJsl'bVk*/
- архиєрей** bishop /*bJqps*/, hierarch /*haJq'rRk*/, eparch /*epRk*/
- архиєрейський** hierarchal /*haJq'rRk(q)l*/, episcopal /*JpJskqp(q)l*/; ~ **собор** the Assembly of Hierarchs /*Di q'sembliqv'haJq'rRk*/
- архимандрít** archimandrite /*RJmndraJt*/, abbot /*xbsqt*/
- архистратíг** archangel /*RkeJnG(q)l*/, archistrategos, archistratigus /*RJstrxtJgqs*/; **спомин чуда ~а Михаїла в Колосах** the Commemoration of the miracle of the Archangel Michael at Colossae Br. /*Dq kq"memq'refS(q)n qv Dq 'mJrqk(q)l qv DJl'RkeJnG(q)l'maJkl qt kq'lPsJl*/ Am. /*Dq kq"memq'refS(q)n qv Dq 'mJrqk(q)l qv DJl'RkeJnG(q)l'maJkl qt kq'lPs:il*/
- архітриклін** the master of the feast /*Dq 'mRstqr qv Dq 'fJst*/, the master of the banquet /*Dq 'mRstqr qv Dq 'bxNkwJt*/
- архіпастир** archpastor /*RClPktq*/, arch-flamen /*RClHeJmen*/
- архісинагóр** the synagogue leader /*Dq 'sJnqgPq'lJdq*/, the ruler of the synagogue /*Dq 'Hlqr qv Dq 'sJnqgPq*/
- архóнт** archon /*Rogn*/
- аскéза** ascesis /*q'sJsls*/, askesis /*q'skJsls*/, asceticism /*q'setJsls(q)m*/
- аскéт** ascetic /*q'setJk*/
- аскéтика** ascetical theology /*q'setJk(q)l TlPqGi*/, the study of asceticism /*Dq 'stAai qv q'setJsls(q)m*/, ascetics /*q'setJks*/
- аскетéрія** hermitage /*hE:mJtJG*/
- аскетíзм** asceticism /*q'setJsls(q)m*/; **релігійний** ~ religious asceticism /*rJlJGqs q'setJsls(q)m*/
- аскетíчний** ascetic /*q'setJk*/, ascetical /*q'setJkqf*/
- астрálьний** astral /*xstrqf*/; ~ **і культи** astral cults /*xstrqf'kAfts*/
- астролóгія** astrology /*q'strPqGi*/
- астромáнтія** astromancy /*xstrqmxnsi*/
- атеїзм** atheism /*eJfJfz(q)m*/, antitheism /*xntJfJfz(q)m*/
- атеїстíчний** atheistic /*eJfJfJstJk*/, irreligious Br. /*fJfJfJGqs*/, Am. /*fJrq'fJfGqs*/
- áтман** atman /*xtmqn*/
- Атхарвавéда** the Atharva-Veda /*Di q'tRq'veJdq*/
- ауспíції** auspices /*LspJsls*/
- аутодафé** auto-da-fé /*LtqVdq'fes*/
- Афóн** Athos /*xJPs*/; **гора** ~ Mount Athos /*maV3nt' xJPs*/

Б

бабінець narthex /nɑθɛks/

багатство таттоу /tættoo/

багряніця 1. (тканина) purple cloth /pɛ:p(q)ɪkʃɪʃ/; 2. (верхній одяг) purple robe /pɛ:p(q)ɪrəvɛ/

базиліка basilica /bəzɪlɪkə/, /bəzɪlɪkə/

байдужість lukewarmness /'hʌdʒəwʌlməns/

балдахін baldachin Br. /baldətʃɪn/, Am. /bɔldətʃɪn/

баптизм the doctrine of the Baptists /Dq'dPkt̄fɪn qv Dq'bxt̄pt̄fɪsts/

баптистерій baptistery /bəpt̄fɪst̄(q)ri/, baptistery /bəpt̄fɪstri/

беатифікація beatification /bət̄fɪk'eɪfɪʃn(q)n/

безвір'я irreligion /fɪrɪljn(q)n/, unbelief Br. /'Anbɪfɪljf/, Am. /'Anbɪq'fɪljf/

безгрішність impeccability /fɪm'pækq'bɪʃɪfɪʃn/, sinlessness /sɪnlsɪnqns/; ~ Христа impeccability of Christ /fɪm'pækq'bɪʃɪfɪʃn/

бездітність childlessness /'Tədɪfɪlqsnqs/

беззаконня lawlessness /fɪLfɪsnfɪs/, iniquity /fɪnɪkwiʃtɪfɪ/

безмовник hermit /hɛmɔ:nɪt̄/

безпека safety /sefɪti/, security Br. /sɪkjʊrɪqt̄i/, Am. /sq'kjʊrɪqt̄i/

безпрієстрасність impartiality /fɪm'pRɪʃɪfɪəlɪtɪ/

безпрієстрасний impartial /fɪm'pRɪʃ(q)fɪ/, unbiased /'An'baʃɪst̄/

безсмертний immortal /fɪmL̄t̄(q)fɪ/

безсмертя immortality /fɪmL̄txl̄qt̄i/; ~ душі the immortality of the soul /DɪfɪmL̄txl̄qt̄i qv Dq'sqVɪ/

безсоромність impudence /fɪmɪpjVdqn/, shamelessness /'Seʃmɪlqsnqs/

безсрібник unmercenary /'An'mɛnL̄:sqnri/

безшлюбність celibacy /selʃləbɪsi/, unmarried state /'An'məxrxɪl'steʃt̄/

берегіні the berehyni, mermaids /mɛ:meʃdəz/

Берестейська церковна єднія the Church Union of Brest /Dq'CE:GjHnjqn qv 'brest/

бернардинці the Bernardines /Dq'bE:nqdʃnz/, /Dq'bE:nq"dʃnz/

біло semantron /sɪməntrɒfɪn/

біблійний Biblical /fɪbɪbɪʃk(q)fɪ/, Scriptural /skrɪʃpTqrqlfɪ/; ~а критика Biblical criticism /fɪbɪbɪʃk(q)fɪ'krɪtɪʃfɪzqm/; ~е товариство Bible Society /baʃfɪ(q)fɪ'saʃfɪti/; ~і пісні canticles /kɔntʃɪʃk(q)fɪz/

бібліолатрія bibliolatry /fɪbɪbɪʃPɪqt̄ri/

бібліологія Bibliology /fɪbɪbɪʃPɪqGɪ/

біблістика Biblical studies /fɪbɪbɪʃk(q)fɪ'stɪʃfɪz/

Біблія the Bible /Dq'bəbɪʃk(q)fɪ/, the Holy Bible /Dq'hqVɪ'bəbɪʃk(q)fɪ/, the Holy Scripture /Dq'hqVɪ'skrɪʃpTqz/, the Holy Scriptures /Dq'hqVɪ'skrɪʃpTqz/

білій white /waʃt̄/; ~ий каптур white cowl /waʃt̄'kəVɪ/; **Біле братство** the White Brotherhood /Dq'wəft̄'brəθDq'hVdf/; ~е духовенство the secular clergy /Dq'sekjqlfɪ'kE:Gɪ/

біс evil angel /'lvq'seʃnG(q)fɪ/, evil spirit /'lvq'spʃrɪʃt̄fɪ/, daemon /dʃmgn/

бісівський demonic Br. /dʒmPnʃk(q)fɪ/, Am. /dʒmRgʃk(q)fɪ/, diabolic /'daʃq'bPɪʃk(q)fɪ/; ~а спокуса demonic temptation /dʒmPnʃk'temptəʃfɪ(q)n/

благий good /gVd/; ~ приклад good example Br. /gVdʃg'zRgpf(q)fɪ/, Am. /gVdʃg'zxmpf(q)fɪ/

благо good /gVd/, the good /Dq'gVd/; ~ і зло good and evil /gVd'qnd'lvqfɪ/, right and wrong /raʃt̄qnd'rPfN/

благовірний right-believing /raʃt̄bɪʃfɪʃn/

благовіст church-going bell /'CwG'ggVfNbel/

благовістити 1. (дзвонити, оповіщаючи про початок церковної відправи) to ring the bell to announce church services /tq'ʃN'Dq'bəl tVq'naVnɪs'CE:vʃsʃz/; 2. (виголошувати Євангеліє) to preach the Gospel /tq'ʃnDq'gPsp(q)fɪ/, to evangelize /tVq'vnxnGqʃsʃz/

благовість 1. (проповідь Євангелія, переважно з метою навернення в християнство) evangelism /ʃvnxnGqʃsʃz/; 2. (сповіщення благої звістки) the Annunciation /Diq'nAñsʃeʃfS(q)n/

Благовіщення the Annunciation /*D̄i q'nĀnsJeſS̄(q)n*/, the Annunciation Day /*D̄i q'nĀnsJeſS̄(q)n'deſʃ*/; ~ Пресвятої Богородиці the Annunciation to the Most Holy Theotokos /*D̄i q'nĀnsJeſS̄(q)n tq D̄q'mq V̄st'hq V̄hi ſJ̄P̄tq'kP̄s*/, the Annunciation to the Blessed Virgin Mary /*D̄i q'nĀnsJeſS̄(q)n tq D̄q'blesId'vE:ḠIn'meqri*/

благоговіння awesomeness /*L̄sqmnq̄s*/, adoration /*'x̄dq'reſS̄(q)n*/

благодарити to give thanks /*tq'ḡf̄v'Tx̄N̄ks*/

благодатний gracious /*greſS̄q̄s*/; ~ **вогонь** the Holy Fire /*D̄q'hq V̄hi'faſq̄*/

благодать God's grace /*ḡP̄dz'greſs*/

благодійність charity /*C̄xrIti*/, charitable works /*'C̄xrItq̄b(q)I'wE:k̄s*/

благословенний blessed /*blesId*/

благословення blessing /*blesJ̄N̄*/, benediction /*'benJ̄dJ̄k̄S̄(q)n*/; ~ **плодів** blessing of fruit /*blesJ̄N̄qv'f̄H̄t*/; ~ **хлібів** blessing of loaves /*blesJ̄N̄qv'sq̄V̄z*/

благословляти to bless /*tq'bles*/, to pronounce a blessing upon /*tqprq'naV̄nsq'blesJ̄N̄qv'p̄P̄n*/

благоухання savor /*seJ̄vq̄*/, fragrance /*freſgrqn̄s*/

благочестивий 1. (який додержується приписів релігії) pious /*paſq̄s*/, devout /*d̄J̄vaV̄t*/, pietistic /*'paſɔ'tiſtič*/; ~а людина pietist /*paſq̄tJ̄ſt*/; 2. (належний до православної віри) Orthodox /*L̄T̄q'dP̄ks*/

благочестя devoutness /*d̄J̄vaV̄tnſs*/, piety /*paſq̄ti*/, righteousness /*raſC̄qsnſs*/

благочинний rural dean /*rV̄qrg'dJ̄n*/, archpriest /*R̄C̄prJ̄ſt*/, assistant bishop /*q'sJ̄ſt(q)nt'bſS̄q̄p*/; ~ **округ** deanery /*d̄J̄nqri*/, rural dean's district /*rV̄qrg'dJ̄n d̄ſtrJ̄ſt*/

блаженний blessed /*blesJ̄d*/; glorious /*ḡL̄rJ̄ſs*/; ~ **Августин Іонський** Blessed Augustine of Hippo /*blesJ̄dL̄gAſtInqv'hq p̄V̄*/; ~ **Іеронім Стридонський** Blessed Jerome of Stridon /*blesJ̄dḠq'rqV̄mqv'straſdqn̄*/; ~і тропари на Літургії з Октоїха the Beatitudes troparia from the Octoechos at the Liturgy /*D̄q b̄ſxtP̄tjH̄dz trP̄peqrJ̄q frqm D̄i 'P̄ktq V̄l̄kP̄s qt D̄q 'ſtq Ḡi*/; ~і the Blessed /*D̄q'b̄fest*/, God's fools /*ḡP̄dz'f̄H̄fz*/; ~і тропари на Літургії з Октоїха glorious anthems at the Liturgy with the Octoechos /*ḡL̄rJ̄ſs'xnT̄qmnz m qt D̄q'litq Ḡi wJ̄D̄ Di 'Oktqu'J̄q̄s*/

блаженство beatitude /*b̄ſxtP̄tjH̄d*/, blessedness /*blesJ̄dnq̄s*/; beautification /*Ēt̄H̄tifi'keſS̄(q)n*/; ~ **вічне** salvation /*sx̄veſS̄(q)n*; ~ **найвище** chief happiness /*C̄J̄f'hxpinsſs*/; ~ **неземне** glory /*ḡL̄rJ̄i*/; ~ **райське** the heaven of heaven /*D̄q'h̄ev(q)nqv'h̄ev(q)n*, celestial glory /*si'leſtJ̄ſs'ḡL̄ri*/; **гора блаженств** Mount of Beatitudes /*maV̄ntqvbi'xtityH̄d*/; **Дев'ять заповідей** ~а Nine commandments of bless /*naJ̄n kq'mR̄ydnqntsqv'h̄ev(q)n*/

бліжній neighbor /*neJ̄bq*/, even-Christian /*J̄v(q)n'k̄J̄ſC(q)n*/; **любов до ~ого** beneficence /*bi'neſſs(q)ns*/; **любити близнього свого** love thy neighbor /*Āv Daſ'neJ̄bq*/; **Не пролий крові ~ого свого** Thou shall not stand against the blood of thy neighbor /*DaV̄S̄xſnPi stxndq'geJ̄ſt D̄q b̄ſAſdqvDaſ'neJ̄bq*/

блуд fornication /*'f̄L̄nJ̄keſS̄q̄n*/, lust /*Aſt*/, sexual immorality /*sekS̄V̄qf''f̄mqrxJ̄ſt*/; **віддаватися ~у** to fornicate /*tq'f̄L̄nikeſt*/

блудний unchaste /*Ān'TeJ̄ſt*/, prodigal /*prP̄dij(q)s*/; ~ **син** prodigal son /*prP̄dij(q)s'sĀn*/; «**Повернення ~ого сина**» Return of the Prodigal Son /*ri'tE:nqvD̄q prP̄dij(q)s'sĀn*/; **неділя ~ого сина** Sunday of the Prodigal Son /*sĀndeJ̄qvD̄q prP̄dij(q)s'sĀn*/; **притча про ~ого сина** the parable of the prodigal son /*D̄q'pxrqb(q)sqvD̄q prP̄dS̄qg'sĀn*/

блознірство blasphemy /*blosfqmi*/, impiety /*fm'paſq̄ti*/

блюститель overseer /*qV̄q'sJ̄q*/, keeper /*k̄J̄pq*/, guardian /*ḡR̄eſq̄n*/

Бог God Br. /*ḡP̄d*/, Am. /*ḡR̄eſ*/, the Lord /*D̄q'f̄L̄d*/, the Supreme Being /*D̄q s(j)H̄j, J̄m Ēl̄N̄*/; Author /*L̄T̄q*/; Creator /*kri'eſtq*/; ~ **Всемогутній** God the Almighty /*ḡP̄dDi L̄maſti*/; ~ **Всюдисущий** God the Omnipresent /*ḡP̄dDi 'P̄mnP̄prqz(q)nt*/; ~ **Милосердний** merciful Heaven /*mE:sif(q)'h̄ev(q)n*/; ~ **Дух Святий** God the Holy Ghost /*ḡP̄d D̄q'hq V̄hi'ḡp̄V̄st*/, God the Holy Spirit /*ḡP̄d D̄q'hq V̄hi'ḡp̄V̄st*/; ~ **Отець** God the Father /*ḡP̄d D̄q'f̄R̄P̄q*/; ~ **Син** God the Son /*ḡP̄d D̄q'sĀn*/; ~ **відає** God knows /*ḡP̄d'nqV̄z*/; **в ім'я ~а** in the name of the Lord /*J̄n D̄q'neJ̄nqvD̄q'l̄d*/, 3 **Божою допомогою** див. **Нехай допоможе вам ~!**; перед ~ом in the presence of God /*J̄n D̄q'prez(q)nsqv'ḡP̄d*/; **Попущення** Боже God's connivance /*ḡP̄dz kq'naJ̄v(q)ns*/; **Нехай допоможе вам ~!** God help you! /*ḡP̄d'h̄elp ju*/; **Якщо так хоче** ~ to leave results to God /*tq'J̄vD̄qri'zAſts tq'ḡP̄d*/

богоборство theomachy /*T̄gP̄mqki*/, enmity against God /*enmIti q'geJ̄ſt'ḡP̄d*/

богобоязливий God-fearing /*ḡP̄d'f̄fqrJ̄N̄*/, godly /*ḡP̄dI*/, theopatic /*T̄gO'pxJ̄ſk*/, obedient /*q'k̄J̄dJ̄ſnt*/

богобоязливість fear of God /*f̄J̄qrv'ḡP̄d*/, fear of Lord /*f̄f̄qrv'f̄L̄d*/, maqam of wara /*mP̄kĀmqv'wĀrĀ*/

богобудівництво God-Building /*ḡP̄d'ĒJ̄dJ̄N̄*/

боговшанування divine worship /*d̄'vaJ̄n'wE:ŠJ̄p̄*/; worship of God /*wE:ŠJ̄p̄qv'ḡP̄d*/, veneration of God /*venq'reſS̄q̄nqv'ḡP̄d*/, God's honouring /*ḡP̄dz L̄nqrJ̄N̄*/

богогла́сник the book of chants Br. /*D̄q'bV̄kqv'C̄q̄nts*/, Am. /*D̄q'bV̄kqv'C̄x̄nts*/

Боголюдін|а God-Man /*gPd'mxn*/, God Incarnate /*gPd Jn'kRqgt*/, Jesus Christ /*"GJzqs 'kraJst*/; **доктрина ~и theanthropism** /*Ti'xnTrqfz(q)m*

боголюдств|о God-manhood /*gPd'mxnH'Vd*/; divine-humanity /*di'vaJn- hju'mxniti*/; ~ **вселенське** the universal divine-humanity /*Dq'jHni'vE:s(q) J di'vaJn- hju'mxniti*/; **доктрина ~а див. боголюдина**

боголюдський theandric /*TJxnTrPjK*/, theanthropic /*TJxnTrPjK*/

Богоматір Mother of God /*mAkDqr qv 'gPd*/, the Theotokos /*Di TJFq "kPj*/, the Virgin Mary /*Dq 'vE:GJn 'meqri*/, Birth-Giver of God /*bE:T 'gJvq r qv 'gPd*/, lady /*leJdi*/, Our Lady /*a(V)q 'eJdi*/, the Mother of Redeemer /*Dq 'mAkDqr qv 'ri'dJmq*/, the God's Mother /*Dq 'gPdx'mAkDq*/; ~ **Одигітря** Hodegetria /*hq V'GJbrJq*/; ~ **Казанська** Our Lady of Kazan /*a(V)q 'eJdi qv kR'zBy*/; ~ **Усіх Скорботних** The Virgin of Consolation of All Sorrows /*Dq 'vE:GJn qv 'kPnsq 'eJSt(q)n qv 'L'sPqVz*/; **Вознесіння Богоматері** Assumption of the Virgin Mary /*q'sAkmpS(q)n qv 'vE:GJn 'meqri*/

богоміли the Bogomils /*Dq 'bq VgqmJz*/, /*Dq'bPqgmJz*/

Богоотці Joachim and Anne /*Gq VqkJm qnd'xn*/

богопізнання the knowledge of God /*Dq 'nPiJG qv 'gPd*/

богоподібність Godlikeness /*gPd'saJknqs*/; ~ **людини** man's Godlikeness /*mnxz'gPd'saJknqs*/

богопоклоніння див. **боговшанування**

богопочитання див. **боговшанування**

Богородиця див. **Богоматір**; **Благовіщення** ~i the Lady Day /*Dq 'eJdi 'deJ*/, the annunciation /*Di q'nAns'eJSt(q)n*/, Our Lady Day /*a(V)q 'eJdi 'deJ*/; **Благовіщення Пресвятої** ~i Annunciation of Our Lady /*q'nAns'eJSt(q)n qv a(V)q 'eJdi*/; **Покладення чесного пояса Пресвятої** ~i the Placing of the Cincture of the Most Holy Mother of God /*Dq 'pseJStN qv Dq 'sJNkCqr qv Dq 'mqVst 'hqVif 'mAkDqr qv 'gPd*/; **Покрова Пресвятої** ~i Protection of the Theotokos /*prq'tekS(q)n qv Dq Ti'Ptakqs*/; **Різдво Пресвятої** ~i Nativity of the Theotokos /*nq'tivi qv Dq Ti'Ptakqs*/, Birth of the Blessed Virgin Mary /*bE:T qv Dq 'blest 'vE:GJn 'meqri*/; **Успіння Пресвятої** ~i Dormition of the Theotokos /*dL'mJSt(q)n qv Dq Ti'Ptakqs*/; **Богородице Діво, радуйся, Благодатна Маріє, Господь з Тобою** Theotokos Virgin, rejoice, Mary full of grace, the Lord is with you /*Ti'Ptakqs 'vE:GJn, ri'GOfs, 'meqri, ful grefs Dq 'Ld Jz 'wJd jH*/

богородичний hymn in praise of the Virgin Mary /*hJm Jn 'preJz qv Dq 'vE:GJn 'meqri*/, hymn to the Mother of God /*hJm tq Dq 'mAkDqr qv 'gPd*/, theotokion /*TJq "tPkJp*/; ~e **свято** feast of the Mother of God /*fJst qv Dq 'mAkDqr qv 'gPd*/, Marian feast day /*meqJsn fJst 'deJ*/, feast of the Theotokos /*fJst qv Dq Ti'Ptakqs*/; ~i **відпустові** dismissal theotokia /*dJsmJz(q) J TJq "tPkJq*/; ~i **восьми гласів** theotokia in the eight tones /*TJq "tPkJq Jn Di 'eJt 'tqVnz*/; ~i **недільні** the Sunday theotokia /*Dq 'sAnd(e) J TJq "tPkJq*/; ~i **і хрестобогородичні** theotokia and cross-theotokia /*TJq "tPkJq qnd'kPjS "TJq "tPkJq*/

богослов (фахівець із богослов'я) theologian /*TJq "lq V'G(q)n*/

богослов'я theology /*TJq'PqGj*/, theological studies /*TJq'PqGj(q) J stAtufz*/

богословський theological /*TJq'PqGj(q) J*/, theologic /*TJq'PqGj*/, doctrinal /*dPktarJnqf*/; ~ий спір theological dispute /*TJq'PqGj(q) J dJspjHt*/; ~a **доктрина Вселенських зборів** ecumenicalism /*(e)JkjH'menikalJzm*/; ~a **логіка** theological logic /*TJq'PqGj(q) J PqGj*/; ~i **погляди** theological views /*TJq'PqGj(q) J JHfz*/; ~i **прапі** theological works /*TJq'PqGj(q) J 'wE:ks*/; з ~ої **точки зору** from the theological point of view /*Jrqm Dq TJq'PqGj(q) J pPqnt qv 'yH*/

богослужжбовий liturgical /*JtE:GJk(q) J*; ~e **коло** liturgical cycle /*JtE:GJk(q) J saJk(q) J*; ~i **книги** liturgical books /*JtE:GJk(q) J bVks*/, service books /*sE:vJz bVks*/; ~i **нотні книги** ecclesiastic musicartons /*Jk'JLzi'xstJk mJHzikR'fHnz*/

богослужіння church service /*CLE:C 'sE:vJz*/, sacred service /*seJkrJz 'sE:vJz*/, worship service /*wE:SJp 'sE:vJz*/; liturgy /*JsqGj*/, worship /*wE:SJp*/, act of worship /*xt qv 'wE:SJp*/, divine worship /*di'vaJn 'wE:SJp*/; **Великопісне ~ Lenten service** /*lenten 'sE:vJz*/; **ранкове** ~ Morning service /*mLnJz 'sE:vJz*/; **Різдвяне** ~ Carol service /*kxrq 'sE:vJz*/; **пілонічне** ~ vesper's service /*vespqz 'sE:vJz*/; **короткі** ~ canonical hours /*q'nPnik(q) J aVqz*/; ~ в пам'ять померлих memorial service /*m'mLnJz 'sE:vJz*/; ~ на відкритому повітрі drumhead service /*drAmhed 'sE:vJz*/

богоугодний pleasing to God /*pJzJf tqv 'gPd*/, godly /*'gPdJi*/; ~ **заклад** charitable institution /*CxJtqf(q) J InstJtHs(q)n*/, almshouse /*RmzhaVz*/

богохульство blasphemy /*bxsfqmi*/, profanity /*prq'fxnJti*/

Богочоловік див. **Боголюдина**

богошукання God-seeking /*gPd'sJkN*/, search of God /*sE:C qv 'gPd*/

богоявлення, богоявлення epiphany /*i:pifqni*/, theophany /*TJpJqni*/; **Богоявлення Господнє** Holy Theophany of our Lord Jesus Christ /*hq Vz TJpJqni qv aVq 'Ld "GJzqs 'kraJst*/, Baptism of Christ /*EzptJz(q)m qv*

'kraʃst], Baptism of our Lord */bəxtʃz(q)m qv aVq 'sLd/*, the Epiphany *[Di ʃpʃqnʃ]*, the Manifestation of God */Dq "məxnʃes'teʃʃ(q)n qv 'gPd/*

божевілля madness */mxdnqz/*, dementation */dʒmen'teʃʃn/*

бóжий God's */gPdZ/*, of God */qv 'gPd/*; godly */gPdli/*; ~а кара the divine scourge */Dq dʃvaʃn 'sKE:G/*

божéственний divine */dʒvaʃn/*, godlike */gPdlaʃk/*, heavenly */hēv(q)nli/*; ~ий гнів divine wrath */di'vaʃn 'rPʃT/*; ~ий порядок divine order */di'vaʃn 'Ldq/*; ~ий промисела disposition of Providence */q 'dispq'ziʃ(q)n qv 'prPvidqns/*; ~а втіха divine pleasure */di'vaʃn 'pseZq/*, balm in Gilead */Eʃm ʃn 'gIʃp'xd/*; ~а доброта divine goodness */di'vaʃn 'gudnʃs/*; ~а допомога divine help */di'vaʃn 'helf/*; ~а Літургія the Divine Liturgy */Dq dʃvaʃn 'lItqGʃʃ/*; ~а мудрість heavenly wisdom */hēvgnli 'wʃdqm/*; ~а природа divinity */di'viniti/*; ~а сила divine power */di'vaʃn 'paVq/*; ~а сутність divine nature */di'vaʃn 'neʃCq/*; ~е втручання divine intervention */di'vaʃn 'Intq'venʃ(q)n/*; ~е дитя divine child */di'vaʃn 'Caʃd/*; ~е зцілення divine healing */di'vaʃn 'hʃʃfN/*; ~е одкровення the divine affliction */Dq di'vaʃn q'ʃeʃʃ(q)n/*; ~е просвічення divine enlightenment */di'vaʃn lntʃ(q)nnqnt/*; ~е світло divine light */di'vaʃn 'laʃt/*

божествó godhood */gPdhu/*; divine */di'vaʃn/*

божníк embroidered towel for icon */ʃm'brOʃdq'dtaVqʃʃO r'aʃkOn/*

божнíця sanctuary */sxnkCVqri/*, icon location */aʃknq lq Vkeʃʃ(q)n/*

боротьба striving */straʃvʃN/*, struggle */strAq(q)/*; **внутрішня духовна** ~ inward spiritual struggle */ʃnwqd 'spiriCVq'strAq(q)/*; **релігійна** ~ religious fighting */ri'liGqs 'faʃtʃN/*; ~ з гріхами struggle with sins */strAq(q)ʃwʃD 'ʃnz/*; ~ зі злом fight with evil */faʃt wʃD 'ʃv(q)/*

брáнь warfare */wLseq/*; **духовна** ~ всередині душі spiritual warfare within one's soul */spiriCVq'strAq(q)ʃwʃD wAnz 'sq Vq/*; **невидима** ~ invisible warfare */ʃn'viz(q)bi'wLseq/*

брáтія monks */mAʃNs/*

брáтство brotherhood */brAʃDqhu/*

бузувíрство wild fanaticism */waʃʃd fq'nxtisiz(q)m/*, bigotry */bʃgqtri/*; **релігійне** ~ religious fanaticism */ri'IʃGqs fq'nxtisiz(q)m/*

бúлла a bull */q 'bVq/*

бýрса a seminary */q 'semin(q)ri/*

Буттý Bereshit */berq ʃqt/*; Genesis */Genisʃs/*; Книга ~ the Book of Genesis */Dq bVk qv 'Genisʃs/*

B

Вавилóн Babel */beʃʃ(q)/*; ~ська Вежа tower of Babel */taVq r qv 'beʃʃ(q)/*; ~ський Полон Babylonian Captivity */bəxbi'lq Vnʃq n kxptiviti/*

вампíр a vampire */q 'vxmpaʃq/*

Варфоломíївськíй Saint Bartholomew */seʃnt bRʃʃʃqmqH/*; ~а нíч Saint Bartholomew's night */seʃnt bRʃʃʃqmqH 'naʃt/*

Ватикáн the Vatican City */Dq 'vxtikqn 'siti/*; ~ські Собори Vatican Councils */vxtikqn 'kaVns(q)z/*

ввéдення presentation */prez(q)n'teʃʃ(q)n/*; entrance */entrqns/*; ~ в храм presentation to the temple */prez(q)n'teʃʃ(q)n tq Dq 'temp(q)/*; ~ в храм Діви Марії presentation of the Virgin Mary */prez(q)n'teʃʃ(q)n qv Dq 'vE:Gʃn 'me(q)ri/*; ~ в храм Ісуса presentation of Jesus in the temple */prez(q)n'teʃʃ(q)n qv 'Gʃzqs ʃn Dq temp(q)/*; ~ в храм Пресвятої Богородиці entrance of the Theotokos into the temple */entrqns qv Dq TiPiqks ʃntu Dq 'temp(q)/*

велíкíй (за розмíрами) big */Fʃg/*, large */IʃG/*; (значний) great */greʃt/*; Великий піст Lent */ʃent/*; Великий покаяльний канон the Great Penitential Canon */Dq 'greʃt 'peni'tenʃ(q)/*; Великий четвер Great Thursday */greʃt 'TE:zdɪ/*; Велика П'ятниця Holy Friday */hq Vq 'fraʃdi/*, Good Friday */g Vd 'fraʃdi/*; Велика субота Holy Saturday */hq Vq 'sxtqdɪ/*; Великі свята Great Feasts */greʃt fʃʃts/*

Велíкдень, Пásха, Воскресíння Господнє Easter */ʃtq/*

Великопóсний Lenten */ʃent(q)n/*

Величáння (частина богослужіння) the Exaltation */Dq FgZlteʃʃ(q)n/*

вервíця prayer rope */preq 'rq Vp/*

верýги chains */Ceʃnqz/*, fetters */fetqz/*

вертéп crib */kʃʃb/*

верхóвноархиєпíскопський of Major Archbishop */bqv meʃʃq 'RCTbiʃʃqp/*

вечíрня evesong */ʃv(q)sPʃN/*

вýбір choice */COʃs/*; ~ життєвого шляху choice of path of life */COʃs qv 'pRʃʃq v'aʃʃ/*

ві́голос (частина богослужіння) concluding words of prayer/part of service /kqn'kHdJN'wE:dz qv 'preq'pRt qv 'sE:vJs/

ві́гу́к exclamation /eksklq'meJ3(q)n/

виді́ння vision /vJZ(q)n/; **Божественне** ~ beatific vision /EJtifJk'vJZ(q)n/

визнавáти to accept /tq qk'sept/; ~ **Христа Спасителем** accept Christ as Saviour /tq qk'sept 'kraJst Dq 'seJvJq/

вино́ wine /waJn/

високопреосвяще́нство eminency /eminqnsi/, lordship /lLdSJs/

Вифле́эм Bethlehem /beJfJqm/; ~**ська зірка** star of Bethlehem /stRt qv 'beJfJqm/

ві́хід procession /prq'seJ3(q)n/; processional entrance /prq'seJ3(q)nq'sentrqns/

вівтар́ Holy table /hq Vh'teJb(q)n/; sanctuary /sxNkCvqri/, altarpiece /Lstq'pJls/, presbytery /presbit(q)ri/, apse /aps/;

~ **головний** ~ церкви high altar /haJtLstq/

ві́дання authority /lTfriti/

відку́плення jizya /Gizjy/

відлúчення excommunication /eksKpmjHfgeJ3(q)n/; excommunication /eksKpmjHfni'keJ3(q)n/

відпра́ва (заупокійна служба) commemoration /kq'memq'reJ3(q)n/

відпust recessional (hymn) /ri'seJ3(q)nO/ ('hJm)/

відпúщення absolution /xbsq'HfJ3(q)n/; justification /GAsfif'keJ3(q)n/; ~ **гріхів** granting/administering absolution /grRntJN/ qd'ministerJN xbsq'HfJ3(q)n/

відсíчення cutting off /kAtiJN Pff/; ~ **голови Іоана Хрестителя** beheading of St. John the Baptist /hi'kedJN qv 'seJnt 'GJpn Dq 'ExptJst/

відспíування service of burial /sE:vJs qv 'berJqf/; the last rites /Dq 'Rgt 'raJts/

відъма witch /wJG/

вікарій beneficiary /beni'fiJ3(q)ri/, vicar /vikq/

вінéць aureole /Lriq V/; glory /gJLri/

вінчáння wedding ceremony /wedJN serimqni/, matrimony /mxtrimqni/, nuptials /nAfp'J3(q)sz/; **Вінчальні свічі** nuptial candles /nAfp'J3(q)'kxndsz/

вінчик paper band /peJpq 'bxnd/

вір|а faith /feJf/, belief /fJfJf/; ~ **релігійна** religious faith /ri'hGqs 'feJf/; **Нікое-Царгородський Символ Віри** Niceno-Constantinopolitan Creed /naJs Jn kJn"stxntJnq'pPfJqn 'krJd/; **виправдання** ~ою justification by faith /GAsfif'keJ3(q)n baJ'feJf/

вірний faithful /feJfJf(q)/; committed /kq'mJtJd/; dedicated /dedikeJtJd/

вірні the committed /Dq kq'mJtJd/; the dedicated /Dq 'dedikeJtJd/

віровчéння doctrinal statement /dOk'traJn(q)'steJtmqnt/; beliefs /hi'Jfs/

віросповідáння confession of faith /kqn'feJ3(q)n qv 'feJf/; affiliation /q'fih'eJ3(q)n/; **свобода** ~ freedom of faith /fJfJq qv 'feJf/; **християнське** ~ Christianity /kJsti'xnisi/; **перехід в інше** ~ denominational migration /di'nPmt'neJ3(q)nqsmoJgreJ3(q)n/

віротерпíмість liberal attitude towards religion /Jf(q)rqf'xtitjHf t'wLdz ri'fJG(q)n/; tolerance /tPf(q)rqns/

віру|вати believe (in) /hi'Jf'Jv Jn/; ~ **в Христа** to accept Christ (by faith) /tq qk'sept 'kraJst baJ'feJf/; ~**ю в Бога Отця** I believe in God, the Father almighty /aJhi'Jf'Jv Jn Dq 'gJp Dq 'fRJp Dq L'maJti/; ~**ю в Святого Духа** I believe in the Holy spirit /aJhi'Jf'Jv Jn Dq 'hJv Vh'spirJt/

віруючий, вірýнин religious person /ri'iJGqs 'pE:s(q)n/; Christian /kJstJqn/

віск wax /wxks/

віталізм vitalism /vaJst(q)xqm/

вічн|ий never-ending /nevq'rendJN/; sempitern /sempitE:n/; ~**а пам'ять** memory eternal /memPri'i:tE:n(q)/

вічність aeon /Jqn/

влáда power /paVq/; ~ **диявола** power of evil /paVq r qv 'Jv(q)/

влáди dominations /dPmi'neJ3q)nz/

влáсті (ангельський чин) див. **влади**

водосвáття blessing of the water /blesJN qv 'wLtz/

водосвáття (богослужіння) sanctification of waters /sxNktif'keJ3(q)n qv 'wLtz/

Водохре́ща Epiphany /i'pifqni/

Воздвиження Holy Cross Day /f'kq'V̄z̄'k̄r̄P̄s'deJ/; ~ **Чесного Хреста** the Exaltation of the Honourable and Life-giving Cross /D̄q egz̄L̄teJ̄S̄(q) qv D̄i 'Ōn(q)rqb̄(q)l qnd'l aJ̄f̄'gJ̄f̄N̄k̄r̄P̄s/

воздух (предмет літургічного вжитку) aer /f̄e(J̄)r̄/

возлежати to rest on /tq 'rest' P̄n/

вознесіння ascention /q'sen̄S̄n/; **Вознесіння Господнє** Ascension Day /q'sen̄S̄n 'deJ/

волосянийця cilice /s̄J̄f̄s̄s̄/

воляхви Magi /meJ̄ḠaJ̄/; Three Wise Men of the East /Tr̄J̄'waJ̄x'men qv D̄i 'J̄st/

волховник Magian /meJ̄ḠJ̄qn/

воля will /wJ̄/; **Господня** ~ divine will /di'vaJ̄n 'wJ̄/

воплощення incarnation /f̄n̄k̄R̄neJ̄S̄(q)n/

воплощацися to incarnate /tq f̄n̄k̄R̄neJ̄t/

ворожіння, ворожбá fortune-telling /f̄L̄T̄(q)n 'teJ̄f̄N̄/

воскресати to rise /tq 'raJ̄z̄/

воскресення, воскресіння resurrection /reJ̄q'rek̄S̄(q)n/; **Воскресення Христове** Our Lord Jesus Christ Resurrection /aV̄q 'ĪL̄d'ḠJ̄z̄qs 'kraJ̄st 'reJ̄q'rek̄S̄(q)n/

воскрешати to raise up /tq 'reJ̄z̄ Āp̄/

воцерковлення introduction to church /f̄Intr̄'dĀk̄S̄(q)n tq 'CE:Ḡ/

врата, ворота gate /geJ̄t/; ~ **пекла** gates of Hell /geJ̄ts qv 'hel/; ~ **Царські** the Royal Doors /D̄q 'r̄ŌJ̄p̄'dL̄z̄/

Всеви́шній the Highest /D̄q 'haJ̄st/, the Almighty /L̄'maJ̄ti/

Вседержитель Christ Pantocrator /k̄raJ̄st "pxn'tP̄kritq/

вселенський ecumenical /f̄k̄ju'menik(q)/; **Вселенські Собори** Eocumenical Councils /f̄k̄ju'menik(q)'kaV̄nsJ̄z̄/

Вселенськість Ecumenical Patriarch /f̄k̄ju'menik(q)'peJ̄triR̄f̄/

всено́чн|á (богослужіння) vesper's service /vesp̄qz 's̄E:vJ̄s̄/; ~е **бдіння** night service /naJ̄t's̄E:vJ̄s̄/, vespers and matins /vesp̄qz qnd'mxtJ̄nz/

всенóшина див. **всенічна**

втасмнічення sacrament /sxk̄qmqt/

втілення incarnation /f̄n̄k̄R̄neJ̄S̄(q)n/

второзаконній Deuterocanonical /d̄jH̄tqk̄'nP̄nqni/

второканонічний deuterocanonical /d̄jH̄tqk̄'nP̄nik(q)/

вульгáта Vulgate /vĀlgeJ̄t/

вхід entrance /entr̄qns/; ~ **вхід** Great Vespers /greJ̄t 'vesp̄qz/; **Вхід Господній в Єрусалим** Entrance of Our Lord Jesus Christ into Jerusalem /entr̄qns qv a(V̄)q 'ĪL̄d'ḠJ̄z̄qs 'kraJ̄st Int̄q Ḡq 'H̄sqfqm/

вхіднé (частина богослужіння) introit /f̄Intr̄ŌJ̄t/

вшанування honouring /L̄nqf̄N̄/

Г

гáмія gami /-'ḡR̄mi/

гармонізація harmonization /'h̄R̄mqnaJ̄zeJ̄S̄(q)n/

гармонійний спів concordant singing /k̄qn'k̄L̄dqnt's̄Inf̄N̄/

гармонія harmony /h̄R̄mqni/

Гебре́йський Hebrew /h̄J̄br̄H̄/

Ге́єна Gehenna /gq'h̄enq/

генéз genesis /GenqzJ̄s̄/; origin /P̄nḠJ̄n/

генéза див. генез

генерál general /'Gen(q)rql/

герменéвтика hermeneutics /h̄E:mq'nyH̄tJ̄ks̄/

гéтеро hetero /hetqrq V̄/

Гетсимáнія Gethsemane /geJ̄semqni/

гíмн hymn /h̄f̄J̄m/

гíмногráфія hymnography /h̄f̄J̄m'nP̄grqfi/

Гíєна див. **Ге́єна**; Gehenna /gq'h̄enq/; ~ **вогненна** fire of hell /faJ̄q r qv 'hel/

гіпер hyper- /'haʃpq/

гіпо- hypo- /'haʃpq Vɔ:/

глава dome /dq Vɔm/; **Глави благовіщенські** Annunciation Domes /q'nɔ̄Ansi'eʃSq)n 'dq Vɔmz/; **Глави маркові** Mark Domes /mR̄k'dq Vɔmz/; **Глави храмові** Temple Domes /temp(q)dq Vɔmz/

глас echos /ekɔ Vɔs/; voice /vɔɔʃs/

глосолалія glossolalia /glosɔsq Vɔʃʃɔʃq/

гнів enrage /ʃn'reʃGmɔnt/

гно́зія gnosis /nq Vɔzja/

гно́стик Gnostic /nɔʃtɔʃk/

гностицизм Gnosticism /nɔʃtisiz(q)m/

говіння fasting /ʃʃstʃN/; fast and attending divine service before confession and holy communion /ʃʃst qnd 'tendʃN di'vaʃn sE.vʃs bʃʃL kq'nʃeʃ(q)n qnd hq Vɔi kq'mʃʃfʃnʃqn/

Голгофа Golgotha /gɔʃgɔʃTq/

гомілéтика homiletics /hɔmi'letʃks/

гомілія homily /hɔmiʃli/

гóмо- homo- /hɔq Vɔmq Vɔ/

гомоúсіос homoousia /O'mHɔʃJa/

-гónія -gony /gq Vɔni/

гóрдість pride /praʃʃd/, arrogance ['xrgqns]; **дияволъська** ~ arrogance of the devil ['xrgqns qv ʃDq 'devq/]

гóре calamity /kq'lxmʃti/, grief /grʃʃf/

гóрлиця 1. (лісова пташка з породи голубів) turtledove /iE.tʃdʃv/; **2.** (голубка) female pigeon ['ʃʃmeʃʃ'pʃʃʃʃn], dove [dʃv/]

гóрнec місце bishop's throne ['Eʃʃʃpʂs 'Trq Vɔn], bishop's seat ['Eʃʃʃpʂs 'ʃʃt], synthonus ['sʃnTrqns]; (в базиліках) tribune ['trʃʃʃʃʃʃn]

гортánobіснувáння gluttony /gɔʃtqni/

госпóдні святá див. Господь

госпóдня молýтва див. Господь, молитва

госпóдства (ангельський чин) the dominations [Dq "dʃmʃneʃʃqns], the dominions [Dq dq'mʃnʃqns]

Госпóдъ the Lord /Dq 'Ld/, God /gPd/; ~ **Вседержитель** the Lord Almighty [Dq 'Ld L'maʃʃi]; ~ **наш** Our Lord /aVq 'Ld/; ~ **(наш) Ісус Христос** the Lord Jesus Christ [Dq 'Ld 'Gʃzqz 'kraʃʃt]; ~**ня молитва** the Lord's Prayer /Dq 'Ld 'preq/; ~**ні свята** the Lord's festivals [Dq 'Ld 'festʃvqz], the Lord's feasts [Dq 'Ld 'ʃʃsts], dominical feasts [dq'mʃnʃqf'ʃʃsts]

грéко-католíцьк|ий Greek-Catholic /grʃk'kxʃqʃʃk/; **Українська ~а церква** Ukrainian Greek-Catholic Church /ʃʃk'reʃnʃqni grʃk'kxʃqʃʃk'E:G/

григоріáнськ|ий Gregorian /grʃgLʃqni/; ~ **календар** the Gregorian calendar [Dq grʃgLʃqni 'kɔʃʃndi]; ~ **хорал** Gregorian choral(e) /grʃgLʃqni kP̄rR/; ~е **літочислення** the Gregorian Computation [Dq grʃgLʃqni 'kP̄mpʃʃHtʃʃʃʃqni]

грíх sin /sʃn/, trespass ['trespʂs]; **вільний** ~ witting sin ['wʃʃʃʃN'sʃn], voluntary sin ['vʃʃqntqri 'sʃn]; **невільний** ~ unwitting sin ['Añ'wʃʃʃN'sʃn], involuntary sin /ʃn'vʃʃqntqri 'sʃn/; **спокутній** ~ remissible sin [rʃmʃsqf(q)s 'sʃn]; **першородний** ~ original sin [q'rʃGʃqni 'sʃn]; **тяжкий** ~ vile sin ['vaʃʃ'sʃn]; **смертний** ~ deadly sin ['deddi 'sʃn]; **сім смертних ~ів** the seven deadly sins [Dq 'sevqni 'deddi 'sʃn]; **канонічні ~и** canonical sins [kɔ'nPnʃkqf 'sʃn]; **піддаватись ~у** to give in to sin [tq 'gʃv 'ʃn tq 'sʃn]; **під владою ~а** captive to sin ['kɔptʃv tq 'sʃn]; **відплата за ~ бібл.** the wages of sin /Dq 'weʃʃGʃz qv 'sʃn/

гріхопадіння the Fall of Man [Dq 'ʃʃʃʃ qv 'mən], a Fall from Grace /q 'ʃʃʃʃ frqm 'greshs/; ~ **Адама і Єви** the Fall of Adam and Eve /Dq 'ʃʃʃʃ qv 'xdqm qnd'ʃv/; **до** ~ before the Fall /Eʃʃʃʃ Dq 'ʃʃʃʃ/; **після** ~ after the Fall /Rʃtq Dq 'ʃʃʃʃ/

грішити to sin [tq 'sʃn], to trespass [tq 'trespʂs], to commit a sin [tq kq'mʃt q 'sʃn]

грішник sinner /sʃnq/, trespasser ['trespʂsq]; **бібл.** outcast /uVzRʃgt/; **нерозкаяаний** ~ impenitent sinner [ʃm' p̄qntʃt(q)nt 'sʃnq]; **смиренний** ~ lowly sinner [/q Vɔi 'sʃnq/]

гроб coffin /kPʃʃʃʃn/; ~ **Господній** the Holy Sepulcher [Dq 'hɔq Vɔʃʃ'ʃepqʃʃk/]

громáда community /kq'mʃʃnʃti/; **релігійна** ~ religious community /rʃʃʃʃGqz kq'mʃʃnʃti/; **християнська~** Christian community /kRʃsCqz kq'mʃʃnʃti/; **церковна** ~ ecclesia /ʃkʃʃʃʃzJq/

громáдська релігія див. релігія

громни́ця the Meeting of the Lord [Д_q 'm_ЛІ_ЛН'qv Д_q 'Лd]

грошоли́бство covetousness [^кА_vІ_{qsn}І_s], love for money [^тА_vf_q 'm_Лn_i]

губка (предмет літургійного вжитку) sponge [_{sp}А_nГ_z]

гугено́ти Huguenots [^кІ_{gqnq}В_z]

Д

давньоєвре́йський Ancient Hebrew [^еІ_nС_{qnt} 'h_ЛІ_rІ_h]

далма́тика dalmatic [_dа_лм_ати_{ка}]

Даоси́зм Taoism [^та В_zІ_z(_q)_m]

дар 1. (подарунок) gift [_gІ_{ft}]; ~и (евхаристійні) the consecrated bread and wine in the Eucharist [Д_q 'k_Лnsq_кre_ЛІ_d 'fred qnd 'waІn qv 'j_Лk_qr_{st}], the Holy Gifts [Д_q 'h_qВ_z'g_Лft_s]; ~и Святі the Sacrament [Д_q 'sxkrqm_{qnt}], the Eucharistic bread and wine [Д_q 'j_Лk_qr_{st}І_d 'fred qnd 'waІn]; ~и Святого Духа the gifts of the Holy Spirit [Д_q 'g_Лft_s qv Д_q 'h_qВ_z'g_Лft_s 'sp_ЛІ_{ft}]; запасні ~и the reserved Sacrament [Д_q r_Лz_Л:vd 'sxkrqm_{qnt}], the reserved Host [Д_q r_Лz_Л:vd 'h_qВ_{st}]; **2.** (пожерства) donation [_dq В_{ne}І_{qnt}]; **3.** (такант від Бога) divine gift [_dІ_{va}І_n 'g_Лft_s]; ~зілнення the gift of healing [Д_q 'g_Лft_s qv 'k_ЛІ_{qnt}]; ~передбачення the gift of prevision [Д_q 'g_Лft_s qv 'pr_ЛІ_vІ_z]; пророчий ~ the gift of prophecy [Д_q 'g_Лft_s qv 'pr_ЛІ_{ft}]

дароно́сция margarita [^mР_{gq}'_Лq], sceuophorion [^{skevq}'_Лr_Лq_n]

дарохрани́тельница tabernacle /t_xfqnx_k(_q)/, repository for Holy Gifts [_tІ_pР_zІ_{qri}f_q 'h_qВ_z'g_Лft_s]

дарувáти 1. to give a present /t_q 'g_Лv q 'prez(_q)_{nt}/, to present (with) /t_q pr_Лsent (_wІ_D)/, to make a present (of) /t_q 'me_Лк_q 'prez(_q)_{nt} (qv)/, to bestow (on) /t_q b_Лstq В_z(_P_n)/, to grant Br. /t_q gr_Лnt/, Am. /t_q gr_Лnt/; **2.** (вибачати) to forgive /t_q f_q'_Лq_z/, to pardon /t_q p_Лrd(_q)_n/

дванадеся́ті свя́ті див. свято

девтéроканонíчн|ий deuterocanonical /^dІ_{ffterqk}q 'n_ЛІ_qк(_q)_l/

Дéїcіc Deisis [^dІ_{ss}І_s]; ~ поясний half-length Deisis [^hІ_{ff}'_ЛА_ЛІ_{de}І_{ss}І_s]

Декалóг the Decalogue [Д_q 'dek_q"_Лg], the Ten Commandments [Д_q 'ten k_q'_mР_udm_{qnts}]

декáн dean [_dІ_n]; **окружнýй** ~ rural dean [^rВ_qrqf'_dІ_n]

деканáт rural deanery [^rВ_qrqf'_dІ_nqri]

деканоніза́ція decanonization [_dІ_{kkxnqna}І_{ze}І_z(_q)_n]

деканонізува́ти to decanonize /t_q d_Лк_{knqna}І_z/

демéственне співання the ancient plain chant of the Greek church [Д_q'_eІ_nС_{qnt} 'p_ЛІ_n 'C_ЛР_{nt} qv Д_q 'gr_Лк 'C_Л:C]

деміúрг demiurge [^dІ_mІ_E:_G]

дéмон daemon [^dІ_mq]; **обитель ~ів** Pandemonium [^pхndІ_mq В_nІ_{qm}]

демонíчнýй demoniacal [^dІ_mq'na_Лq_кq], demonic [_dІ_mР_nІ_k]

демонолóгія demonology [_dІ_mq'нР_qГ_i]

дени́ця 1. бібл. (вранішня зоря) dawn [_dІ_n]; **2.** (вранішня зірка) morning star [^mІ_nІ_Nst_Л]

деноміна́ція denomination [_dІ_nІ_mІ_{ne}І_{qnt}]; **керівництво певної церковної ~ї** denominational leaders [_dІ_nІ_mІ_{ne}І_{qnt}f'_LІ_{qz}]

деснýця the right hand [Д_q 'ra_Л 'h_Лnd], the right arm [Д_q 'ra_Л 'R_z]; ~ Божа God's arm [_gІ_{dz} 'R_z]

десятýн|а tenth [_{ten}І], tithe [_{ta}І_D], dime [_{da}І_m]; **обкладати церковною ~ ою** to tithe [_{tq} 'ta_ЛД]; **платити церковну ~ у** to pay a tithe [_{tq} 'pe_Лq 'ta_ЛД]; **приходська ~а** rectorial tithe [_{rqk}t_LІ_qf'_{ta}І_D]

десятýнна цéрква див. церква

дέсять заповідей див. заповідь

Джайнізм Jainism [^{Ge}І_nІ_z(_q)_m]

дзвін bell [_bel]; **благовісний** ~ the bell calling for church [Д_q 'be_Л'k_ЛІ_q 'C_Л:G]; **церковний** ~ bell ringing [_{be}l 'І_NІ_N], bell tolling [_{be}l 'tq В_zІ_N]; **бити у ~** to clang [_{tq} 'k_ЛхІ_N]; **відлити ~** to found a bell [_{tq} 'fa_Лnd_q 'be_Л], to cast a bell [_{tq} 'k_Лst_q 'be_Л]; **освятити ~** to christen a bell [_{tq} 'kr_Лs(_q)_n q 'be_Л]; **ударити в ~** to strike a bell [_{tq} 'stra_Лk q 'be_Л]

дзвінýця bell tower [_{be}l 'ta В_z], belfry [_{be}lfri]

дзвонár bell-ringer [_{be}l'r_Лq], bellman [_{be}lm_{хn}]

дзвонýти to ring /t_q r_ЛІ_N/, to chime /t_q C_ЛІ_m/, to peal /t_q p_Лl/; ~ **в дзвони** to ring a bell /t_q r_ЛІ_q 'be_Л], to toll /t_q t_q В_z/

дидаска́л didascalos [_dІ_dІ_g"_kІ_gІ_s]

дикýрій double-branched candlestick [^dІ_h(_q)'fr_Лк 'C_Л:nd_lst_Л]

динáрій (св. Петра) Peter's pence [*pJtqz'pens*], Peter's penny [*pJtqz'peni*]
дýптих diptych [*dJptJk*], double tablet [*dJt(q)JtxbJft*]
дýскáнт descendant [*deskxnt*]
дýскос discus [*dJskqs*], paten [*pxt(q)n*]
дихотомíя dichotomy [*daJkPtiqmt*]
дýйвол the Devil [*Dq'dev(q)l*], the Archfiend [*Df'KtJfJnd*]; ~ **спокусник** the tempter [*Dq'ce,mpq*]
дýйвольський diabolical [*"daJq'pJfJk(q)l*], devilish [*'dev(q)fJfS*]
дýйкон deacon [*dJkqn*]; **виконувати обов'язки** ~а to perform the office of a deacon [*tq,pq'fJm Df'Pfjs qv q'dJkqn*];
рукопокласти когось у ~и to ordain smb. to the office of a deacon [*tq L'deJn 'AmbPdi tq Df'Pfjs qv q'dJkqn*];
двері ~ські the deacons' doors [*Dq'dJkqnz'dLz*]
дýяконáт diaconate [*daJxkqnJt*]
дýяконíса deaconess [*"dJkq'nes*]
дýяконíя diaconia [*"daJq'kPnJq*]
дýяконствувати to be a deacon [*tq 'bJq'dJkqn*]
дýяконський diaconal [*daJxkqn*], deaconal [*'dJkqn(q)l*]
Діва Марія the Virgin Mary [*Dq'vE:GJn'mFqri*], the Blessed Virgin [*Dq'blest'vE:GJn*]; **пресвята** ~ the Holy Virgin
[*Dq'hqVhi'vE:Gq*]
дівíцтво maidenhood [*'meJdnihVd*]
дівíчий maiden [*'meJdn*]
дівственне (зачаття Христа) the Virgin Birth [*Dq'vE:Gin'bE:I*]
ділýтись 1. to divide [*tq dJvaJd*], to be divided [*tq 'bJdJvaJd*]; 2. (з кимось) to share (with) [*tq 3Fq (wJd)*]; ~
куском хліба to share a crust of bread [*tq '3Fqr q'krAst qv 'red*]
діоцéз або дієцéзія diocese [*daJqsJz*]
“**Діяння святíх апóстолíв**” The Acts of the Apostles [*Df'xkts qv Df'q'pJf(q)lz*]
добродіяти to be a benefactor (to) [*tq 'bJq'benJfxk(tq)*]
добротá kindness [*'kaJndnJz*], goodness [*gVdnJz*]; **знаки ~и Божої** signatures of God's goodness [*'sJgnCqz qv gPdz
'gVdnJz*]
дóгма dogma [*dPgmq*]
догмáт doctrine [*dPktJn*], tenet [*tenJt*], dogma [*dPgmq*]; ~и вíри credenda [*kJdenaq*]; **церковні ~и** the teachings of
the Church [*Dq'tJGJNz qv Dq'vCE:G*]
догмáтик dogmatist [*dPgmqtJst*]
догмáтика dogmatics [*dPg'mxtJks*], doctrinal theology [*dPktJraJnJfJfJqGi*]
догматíчний dogmatic [*dPg'mxtJk*]
Докетíзм Docetism [*dPsgtJzqm*]
Докетíчний Docetic [*dPsetJk*]
доктрíн|а doctrine [*dPktJn*], dogma [*dPgmq*], tenet [*tenJt*]; ~а про непíзнаваність Бога nescience [*'nesJqns*]; ~а
роплати перед Богом the doctrine of satisfaction [*Dq'dPktJn qv "sxtJsfJxkS(q)n*]; **богословські ~и** theological
dogmas [*Jq'PfJk(q)JdPgmqz*]
доктринальний doctrinal [*dPktJraJn*], dogmatic [*dPg'mxtJk*]
домініка́нець Dominican [*dq'mJnJkqn*], preacher [*predJkxnt*]
допомагáти to help [*tq hcfp*], to aid [*tq eJd*], to assist [*tq q'sJst*]; to support [*tq sq'pLz*]
дру́ге пришестя the Second Coming of Christ [*Dq'sekqnd'kAtnPfN'kraJst*], the Second Advent of Christ [*Dq'sekqnd'
'xdvent qv 'kraJst*]
дуалíзм theological dualism [*Jq'PfJk(q)JdPfJfJz(q)m*]
дух 1. (розум, воля людська, прагнення до небесного) spirit [*spJrJt*]; **бідні ~ом** poor in spirit [*pVq Jn 'spJrJt*];
2. (безтілесна істота) ghost [*gqVst*], the spirit [*Dq'spJrJt*]; **бісовський** ~ demon spirit [*dJmqn'spJrJt*]; **добрий ~**
a good spirit [*q'gVd'spJrJt*]; **злий ~** malignant demon [*mq'fJgnqnt'dJmqn*]; ~ **Божий** the Spirit of God [*Dq'spJrJt qv
'jPd*]; ~ **нечистий бібл.** an evil spirit [*q'n'Jv(q)J'spJrJt*]; ~ **Святий** the Holy Ghost [*Dq'hqVhi'gqVst*], the Holy Spirit
[*Dq'hqVhi'spJrJt*]; **викликати ~а** to raise a ghost [*tq'reJz q'gqVst*]; **вигнати ~ів бібл.** to cast out the spirits [*tq'kPst
'aVt Dq'spJrJt*]; **день Святого ~а** the Feast of the Holy Spirit [*Dq'fJst qv Dq'hqVhi'spJrJt*]; **друга неділя після**
Зіслання Святого ~а the second Sunday after the Descent of the Holy Spirit on the Disciples [*Dq'sekqnd'sAmd(e)i*]

'Рftq Dq d'sent qv 'hq Vfli 'spJrJt Pn Dq d'saJp(q)z]; зіслання Святого ~a the sending of the Holy Spirit [*Dq 'sendJfN* qv *Dq 'hq Vfli 'spJrJt*]

духівник spiritual father [*'spJrJfCVqf'fRJp*], spiritual guide [*'spJrJt'SVqf'gaJd*]

духовенство the clergy [*Dq 'kE:Gi*], the priesthood [*Dq'prJstbVd*]; **вище** ~ the upper clergy [*Df'Afpq 'kE:Gi*], the high priesthood [*Dq 'haJp'prJstbVd*]; **нижче** ~ the parish clergy [*Dq 'pxrJf'kE:Gi*]

духовний 1. spiritual [*'spJrJfCVqf*], ghostly [*'gq Vfli*]; ~е життя spiritual life [*'spJrJfCVqf'laJf*]; ~i запити spiritual demands [*'spJrJfCVqf dJmRndz*]; ~i цінності moral values [*'mPqf'vxJfHfz*]; 2. (церковний; той, що має стосунок до церкви, духовенства) ecclesiastical [*J'kLJzJxstJk(q)*], clerical [*'klerJk(q)*]; ~а акаадемія і семінарія ecclesiastical academy and seminary [*J'kLJzJxstJk(q)I q'kxdqmi qnd 'semJnqri*]; ~а література ecclesiastical literature [*J'kLJzJxstJk(q)I 'Stpq Tq*]; ~а музика church music [*'CE:G 'mjHfzJk*]

духовність spirituality [*"spJrJt'SVxJfz*]

душ|á soul [*sqVfli*]; **безсмертя** ~i the immortality of the soul [*Df "JmL'txJfz qv Dq 'sqVfli*]; **праведні** ~i holy souls [*'hq Vfli 'sqVfli*]; ~i усопших departed souls [*dJpRJfJd 'sqVfli*]; **Упокой, Господи, його** ~у God rest his soul [*'gPd 'rest hJfz 'sqVfli*]

душевний soulful [*'sqVfli(q)*], heartful [*'hRtfli(q)*]

душпáстир pastor [*'pRstq*], clergyman [*'kE:G Jmgn*]

душпáтиство pastorship [*'pRstq'SJp*]

дяк sacristan [*'sxkrJstqn*]

дáкувати to thank [*tz 'TxNk*]

дячóк sexton [*'sekstqn*], reader [*'rJdq*]

E

Едéм бiбл. Eden [*'Jdq*]

едíкт edict [*'JdJkt*]; ~ про релiгiйну терпимiсть the Edict of Toleration [*Df'JdJkt qv "iPq'reJfS(q)n*]

езотеричníй esoteric [*"esq'terJk*]; ~i писання esoterics [*"esq'terJks*]

екзапостилáрiй exapostilarion [*"eks'pJstJlxrJqn*]

екзáрх exarch [*'eksRf*]

екзархáт exarchate [*'eksRfetJt*]

екзегéз|а exegesis [*'eksJ'GJfJfz*]; працi з ~и exegetical writings [*'eksJ'GetJkq/ratJfJfz*]

екзегéтика exegetics [*'eksJ'GetJks*]

екзорцизм exorcism [*'qksLsJzqm*].

екзотерíчний exoterical [*'eks'terJk(q)*]

Еклезiáст Ecclesiastes [*J'kLJzJxstJz*], the Preacher [*Dq 'prJfCq*]; **Книга** ~а, або проповідника The Book of Ecclesiastes, or the Preacher [*Dq 'bVKeq 'J'kLJzJxstJz O Dq 'prJfCq*]

еклезiологíчний ecclesiological [*Jk'JzJq'PfGJk(q)*]

еклезiолóгiя ecclesiology [*J'kLJzJfJqGi*]

еклезiя ecclesia [*JkLJzJq*]

еклезiáрх, еклезiáрх eccesiarch [*J'kLJzJf'Rf*]

еконóм provisor [*pre'vaJzq*]

екстáз ecstasy [*'ekstqsi*]; ~ релiгiйний religious ecstasy [*rJfJfGqs 'ekstqsi*]

екстatiчníй ecstatic [*Jk'stxtJk*]

ектéнiя litany [*'Jf(q)ni*]; ~ Благальна the Litany of Supplication [*Dq 'Jf(q)ni qv "sAplsJkeJfS(q)n*]; ~ Велика the Great Litany [*Dq greJf 'Jf(q)ni*]; ~ Мала the Little Litany [*Dq 'Jf(q)'Jf(q)ni*]; ~ про вiрних the Litany of the Faithful [*Dq 'Jf(q)ni qv Dq 'fJfVfV*]; ~ про упокоснiя the Litany of the Departed [*Dq 'Jf(q)ni qv Dq dJpRJfJd*]

екуменiзм 1. (рух за зближення, примирення та спiвробiтництво усiх християнських конфесiй та церков) ecumenism [*e'kjVmqnJz(q)m*]; 2. (вселенський характер християнської церкви) catholicity [*'kxJqJfJsqi*], ecumenicity [*JkjVmq'nJfJfz*]; 3. (богословська доктрина вселенських соборiв) ecumenicalism [*"ekjV'menJkqfJz(q)m*]

екуменiчníй ecumenic [*'JkjV'menJk*]; ~ий рух ecumenic movement [*'JkjV'menJk'mHfvmqnt*]; ~ий дiалог ecumenic dialogue [*'JkjV'menJk'daJqPfj*]; ~е спiвробiтництво ecumenic cooperation [*'JkjV'menJk kq V'Ppq'reJfS(q)n*]

éллíни the Hellenes [*Dq 'helJnz*]

еллінізм Hellenism [*'hɛlɪnɪzəm*], the Hellenistic period [*Dq 'hɛlɪstɪk'pʃqrʃqd*]

еманáція emanation [*'eməneɪʃn*]

емболізм embolism [*'embɔlɪzəm*]

емерйт emeritus [*'emerɪtəs*]

енéргія (божественна) divine energies [*dʒvaʃn 'enq ʃɔʃz*], the energies of God [*Dʃ'enq ʃɔʃz qv'gPd*]

енцикліка encyclical [*Jn's ʃkʃk(q)l*]; **соціальна** ~ an encyclical on the social order [*qn Jn's ʃkʃk(q)l Pn Dq 'sq Vɔʃ(q)l Tdql*]

епіклéза the epiclesis [*Dʃ"epʃklʃs*], the Invocation [*Dʃ'ʃnvq'keʃʃ(q)n*]

епітýмія penance [*penqns*]; **виконати ~ю** to perform a penance [*tq pqʃLm q 'penqns*]; **накладати ~ю** to impose a penance [*tq Jm'pq Vɔz q 'penqns*]; **зняття ~ї** absolution from penance [*"xbsq'fHʃʃ(q)n frqm 'penqns*]

Епіфáнія Epiphany [*Jpʃʃpn*]

ессéї Essenes [*'esʃnz*]

есхатологíчний eschatological [*"eskqtq'ʃPʃɔʃz(q)l*]; ~ **психоз** eschatological psychosis [*"eskqtq'ʃPʃɔʃz(q)l saʃkq Vɔsʃs*]

есхатолóгія eschatology [*eskq'tʃʃq ʃɔʃz*]

есхатóн the Eschaton [*Dʃ'eskqtPn*]

ефíопськ|ий Ethiopian [*'ʃʃʃq Vɔʃʃpn*]; ~ **церква** The Ethiopian Church [*Dʃ'ʃʃʃq Vɔʃʃpn 'CE:Č*]; **патріарх ~ої церкви** Patriarch of the Ethiopian Church [*'peʃtrJkʃkv Dʃ'ʃʃʃq Vɔʃʃpn 'CE:Č*]

ефесýни the Ephesians [*Dʃʃʃpʃʃʃpnz*]; **Послання до ефесян святого апостола Павла** The Epistle of Paul the Apostle to the Ephesians [*Dʃʃʃpʃʃʃpnz(q)l qv'pʃLʃʃʃpʃʃʃpnz(q)l tq Dʃ'ʃʃʃpnz*]

€

Євáнгеліє 1. (благовістъ) the gospel [*Dq 'gPsp(q)l*]; 2. (книга) the Book of the Gospels [*Dq 'bVk qv Dq 'gPsp(q)l*], the Gospel Book [*Dq 'gPsp(q)l 'bVk*]; **напрестольне** ~ the liturgical Gospel [*Dq Jʃ'tE:Gʃk(q)l 'gPsp(q)l*]; **рядове** ~ ordinary Gospel [*TdInqri 'gPspql*]; **дванадцять ~їй** the Twelve Gospels [*Dq 'twelv 'gPsp(q)l*]; ~ **від Іоанна** The Gospel according to St. John [*Dq 'gPsp(q)l q'kLdʃNtq 'seʃnt 'GΛn*]

евангелізáція evangelization [*Jvxn ʃʃʃaʃzeʃʃ(q)n*]

евангелíзм evangelism [*Jvxn ʃʃʃʃz(q)m*]

евангеліст evangelist [*Jvxn ʃʃʃʃst*]

евангелісти (евангельські християни) the evangelicals [*Dʃ'ʃʃʃn 'Geʃʃk(q)l*]

евáнгельськ|ий evangelical [*'ʃʃʃn 'Geʃʃk(q)l*]; ~ **церква** the Evangelical Church [*Dʃ'ʃʃʃn 'Geʃʃk(q)l 'CE:Č*]

евноміáни the Eunomians [*Dq jHfnq Vɔmʃpnz*]

éвнүх eunuch [*'ʃʃʃnqk*]

евréї бібл. the Hebrews [*Dq 'kʃfrHz*]; **Послання до ~в святого апостола Павла** The Epistle of Paul the Apostle to the Hebrews [*Dʃʃʃpʃʃʃpn(q)l qv'pʃLʃʃʃpʃʃʃpn(q)l tq Dq 'kʃfrHz*]

евré|й Jew [*Għi*]; **переслідувати ~їв** to Jew-bait [*tq 'Għbeʃt*]

евréйський Jewish [*Għfʃs*], Judaical [*Għdeʃʃk(q)l*]

евтихіáни the Eutychians [*Dq jHftʃkʃpnz*]

евхаристíйн|ий Eucharistic [*jHkq'ʃtʃkʃtʃk*]; ~ **канон** the Eucharistic Canon [*Dq jHkq'ʃtʃkʃk 'kxnpn*]; ~ **молитва** the Eucharistic Prayer [*Dq jHkq'ʃtʃkʃk 'preq*]; ~ **трапеза** the Eucharistic Meal [*Dq jHkq'ʃtʃkʃk 'mʃʃl*]; ~ **і конгреси** the Eucharistic congresses [*Dq jHkq'ʃtʃkʃk 'kPʃNgresʃtʃ*]

евхаристí|я the Eucharist [*Dq jHkq'ʃtʃtʃk*], the sacrament of communion [*Dq 'sxkrqmqnt qv kq'mj Hfijqni*]; **здíйснення ~ї** the celebration of the Eucharist [*Dq "seʃʃfrēʃʃ(q)n qv Dq jHkq'ʃtʃtʃk*]; **братья участь у ~ї** to participate in the Eucharist [*tq pAʃʃʃfrēʃʃtʃtʃk Dq jHkq'ʃtʃtʃk*]

Евхологíон the Euchologion [*jHkq'ʃtʃtʃk VɔGʃʃʃn*], book of devotions [*'bVk qv dʃ'vq Vɔʃ(q)n*]

единорóдний only-begotten [*'q Vnʃʃʃʃʃʃʃtʃ*], ~ **Син** бібл. the only-begotten Son [*Dʃ'q Vnʃʃʃʃʃʃʃtʃ gPn 'sAñ*]

единосúщний one in essence [*wAñ Jn 'es(q)n*], coessential [*'kq Vʃʃʃʃʃʃ(q)l*]

езуít Jesuit [*'Gezʃʃʃtʃ*]

елéй holy oil [*'kq Vñi 'ɔʃʃʃʃʃʃ*]

слеопомáзання Chrismation [*kʃʃʃ'meʃʃ(q)n*], anointing with Holy Chrism [*q'nOʃntʃNwʃʃD 'kq Vñi 'kʃʃʃ(q)n*]

слеопомáзувати, елеспомáзувати to anoint [*tq q'nOʃntʃ*]

єлеосвячення the sacrament of Anointing [*Дq 'sxkrqmqnt qv q' nOJntJN*]

епарх eparch [*epRk*]

епархія eparchy [*'epJLki*], diocese [*'daJqsJz*]; **очолити ~ю** to episcopize [*tq JpJskgrpaJz*]

епархіальний, спархіальний eparchial [*e'pJLkJqJ*], diocesan [*daJPsJz(q)n*]; ~е **керівництво** diocesan administration [*daJPsJz(q)n qd'mJnJstreJ3(q)n*]

єпископ (*apxieperij*) bishop [*EJ3qp*]; **отримати сан ~а** to be raised to the Episcopal bench [*tq 'EJ'reJzd tq JdJ JpJskgr(q)'fesT*]; **собор ~ів** a "college" of bishops [*q'kPjJG qv EJ3qps*]

єпископат 1. (збірн. єпископи) episcopate [*JpJskgrqz*]; **2.** (керівництво єпископією) administration of a bishopric [*qd'mJnJstreJ3(q)n qv q'EJ3qprJk*]

єпископський episcopal [*JpJskgr(q)l*]; ~ **сан** episcopal rank [*JpJskgr(q)'rxNk*]

єпитрахиль epitrachelion [*"epJtrq'kJlJqn*]

єпáрх, ієпáрх hierarch [*'haJ(q)rLk*]; ~ и православної церкви leading Orthodox clerics [*'JdJN'LTJqdJPs'kerJks*]

єре́й, ієре́й priest [*prJst*]

єре́йський, ієре́йський priestly [*prJstfz*]

єре́сь heresy [*'herJsi*], schism [*skJz(q)m*]; **впасти в ~** to fall into heresy [*tq 'fLJ Jntq 'herJsi*]; **викоренити ~** to exterminate [*tq Jk'stE:mJneJt*]; **осудити щось як ~** to heretize [*tq hJ'retJ'keJt*]

єре́ти́к heretic [*'herJtJk*], schismatic [*skJz'mxtJk*]

єре́тичн|ий heretical [*hJ'retJk(q)l*], schismatical [*skJz'mxtJk(q)l*]; ~а **доктрина** heterodoxy [*'het(q)rqdJPszi*]; ~і **погляди** heretical opinions [*hJ'retJk(q)l q'pJnjqnz*]

Ж

жáти to reap [*tq 'rJpJ*], to harvest [*tq 'hRqyqst*], to crop [*tq 'kPjz*]

жезл 1. (довгий посох з вгнутою верхньою частиною) crosier [*krq VZq*]; **2.** (короткий посох) mace [*meJz*], verge [*vE:G*]; ~ **Ааронів** Aaron's rod [*'e(q)rqnz rJpd*]

жéреб fate [*fesJt*], fortune [*fLCT(q)n*]; ~ **кинуто** the die is cast [*Dq 'daJsz 'kRgt*]

жéртва sacrifice [*'sxkrJfaJz*], offering [*PfqrJN*]; ~ **вдячності** thank offering [*TxNk 'PfqrJN*]; ~ **викупна** propitiatory sacrifice [*prq'pJfJqt(q)ri 'sxkrJfaJz*]; **безкровна** ~ bloodless sacrifice [*bAjdJqs 'sxkrJfaJz*]; **Голгофська ~** Victim on Golgotha [*vJktJm Pn'gPfgPfJq*]

жертводáвці benefactors [*'benJfaktz*], supporters [*sqJpLtz*]

жéртвопринéсення sacrificial offering [*"sxkrJffJz(q)'PfqrJN*], sacrifice [*'sxkrJfaJz*]; ~ **богам** sacrifice to the gods [*'sxkrJfaJz tq Dq 'Pdz*]; **здíснювати ~** to sacrifice [*tq 'sxkrJfaJz*]; **здíснювати ~ богам** to sacrifice to the gods [*tq 'sxkrJfaJz tq Dq 'gPdz*]

жéртвувати 1. (дарувати) to endow [*tq Jn'daVz*] (with); to make a donation [*tq 'meJkq dq VneJ3(q)n*] (to, of); **2.** (приносити в жертьву) to sacrifice (to) [*tq 'sxkrJfaJz (tq)*]; ~ **своїм життям** to lay down one's life [*tq 'leJ'daVz wAznz 'yaJfj*]

жертóвник chapel of prothesis [*'Cxp(q)J qv 'prq VJfJz*], chapel of oblation [*'Cxp(q)J qv q'bJeJ3(q)n*]

животвóрчий life-giving [*'aJfjJvJN*], vivifying [*'vJfJfaJfJN*]; ~ **хрест** the vivifying cross [*Dq 'vJfJfaJfJN kJPs*]; ~ **хрест Господень** the Life-giving Cross of Lord the Savior [*Dq 'aJfjJvJfJN kJPs qv 'LdDq 'seJvJq*]

жид Yid [*iJd*]

жидóвський Judaic [*GHeJdeJfjk*]

жýти 1. (існувати) to live [*tq 'Jv*], to exist [*tq Jg'zJst*]; ~ **впроголодь** to starve [*tq 'stRy*], to live from hand to mouth [*tq 'Jv frqn 'hxnnd tq 'maVJf*]; ~ **чесно** to live honestly [*tq 'Jv 'Pnqstfz*]; ~ **в розкошах** to live in luxury [*tq 'Jv Jn 'AkJsqri*]; **2.** (мешкати десь) to live [*tq 'Jv*], to dwell [*tq 'dweJ*]. (тимчасово) to stay [*tq 'steJ*]

житій святих saints' lives [*'seJnts 'aJvz*], hagiography of saints [*'hxnJfJgrqfz qv 'seJnts*]

жінкý-миронóсицí the Holy myrrh-bearing wives [*Dq 'hqVJi 'mE:'begrJN'waJvz*], the Holy women [*Dq 'hqVJi 'wJmJn*]

З

забобóни superstitions [*'s(j)Hfpq stJ3(q)nz*]; **сила ~ів** the force of superstitions [*Dq 'fLs qv 's(j)Hfpq stJ3(q)nz*]

заборóна proscription [*prq'skrJpJ3(q)n*]; ~ **на будъ-які релігійні служби** the proscription against any religious service [*Dq prq'skrJpJ3(q)n q'geJnst enJrJlJfGqz 'sE:vJz*]

завіса curtain ['*kF:* *tn*], sanctuary veil [*'sxNk'vNqri'vefj*]

завіт covenant [*'kAv(q)nqnt*], testament [*testqmqnt*]; **Новий** ~ New Testament [*'njH 'testqmqnt*]; **Старий** ~ Old Testament [*q'Vld 'testqmqnt*]; ~ **Божий** the covenant of God [*Dq 'kAv(q)nqnt qv 'gPd*]; **кров** ~у blood of the covenant [*'bSAqd qv Dq 'kAv(q)nqnt*]; **скрижалі** ~у the Tables of the covenant [*Dq 'tefblz qv Dq 'kAvqnqnt*]

загálьница meat fare [*mJt 'feg*]

заготовляти 1. (запасами) to store up [*tq 'stLr 'Ap*], to make a stock (of) [*tq 'meJk q 'stPk (qv)*]; 2. (готувати заздалегідь) to prepare [*tq prJp Fq*], to have smth ready [*tq 'hxxv 'sAmTfN redi*]

Задостóйник the Hymn to the Theotokos [*Dq 'hJm tq Dq TjPq "kPs*]

зажирáтися to become fastidious [*tq bJ'kAmfqs'tdJqs*] to become fussy [*tq bJ'kAm 'fAsi*]

зázдрити to envy [*tq 'envi*]; to be envious (of) [*tq 'bL'envfqs (qv)*], to be jealous [*tq 'bL'Gefqs (qv)*]

зázдрість envy [*envi*]

закладáти хрест див. хрест

Закóн Бóжий 1. (предмет вивчення у навчальних закладах) Scripture [*'skrJfCq*], divinity [*dJvJnsfi*]; 2. (книга, що знайомить з основами віри та богослужіння) catechism [*'kxtJ'kJz(q)m*]; 3. (одкровення про сутність віри) the Lord's law [*Dq 'Ldz'L*], the law of God [*Dq 'L qv 'gPd*]

законовчýтель religious teacher [*rJfGqs tJfCq*], catechist [*'kxtq "kfst*]

замúчити to torture [*tq 'tLcq*], to torment [*tq 'tLmqnt*], to martyr [*tq 'mRtq*]; ~ до смертí to torment to death [*tq 'tLmqnt tq 'deJf*]

занепокóйтись to worry (about) [*tq 'wAJS(qbaVt)*], to be uneasy [*tq 'bJ'An'Jzi*], to be anxious (about) [*tq 'bL'xNkSqs (qfaVt)*]

запáлювати to light [*tq 'laJt*], to set fire (to) [*tq 'set 'faJq (tq)*]; ~ свíчку to light a candle [*tq 'laJt q 'kxndJ*]

заповідáти to bequeath(e) (to) [*bJ'kWJfD*], to make a testament [*tq 'meJk q 'testqmqnt*], to will (to) [*wJf (tq)*]

зáповід|ь commandment [*kq'mRydmqnt*]; **десять ~ей** the Ten Commandments [*Dq 'ten kq'mRydmqnts*]; the Decalogue [*Dq 'dek "Lg*]; ~і **блаженства** the Beatitudes [*Dq bJ'xtJ'tjHdz*]; ~і **церковні** commandments of the church [*kq'mRydmqnts qv Dq 'CE:C*]; **виконувати ~і** to fulfil the commandments [*tq fVifJfJ Dq kq'mRydmqnts*]

заповíт testament [*testqmqnt*]

запричáсний postcommunion [*"pqVstkq'mfHnjqn*]

заручáти to betroth [*bJ'trq VD*]

заручáтися to become engaged (to sb) [*tq bJ'kAm Jn'geJGd*], to affiance (to sb) [*q'faJqn(t)s*]

зарúчини betrothal [*bJ'trq VD(q)*], engagement [*Jn'geJGmqt*]

засвідчuvати 1. (слугувати доказом) to testify (to) [*tq 'testJfaJ (tq)*], to witness [*tq 'wJtnqs*]; 2. (підтверджувати, доказувати) to attest (to) [*tq (tq)*], to certify [*tq 'sE:tJfaJ*], to be evidence [*tq 'bL'evJdqns*]

засіяти to sow (with) [*tq sq V (wJfD)*]

зásпів solo part [*'sqVqV'pRt*], introduction to a song [*"Intrq'dAkS(q)n tq q 'sPfN*]

заспíувати to lead the singing [*tq 'Jd'Dq 'sPfNfN*]

затвóр cell [*se*], seclusion [*sJfHfZ(q)n*; жити в ~і to live in seclusion [*tq 'JfJn sJfHfZ(q)n*]

затвóрник hermit [*'hE:mJt*], anchoret [*'xNk(q)rt*]

затвóрюватися (усамітнюватися) to seclude oneself [*tq sJfHfWAn'sqff*], to cloister oneself [*tq 'kOJstq wWAn'sqff*]

заупокíйnий for the repose of the soul [*fL Dq rJpq Vz qv Dq 'sqVq*]; ~е богослужіння the Office of the Dead [*Df 'Pjs qv Dq 'ded*], burial service [*bJqfJf 'sE:vJf*]

захлánnість greed [*grJd*], Mammon [*'mxmgn*]

захрýстія sacristy [*'sxkrJsti*], vestry [*'vestri*]

зачáло pericopes [*pq'rJkppi*]

зачáти to conceive [*tq kqn'sJv*], to become pregnant [*tq bJ'kAm 'pregnqnt*]

зачáття conception [*kqn'sepJ(q)n*]; **Непорочне** ~ The Immaculate Conception [*Df J'mxkjVifJt kqn'sepJ(q)n*]; ~ Пресвятої Богородиці святою Анною the Conception of St. Anne [*Dq kqn'sepJ(q)n qv 'seJnt 'xn*]

зибирati to gather [*tq 'gxDq*], to collect [*tq kq'sekt*], to pick [*tq pJk*]

збuváтись to come true [*tq 'kAm 'trH*], be realized [*tq 'bL'rJqlaJsd*]

звелíти to command Br. [*tq kq'mRydz*]. Am. [*tq kq'mxnd*], to order [*tq 'Ldq*], to rule over [*tq 'Hf'q Vvq*]

звéршення (святих таїнств) ordinance work [*'LdJnqns 'wE:k*]

звérшувати to accomplish */tq'kPmpfS/*, to perform */tq,pq'fLm/*, to realize */tq'rJqlaJz/*; ~ **молитву** to pray */tq,preJ/*;
~ обряд to perform a rite */tq,pq'fLm q'raJt/*

звіздíця asterisk [*'xstqrJsk*], starcover [*'stR&Avq*]

звóдити to build */tq'bJld/*, to erect a temple */tq J'rekt/*; ~ **храм** to build a temple */tq'bJld q'tempf/*, to erect a temple */tq J'rekt q'tempf/*

звуčáти to sound */tq'saVnd/*, to ring */tq'rJN/*

зголоднítи to get hungry */tq'get'h&Ngr/*, to grow hungry */tq'grqV'h&Ngr/*

здíйснювати to realize */tq'rJqlaJz/*, to accomplish */tq q'kPmpfS/*, to put into practice */tq'pVtJntq'praktS/*; ~ **подвиг** to perform a feat */tq,pq'fLm q'fJt/*

Зелéні святá див. **свято**

землíя land [*'xnd*]; **Земля Обітована** бібл. the Land of Promise [*Dq'lxnd qv'prPmS*]

зилóти, зелóти *icmop.* the Zealots [*Dq'zqqtz*]

зізнавáтися to confess (to) */tq kqn'fes (tq)/*

зíйтися 1. (зустрічатися) to meet */tq'mJt/*, to join */tq'GOfn/*; 2. (збиратися докупи) to come together */tq'k&Am tqp'jeDq/*; 3. (бути одностайним у чомусь) to agree */tq q'grJ/*

зіслáти, зсила́ти to grant Br. */tq'grR&t/*, Am. */tq'grxnt/*, to send down */tq'send'daVn/*

зішéстя descent [*dJsent*]; ~ **Святого Духа** the descent of the Holy Spirit [*Dq dJsent qv Dq'hqVJ'spJrJt*]

Златоúст Chrysostom [*'krJsqstqm*]

зло iniquity [*JnJkwJti*], abuse [*q'bjHs*], maliciousness [*mq'JfJqsnJ*]

злóчин релігíйний див. **релігíйний**

змилосéрдитися to have mercy */tq'hixv'mE:si/*, to have pity on */tq'hixv'pJti Pn/*, to take compassion on */tq'teJk kqmt'pxZn Pn/*

змінюватися to change (into) */tq'TeJnG (Jntq)/*, to become changed */tq bJk&Am 'TeJnGd/*

знáження temptation [*temp'teJf(q)n*]

зnaménníj 1. (важливий, сумтевий) remarkable [*rJmR&qf(q)*], significant [*sJg'nJffJqnt*]; 2. (пророчий, віщуй) oracular [*PrxkjVJq*]

зnaménня sign [*'saJn*], boding [*'bqVdJN*], omen [*'qVmqn*]

зnamенувáти to signify */tq'sgnJfaJ/*, to mark */tq'mR&/*

зnevíрюватися to lose faith (belief) (in) */tq'Hxz'feJT(bJlJf) (Jn)/*, to lose confidence */tq'Hxz'kPnfJdqns/*; ~ **у своїх силах** to lose confidence in oneself */tq'Hxz'kPnfJdqns Jn w&An'seff/*

зображенýй антифóн the first and second antiphons [*Dq'fE:st qnd'sekqnd'xntJfJqnx*]

зображенýй псалóм the typical psalm [*Dq'tJpJk(q)J'sR&*]

зображенýти to represent */tq"reprJzent/*, to depict */tq dJpJkt/*, to show */tq'SqV/*

Золотýй тілéць бібл. the golden calf [*Dq'ggVId(q)n'kR&*]

зцілення healing [*'cJfN*]; **Божественне** ~ Divine healing [*dJvaJn hJfN*]; **духовне** ~ spiritual healing [*'spJrJfCVqf'hJfN*]; ~ **вірою** faith healing [*feJfT'hJfN*]

зціляти to heal */tq'hJ/*, to cure */tq'kjVq/*

з'явýтися to appear */tq q'pJq/*, to arise */tq q'raJz/*

I

ігúмен hegumen [*hJgjHmen*]

ідол idol [*'aJd*]

ідолопоклонник idolater [*aJdJqtz*], idolist [*'aJd(q)Jfst*]

ідолопоклонство idolatry [*aJdPqtri*]

ідолослужíння idolization [*aJd(q)JaJzeJfS(q)n*]

іерáрхія (церковна) hierarchy [*'haJrR&*]; **небесна** ~ the celestial hierarchy [*Dq sq'lestJqf'kaJrR&*]

іерархíчний hierarchal [*'haJ(q)rR&(q)*]

іерéй priest [*prJst*]

іеродия́кон hierodeacon [*'haJ(q)r(q)'dJkqn*], deacon-monk [*'dJkqn'm&Nk*]

іеромонáх hieromonk [*'haJ(q)r(q)'m&Nk*], priest-monk [*'prJst'm&Nk*]

ізбрóники miscellanies [*mJselqnJz*]

Ізраїль бібл. Israel [*'Izre'qf*]; дванадцять колін Ізраїлевих the twelve tribes of Israel [*D_q 'tweh' tra'f_z qv 'Izre'qf*]; земля Ізраїлева the country of Israel [*D_q k'Antri qv 'Izre'qf*]

ізраїльтяни Israelites [*'Izre'la'sts*], бібл. the chosen people [*D_q 'C_q V_zq_n'p_zf_z*].

ікона icon [*'aJkP_n*]; запрестольна ~а a sanctuary icon [*q 'sxNktS V_zq_n'aJkP_n*]; храмова ~а patronal icon [*'peStrqnqf 'aJkP_n*]; чудотворна ~а miracle-working icon [*'mJre_k(q)f wE:kfN aJkP_n*]; **прикладатися до ~и** to kiss an icon [*t_q 'k_sqn 'aJkP_n*]

іконічний iconic [*aJkP_nJk*]

іконоборство iconoclasm [*aJkP_nqkIxz(q)n*]

іконобрець iconoclast [*aJkP_nqkIxst*]

іконографічний iconographic [*aJkP_nq 'grxfs_k*]; ~е мистецтво iconic art [*aJkP_nJk'R_k*]

іконографія iconography [*'aJkq'nP_zgrqf_z*]

ікономія dispensation [*'dJspen se'f_z(q)n*]

іконопис icon-painting [*'aJkP_n'peIntfN*]

іконостас iconostasis [*'aJkq'nP_{st}qs_s*], iconostas [*aJkP_nqstxs*]

іконошанування iconolatry [*aJkq'nP_lqtri*]

ікос ikos [*'aJkLs*]

ілітон iliton [*'Iltq_n*]

іманентний immanent [*Jmqnqnt*]

іманентність immanence [*Jmqnqns*]; ~ Бога immanence of God [*Jmqnqns qv 'gPd*]

іменувати to call [*t_q 'kLs*], to name [*t_q 'nef_m*]

індикт induction [*Jn'dJkS(q)n*]

індітія endytion [*Jn'df_z(q)n*], shroud [*f_zraV_d*]

індульгèнція indulgence [*Jn'dAflGqn(t)s*]

ініціація initiation [*J'nfSf'eJf_z(q)n*]; **ритуал ~и** (посвяти) ritual of initiation [*f_rfCV_q qv J'nfSf'eJf_z(q)n*]; **проводити ~ю** to conduct an initiation [*t_q kqn'dAkt qn J'nfSf'eJf_z(q)n*]

інквізіція inquisition [*"fAkwJzJf_z(q)n*]

інок novice monk [*'nPvJ's'mAAnk*], coenobite/cenobite [*sJnqVbaSt*]

інокіння novice nun [*'nPvJ's'nAn*]

інtronізація enthronement [*JnTrqV_{nmqnt}*], enthronization [*"f_nTrq(V_z)nJzeJf_z(q)n*]

інtronізувати to enthrone Br. [*t_q Jn'TrqV_n*], Am. [*t_q en'TrqV_n*]

іпакой hypakoe, ipakoi [*JpP_kO_z*]

іподиякон subdeacon [*sAb'dJkqn*]

іподияконствувати to subdeconate [*t_q sAbdaJkPnSt*], [*t_q sAbdaJ'xkPnSt*]

іпостась hypostasis [*haJpP_{st}qs_s*]

іпостатичний hypostatic [*"haJpq(V_z)stxtJk*]

ірмолòгій heirmoi [*E:mO_z*], hirmoglion [*"E:mq'fP_gJqn*]; ~ нотного співу book of heirmoi [*bV_K qv 'E:mO_z*]

Ірмологіон Heirmologion, Irmologion [*"E:mq'fP_gJqn*]

ірмос heirmos [*E:mP_s*]

ісихázm hesychasm [*JsJkxz_m*]; **практикувати ~** to practise hesychasm [*t_q 'prxktJ'ssJkxz_m*]

ісихáст hesychast [*JsJkxst*]

ісповідання, сповідання 1. (сповідь) confession [*kqn'fe'S(q)n*]; Аугсбурзьке ~ the Augsburg Confession [*D_q 'aV_zgzbE:rg kqn'fe'S(q)n*], the Augustan Confession [*D_q 'aV_zgHstgn kqn'fe'S(q)n*]; 2. (віросповідання) creed [*k_zJd*]

ісповідник, сповідник confessor [*kqn'fesq*], professor [*prq'fesq*]

ісповідувати, сповідувати to confess [*t_q kqn'fesq*], to acknowledge [*t_q qk'nP_zf_zG*], to profess [*t_q prq'fesq*]

істин|а truth [*trH_T*]; Дух ~и the Spirit of Truth [*D_q 'spJrSt qv 'trH_T*]; **Біблійні ~и** the truth of the Bible [*D_q 'trH_T qv D_q 'baJbf_z*]

істинн|ий true [*trH_T*]; ~а присутність (Христа в Причасті) the real presence [*D_q 'rJqf'prezqns*]

істукан, ідол idol [*aJd(q)*], graven image [*greJv(q)n 'f_mf_zG*]

ісходження, схόдження Procession [*prq'se'S(q)n*]; ~ Святого Духа Procession of the Holy Spirit [*prq'se'S(q)n qv D_q 'hq V_zf'spJrSt*]

Іуда Judas /'dʒədəs/; **поцілунок** ~и Judas kiss /'dʒədəs 'kɪs/; **зрада** ~и the betrayal of Judas /'dʒədəs 'trəðəs/; **євське право** Judaism /'dʒədʒɪzəm/

К

кадження incensing /'sensɪŋ/

кадило censer /'sen(t)sər/, thurible /'θɜːrbɪl/

кадильний of incense /'qv'ɪnsən/; ~ запах smell of incense /'smelqv'ɪnsən/; ~ фіміам thurible incense /'θɜːrbɪl'ɪnsən/

кадильниця incensor /'ɪnsen(t)sɔːri/

кадити to cense /tq sen(t)s/, to burn incense /tq 'b E:n 'ɪnsen(t)s/

кадіння censing /'sen(t)sɪŋ/

календар calendar /'kælendər/

камертон tuning fork /'tjHnɪŋk/

камилавка kamelaukion /'kæmɪlɔːkɪən/

кампайн church bell /'tʃeɪpən/

канон canon /'kænən/; ~ біблійний Biblical canon /'bɪblɪjɪn/; ~ євхаристійний eucharistic canon /'fɪəkɜːstɪjɪn/; ~ іконописний iconographical canon /'aɪkɒnɔːfɪkl/; ~ церковні church canons /'tʃɜːrkən/; basic religious prescriptions /'beɪzɪŋɡzprɛzʊpʃnz/; **Римський** ~ Roman canon /'rɪmzɪn/

канонарх precentor /'priːsəntɔːr/; cantor /'kæntɔːr/

канонізація canonization /'kænənɪzaʃən/

канонізувати to canonize /tq 'kænənɪzaʃən/

канонічний canonical /'kænɪʃn/; ~а екзегеза canonical exegesis /'kænɪʃnɛkzeʒɪs/; ~е право canon law /'kænənɪʃn 'lɔːv/

канонник, піовний молитослόв canon /'kænən/

кант canticle /'kæntɪkl/

канцлер chancellor Br. /'tʃænlər/; Am. /'tʃænsələr/

капелан chaplain /'tʃæplən/; ~ у коледжі/ школі/ в армії college chaplain /'kæplɪn/; school chaplain /'skæplɪn/; army chaplain /'Rəmi 'tʃæplən/

капітула, капітул slype /'slaʃəl/

каплиця chapel /'tʃæpləl/; ~ при лікарні hospital chapel /'hɒpɪʃəl/; ~ у в'язниці prison chapel /'prɪʃəl/

каптур cowl /'kaʊfl/

кардинал cardinal /'kærdɪnəl/

кардинальський pontifical /'pɒntɪfɪkl/

катавасія katavasia /'kætəvəsiə/; ~ рядова katabasis /'kætəbəsɪs/

катарапітасма, катапетасма sanctuary veil /'sænktuəri vɛil/

катарсис catharsis /'kæθərsɪs/; ~ релігійний religious catharsis /'rɛlɪgiəs kæθərsɪs/

катафатичний cataphatic /'kætəfætɪk/

катехіза, катехізис catechesis /'kætəkɛzɪs/

катехизація, катехизування catechization /'kætəkɪzaʃən/

катехізисний, катехізмовий, катехитичний catechistic /'kætəkɪzɪstɪk/

катехизувати to catechize /tq 'kætəkɪzaʃən/

катехізм catechism /'kætəkɪzɪsm/

катехійт catechist /'kætəkɪst/

катехітика catechetics /'kætəkɪtɪkɪs/

катехумен catechumen /'kætəkjuːmən/

катехуменат catechetical school /'kætəkjuːmənət/

катізма, кафізма kathisma Br. /'kæθɪzɪsm/; Am. /'kæθɪzɪzɪsm/

Католикос Catholicos /'kæθɒlɪkɒs/

католикосат catholicate /kə'tɒlɪkəsət/

католицький catholic /kə'tɒlɪts'kiː/

кафедра, катедра cathedra /kə'tɛd̩rə/; **епископська** ~ episcopal chair /'epɪskɒpəsl̩ ʃeər/; **кафедральний, катедральний** cathedral /kə'tɛd̩rəl̩n̩iː/; ~ **собор** cathedral /kə'tɔːbəl̩/

каця hand-censer /hænsən̩/

кáяник, покýтник contrite /kə'nɪk/; repentant /kə'pɛntnt/

кáятися to repent /təp̩ rɪ'pent/; to do penance /təp̩ d'f̩'penqns/; to confess /təp̩ kən'fes/; ~ **у грíах** to confess one's sins /kən'fes wə'tn̩z 'sʃnz/; to repent of one's sins /təp̩ rɪ'pent qv wə'tn̩z 'sʃnz/; to do penance for one's sins /təp̩ d'f̩'penqns f̩q wə'tn̩z 'sʃnz/

кáяттý repentance /rɪ'pentqns/; penitence /'penɪtəns/

кéлар cellarar /'selə(r)z/

келéйн|ий cellular /'seluəl̩/; ~ **е правило** monastic (private) rule of prayer /məq'nəxstʃk (prəʃvʃt) 'rH̩ qv'prFq/

кéлія cell /seli/

кеновíйний coenobitic, cenobitic /'sʃnqbaʃtʃk/

кеновítзм monastic community /məq'nəxstʃk kq'mjH̩nʃti/

кенóвія coenobite, cenobite /'sʃnq Vbəʃt/

кéнозис kenosis /kə'ʃnq Vzʃs/

кéригма kerygma /'kerɪgma/

кивóрій, ківóрій ciborium /səbL̩rʃqm/

кивóт, киот, кіот icon case /aʃkPn'keʃs/

Киріопáсха Kyrie easter /kʃqrʃeʃtʃʃtq/

кінóнік communion verse /kq'mjH̩ijqn 'vE:s/

клерика́л clerical /'klərʃkql/

клерика́лизм clericalism /'klərʃk(q)sʃz(q)m/; clericism /'klərʃsʃz(q)m/

клир, клíр clergy /kʃl̩r:ʃʃ/

клирік, клíрік cleric /kʃl̩rʃ/; churchman /'TEx:Tmqn/; clergyman /'kʃl̩r:Gʃmqn/

клíрос choir /kwaʃq/

кlobúк klobuk /kʃPbVk/; black veil /błɔk'veʃ/

ключ 1. (інструмент) key /kʃʃ/; **2.** (підказка) clue /kʃH̩f/

клявзúра klauzura /kʃaVzVrz/; cloister /kʃɔʃtq/

клястí to curse /təq kE:s/, to swear /təq 'swFq/

клястíся to swear /təq 'swFq/; to vow /təq 'vaV/; ~ **у вíрностí** to vow fidelity /təq 'vaVʃʃdəsʃtʃ/

клятв|а 1. (присяга) swear /swFq/; **2.** (обітниця) oath /qVʃ/; vow /vaV/; ~ **(обітниця) безшлюбностí** the vow of chastity /Dq 'vaV qv 'Təstʃʃtʃ/; ~ **на Біблії** Bible oath /baʃb'l' qVʃ/; **порушник** ~и oath breaker /qVʃ'reʃkq/;

давати ~у to vow /təq 'vaV/; to make a vow /təq 'meʃkq 'vaV/

кнýг|а book /bVk/; ~ **и богослужбові** service books /sWvʃs'bVks/

кнýжник scribe /skraʃb/; ~ **и фарисеї** scribes and Pharisees /skraʃbz qnd 'fəriʃbz/

ковчéг 1. (корабель) ark /Rʃ/; **2.** (рака) shrine /Sraʃn/; chest with holy relics /'Təst wʃD'hqVhiʃʃks/; ~ **завіту** ark of the covenant /Rʃ qv 'kAvt(q)nqnt/; **Ноїв** ~ Noah's Ark /nqVqz'Rʃ/

колéгія college /kʃPʃG/

колегіáльний, колегіáльний collective /kq'sektʃv/

кóливо kolyvo /kʃPʃʃv/; boiled rice with raisins and honey /bɔʃʃd'rəʃs wʃD'reʃzʃnz qnd'hɔʃni/

коліноприклóнн|ий genuflectory /'genjuʃʃekl̩qri/; kneeling /nʃʃʃN/; ~ **и молитви** kneeling prayers /nʃʃʃN 'prFqz/

колося́ни the Colossians /kq'ʃsʃqnz/; **послання до Колосян** Epistle to the Colossians /ʃpʃstq Dq kq'ʃsʃqnz/

колáдка carol /kxrqf/; **спíвати** ~и to sing carols /təq 'sIʃN kxrqfz/

колáдник Christmas caroler /kxrsmqz'kxrqf/

колядувáти to carol /kxrqf/; to go Christmas caroling /təq 'gqV'krs'mqz'kxrqfʃN/

конгрегáція congregation /'kʃPʃNgrʃgeʃʃ(q)n/; **член** ~и congregant /'kʃPʃNgrʃg(q)nt/

кóндак kontakion, kontakion /kʃPntqkʃqn/

кондиціонíзм conditionalism /kq'n'dʃʃqzʃ(q)m/

- конклáв** the conclave /*D_q'kPn'kLJelv/*
- конкордáт** concordat /*kPn'kLdxt/*
- конститу́ція** constitution /*"kPn'st'stjHfS(q)n/*; ~ **церковна** church constitution /*"kPn'st'stjHfS(q)n/*
- контемпляти́вний** contemplational /*"kPntqm'psefSqnql/*
- контемплáція** contemplation /*"kPntqm'psefS(q)n/*
- конфесíйний** confessional /*kqn'feSqn/*
- конфéсія** 1. (віросповідання) confession of faith /*kqn'feS(q)n qv 'fefT/*; 2. (організація) religious denomination /*fPfGqsdPmJnefS(q)n/*
- конфірмáція** confirmation /*"kPnfq'mefS(q)n/*
- конформíст** conformist /*kqn'fLmJst/*
- концéрт** 1. (захід) concert /*kPnsqt/*; 2. (муз. твор) concerto /*kqn'CE:tqV/*
- копі́є** (предмет літургічного вжитку) spear /*spfq/*
- кóпти** the Copts /*D_q'kPpts/*
- коринтя́нин** Corinthian /*kq'rJnTfqn/*
- космíчний** cosmic /*kPzmJk/*, space /*spefS/*
- космогóнія** cosmogony /*kPz'mPq(q)n/*
- кóсмос** cosmos /*kPzmqs/*, space /*spefS/*
- костéл** Roman Catholic Church /*r_qV_{mqn}'kxJq/Jk'CE:T/*
- краймо** baptismal clothing /*Expt'sfzmqf'k_qV'DfN/*
- крайлас, крайлос** 1. (місце у церкві) choir loft /*kwaJq'lPft/*; 2. (церковний хор) church choir /*CE:T'kwaJq/*;
- співати на ~і to sing in a church choir /*fq'sfNfng'CE:T'kwaJq/*
- крайpta** crypt /*krfpt/*, undercroft /*AndqkrPft/*
- кров** blood /*EiAef/*; ~ **Христова** blood of Christ /*EiAfqv'kraJst/*
- крапíло** (предмет літургічного вжитку) aspergillum /*"xspq'GJq/*
- крапítти** asperse (with) /*qs'pE:s (wJfD)/*
- ксьондз** priest /*pri:st/*, clergyman /*CE:Gfmqn/*
- ктýтор** church warden /*CE:T'wLdn/*
- кукíль** tares /*iFqz/*
- культ** cult /*kLt/*, worship /*wE:Sfp/*, veneration /*"venq'refS(q)n/*, **робити з чогось ~** to make religion of smth /*tq'meJkrJfG(q)n qv 'sAmfN/*
- культо|ий** religious /*JfGq/*, cultic /*kAtfSk/*, spiritual Br. /*spfJfCfVqf/*, Am. /*spfJfJtVqf/*; ~а **музика** religious music /*rJfGq 'mjHxJk/*; ~і **будівлі** buildings for public worship /*EifJdJNzfq'pAfJk'wE:Sfp/*
- кумráнські сувої** Qumran Caves Scrolls /*kVm'rBz'keJvz'skrqVfz/*
- купíль** baptismal font /*Expt'sfzmqf'fPn/*, baptismal bowl /*Expt'sfzmqf'EqVq/*
- курія** curia /*kjVqfJq/*
- кутýя** kutia, a dish of boiled wheat (rice) with honey /*q'dfS qv'bOJd'wJt ('raJf) wJfD'hAfni/*
- кюре** curé /*kjVqreJ/*

Л

- лáвра** lavra /*IByrq/*; **Киево-Печерська ~ (Успенська)** Kyiv Pechersk Lavra /*kijJfvpq'Cersk'IByrq/*
- лáдан** incense /*Jnsen(t)s/*, frankincense /*frxNkJnsen(t)s/*
- Лáзарева субóта** Lazarus' Saturday /*Ixzqrq'sxtqd/*
- лампáда** sanctuary lamp /*sxNktfVqrJfmxnp/*, chancel lamp Br. /*"CfRnqf'sxmnp/*, Am. /*"Cansqf'sxmnp/*, altar lamp /*Ltq'lxmp/*, everlasting light Br. /*evq'fRgtfN'laJt/*, Am. /*evq'lxstfN'laJt/*
- лáяти** to cruel /*tq'kHf/*
- Левítт** (книга) Leviticus /*JvJtJkqs/*
- левítти, левíти** the Levites /*D_q'JvaJts/*
- левíрат** levirate marriage /*IJvJrqt'mxrJG/*
- легáт** papal legate /*peJpqf'legJt/*, Apostolic legate /*"xpq'stPfJf'legJt/*
- легíон** legion /*IJGqn/*

лéстити to flatter /*tq 'fxtq*/; ~ **надісю** to flatter oneself /*tq 'fxtq wAtn'self*/
лжíця Communion (liturgical) spoon /*kq'mjHnJqf (JstE:GJkqf) 'sp Hn*/
лик face /*fes*/, image /*JmJG*/; ~ **святих** the Community of Saints /*Dq kq'mjHnJti qv 'seJnts*/; **долучати до ~у**
 святих to canonize /*kxngnaJz*/
ликувати to exuberate /*tq Jg'zjHf(q)reJt*/
лист letter; ~ **Єремії** the Letter of Jeremiah /*Dq 'letqr qv "GerJmaJq*/
литíйник vigil plate /*vJGJ'pleJt*/
лицé face /*fes*/
лицемíрити to dissemble [*tq dJ'sembf*]
лінійств|о sloth /*slq VJ*/, laziness /*leJzJnqs*/, idleness /*aJdnqs*/, **перебувати в ~і** to eat one's flesh /*iV'Jt wAtnz*
jeS/
ліствиниця, ліствиця the Ladder of Divine Ascent /*Dq 'lxdrqr qv dJvaJn q'sent*/, Ladder of Paradise /*lxdrqr qv*
'pxrqdaJz/
літáнія litany /*Jf(q)nf*/
літія, літія lity /*IaJtJf /IftJf*; **заупокійна** ~ lity for the dead /*IaJtJf q Dq 'ded*/
літостротóн lithostrotos Br. /*Jtq'strP tq V3*, Am. /*rtq'strqtqs*/
літочíслення chronology /*krq'nPqGi*/; ~ **християнське** Christian chronology Br. /*krJstJqn krq'nPqGi*/,
 Am. /*KJstCqn krq'nPqGi*/
Літургíя Liturgy /*JtE:Gi*, /*JtqGi*; (*meca*) mass /*mxs*; ~ **вірних** the liturgy of the faithful /*Dq 'JtE:Gi qv Dq*
'feJfus; ~ **оголошених** the liturgy of the catechumens /*Dq 'JtE:Gi qv Dq "kxtJkjHmonz*; ~ **Передосвяченіх**
 (Ранішохвяченіх) Дарів The Divine Liturgy of the Presanctified Gifts /*Dq dJvaJn 'JtE:Gi qv Dq prJ sxaN(k)tJfaJd*
'gJfis; ~ **св. Василія Великого** The Divine Liturgy of St. Basil the Great /*Dq dJvaJn 'JtE:Gi qv 'seJnt 'beJzJf Dq*
'greJt; ~ **св. Іоана Златоуста** the Liturgy of St. John the Chrysostom /*Dq 'JtE:Gi qv 'seJnt 'GJpn Dq 'kSjqstqm*/
літургíйний liturgical /*JtE:GiK(q)*/
літúргік|а liturgics /*JtE:GiKs*, liturgiology /*JtE:GiPqGi*; **підручник з ~и** liturgies textbook /*JtE:Gi*
'tekstbVkj/
ловýти to capture /*tq 'kxp Cq*; ~ **мить** carpe diem /*kB(r)pq dJqn*/
Лóгос Logos /*JgPq*/
лозá vine /*vaJn*/
лóно /*bVzqm*, fold /*fq VId*; ~ **Абраамове** bosom of Abraham /*bVzqm qv 'eJbrqhxm*; ~ **Церкви** the fold of the
 Church /*Dq 'fq VId qv Dq 'CE:G*/
любítи to adore /*tq q'dL*/
любóв love /*Avg*; ~ **Божа** the love of God /*Dq 'Avg qv 'gPd*; ~ **до близнього** love for one's neighbour /*IAvg fq 'wAtnz*
'neJby/
людíна man /*mxn*, person /*pE:s(q)n*, human being /*bjHmqn 'EJPN*/
людство mankind /*mxn'kaJnd*/
лютерáни the Lutherans /*Dq 'HfJqrqnz*/
лютерáнство Lutheranism /*HfJqrqnJz(q)m*/
лякáти to affright /*tq q'fraJt*/

M

мáгія magic /*mxGjk*, theurgy /*JfE:Gi*, conjury /*kAtnGqri*/
Макавéї the Maccabees /*Dq 'mxkqb Jz*/
македоніáнство the Pneumatomachi /*Dq "njHmq tPmqkaJf*/
мандéйці the Mandaeans /*Dq man'dJgnz*/
маніхéї the Manichees /*Dq "mxnJk Jz*/, Manich(a)eans /*Dq "mxnJk Jgnz*/
маніхéйство Manichaeism /*"mxnJk Jfz(q)m*/
мáнна manna /*mxnq*; ~ **Небесна** manna from Heaven /*mxnqfrqm 'nev(q)n*/
мáнтія mantle /*mxnts*, gown /*ga Vn*; **архіерéйська** ~ hierarch's mantle /*haJgrBfs 'mxnts*/
Маріолóгія Mariology /*mFqrJp q Gi*, Marian theology /*mFqrJqn TlPqGi*/

марнослáвство vanity /*vnxnqtʃʃ/*
марнослóвти to accuse /*tq'q'kjHz/*
маронíти the Maronites /*Dq'mxrqnaʃts/*
мартиrolóгія martyrology /*"mRtq'rPqGz/*
маслýна olive /*PqFv/*, olive tree /*PqFv'trʃʃ/*
Мáсляна Shrovetide /*"SxqVvtaʃd/*
масорéти the Masoretes /*Dq'mxsqrʃts/*
Месíя Messiah /*mJ'saʃq/*
мессалíйнство, мессалáйнство the Euchites /*Dq'jHkaʃts/*, Messalians /*mq'sxʃqnz/*
метемпсихóз metempsychosis /*"metqmsaʃ'kqusʃs/*
метрíчний metric /*metrIk/*
мефíмón ephymnum /*Jʃʃmnʃqm/*
мечéть mosque /*mPsk/*
мíлістъ grace /*greʃs/*; **по ~ості Божíй** by the grace of God /*baʃDq'greʃs qv'gPd/*
милосéрдя mercy /*mE:si/*
мíлостин|я alms /*Kqz/*, charity /*Cxrʃti/*; **давати ~ю** to give charity /*tq'gJv'Cxrʃti/*; **просити ~ю** to ask/to beg/to plead for charity /*tq'Psk/tq'beg/tq'pʃʃd fq'Cxrʃti/*, to go begging /*tq'ggV'begPñ/*
мíлувати to have mercy /*tq'hxv'mE:si/*
мир 1. peace /*pʃs/*; ~ всíм! Peace be unto all! /*pʃs'bʃʃAñH'TL/*; ~ом Господу помолимось! In peace let us pray to the Lord! /*In'pʃs'et qs'preʃtq Dq'IŁd/*; 2. (світське життя) the world /*wE:sd/*
мíрница container for chrism /*kqntefnqfq'krʃz(q)m/*
мíро chrism /*krʃz(q)m/*, anointing oil /*q'nOʃntʃN'ɔʃʃ/*
Миронóсиці Myrrhbearers /*mE:bFqraqz/*, the Holy women /*Dq'hqVʃʃ'wʃmʃn/*, pious women /*paʃqs'wʃmʃn/*
миропомáзання, мирувáння anointing /*q'nOʃntʃN/*, chrismation /*krʃz'meʃʃn/*, confirmation /*"kPñfq'meʃʃ(q)n/*
миропомáзувати to anoint with chrism /*tq'q'nOʃntwʃD'krʃzn/*
мирувáти to prepare chrism /*tqprʃpeq'krʃzm/*, to anoint /*tq'q'nOʃnt/*
мирýни laymen /*leʃmqn/*, the laity /*Dq'leʃqti/*
мирýнин layman /*leʃmqn/*
мítар tax collector /*txkskq'lekta/*, publican /*pAñʃkqn/*; ~ева молитва humble prayer /*hAñmb'l'prFq/*
мítárства ordeal /*L'dʃʃ/*, severe trials of the soul /*sq'vʃq'traʃqsz qvDq'sqVʃ/*, sufferings of souls after death /*sAñqfzq'Nz qvDq'sqVʃRftq'deT/*
мítра mitre /*maʃtq/*, crown /*kravNn/*
митрополíт metropolitan (bishop) /*"metrqpPʃʃt(q)n (bʃʃsʃqp)/*
митрополíчий metropolitan /*"metrqpPʃʃt(q)n/*
митропóлія metropole /*metrqpqVʃʃ/*
митрофóрний mitred /*maʃtqd/*; ~ **протоієрей** mitred archpriest /*maʃtqd'Pçprʃst/*
Мінéя Menology /*mq'nPqGz/*, the Menaion /*Dq mJ'noʃqn/*, the Mineya /*Dq mJ'noʃq/*, martyrology /*"mRtq'rPqGz/*; ~ **празнична** the Anthologion /*Dq"xnTq'PçGʃqn/*
місíйний missionary /*mʃʃʃ(q)n(q)ri/*
місíонéр missionary /*mʃʃʃ(q)n(q)ri/*
місíя mission /*mʃʃʃ(q)n/*
місíонérство mission /*mʃʃʃ(q)n/*
містагóгія mystagogy /*mʃtqyPgi/*
містéрія mystery /*mʃtqri/*
містíка mystique /*mʃ'stʃk/*
містицизм mysticism /*mʃtʃʃsʃzm/*
містíчний mystical /*mʃtʃʃk(q)s/*
місяцеслóв menologion /*"menq'lqVçGʃqn/*, /*"menq(V)ʃʃgPʃn/*
мíф, мít myth /*mJ'I/*
многолíття longevity /*Pn'Gevʃti/*

модернізм modernism *Br. /f_mɒdə'nɪzəm/, Am. /f_mɒdə'nɪzəm/*

молебень Supplicatory Canon */sʌplɪ'tɔri'keɪʃn/*

молитва prayer */preq/*; ~а Господня the Lord's Prayer */D_q 'l_Ldz 'preq/*; ~а Єфрема Сиріна the Prayer of Ephraim the Syrian */D_q 'preq qv 'frefɪm D_q 'sF_sq_n/*; ~а Ісусова the Jesus Prayer */D_q 'G_sl_zqs 'preq/*; заамвонна ~а the prayer behind the ambo *[D_q 'preq E_shāfnd D_q 'smbq V/]*; подячні ~и Thanksgiving Prayers */"T_xNksgSvS_N'preqz/*; світильні ~и prayers the prayers of light */D_q 'preqz qv 'laʃt/*

молитвослóв prayer book */preq "bVk/*

молитися to pray */tq 'preʃ/*; ~ вголос to pray vocally */tq 'preʃ 'vq V_k(q)ʃi/*; ~ таємно to pray in secret */tq 'preʃ f_n 'sʃkʃi/*; ~ за нас грішників to pray for us sinners */tq 'preʃ f_Lr A_s 'sʃnqz/*; ~ іншими мовами to pray in tongues */tq 'preʃ f_n 'tA_Nz/*; безперервно ~ to pray without ceasing */tq 'preʃ wʃD_aV_t 'sʃzF_N/*

молитовníй prayerful */preqf(q)/*; ~е правило prayer rule */preq "Hf/*

молитóвник Book of Common Prayer */bVkqv 'kP_mqn "preq/*

молокáни Molokans */"mɒlkə'ni/*

онархіáнство, онархіáнзм Monarchianism */m_q'nRkeqnfx(q)m/*

манастíр monastery *Br. /mP_nqst(q)ri/ Am. /mAnq "steri/*

манасти́зм monasticism *Br. /m_q'nxstf_sʃzqm/ Am. /m_qV²nxstq "sʃzqm/*

манастíчний monastic(al) */m_q'nxstʃk(qt)/*

монáх monk */mAnk/*

монáший monastic */m_q'nxstʃk/*

моногáмія monogamy */m_q'nPgqmi/*

моноенергíзм monergism */mP_nq "Gʃzqm/*

монотеíзм monotheism */mP_nq V²Tf_fʃzqm/*

монотеїстíчний monotheistic */mP_nq V²Tf_fʃtʃk/*

монотелітíзм monothelitism */"mP_nq V²Telʃtʃzqm/*

монофелíтство див. монотелізм

монофізítство monophysitism */m_q'nPgʃ_sʃtʃz(q)m/*

монтаністи Montanists *Br. /mP_{nt}qnʃts/ Am. /mAn_{nt}qnʃts/*

мóщí relic */relʃk/*; ~ святих угодників relics of saints */relʃks qv 'seʃnts/*, перенесення ~ей святих безсрібників

Кира й Івана translation of the relics of Saints Cyrus and John */trəns'leʃʃ(q)n qv D_q 'relʃks qv "seʃnts 'saʃ(q)rqs qnd 'G_Ln/*; повернення ~ей апостола Варголомея translation of the relics of Saint Bartholomew */trən'sleʃʃ(q)n qv D_q 'relʃks qv "seʃnt bR'ʃʃlqmʃH/*; переносити ~и to translate the relics */tq trəns'leʃt D_q 'relʃks/*

мúдрість discernment */dʒ'sE:nmqnt/*

мудрувати to philosophize */tq fʃʃlP_sqfaʃz/*

музыка music */m_jH_zʃk/*; ~ церковна church music */CE:G'm_jH_zʃk/*

мýченик martyr */mR_q/*; **сорока Севастíйських** ~ів Forty (Holy) Martyrs of Sebaste *Br. /fO:ti (h_qV_i) 'mR_qz qv 'sebqst/*, Am. */fO:rti (h_qV_i) 'mR_qtrqrz qv 'sebqst/*, the Holy Forty *Br. /D_q 'h_qV_i fO:ti/*, Am. */D_q 'h_qV_i fO:rti/*

мýчеництво martyrdom */mR_qdqm/*

мýченицький martyric */mR_qgrʃk/*

мýчениця див. мученик

мýчити to martyrize */tq 'mR_qgraʃz/*

м'ясоíд time from Christmas to Shrovetide */taʃmfrP_m 'krʃmqs tq 'Sr_qV_{vtaʃd/}*

H

набáт tocsin *Br. /tP_kʃf_n/ Am. /tA_kʃf_n/*

набéдреник epigonation */ʃP_gq 'neʃʃn/*

наблизя́тися to approach */tq q'prq V²C/*; ~ до Бога to arrive at God */tq q'raʃv qt 'gP_d/*

навéрнення conversion */kqn'vE:ʃ(q)n/*; ~ пíд примусом coerced conversion */kq V²E:st kqn'vE:ʃ(q)n/*

навертáти(ся) to convert */tq kqn'vE:t/*; ~ у вíру to religionize */tq rʃʃlP_gqnaʃz/*; ~ в Християнство to Christianize */tq 'krʃsCqnaʃz/*

навечíр'я Eve */ʃv/*

надгрóбн|ий funeral /fɪθɪnqrq/; ~е богослужіння funeral service /"fɪθɪnqrq'sE:vJ̥s/

надія́тись to confide /tq kqn'faʃd/

назорéй Nazarite /nəzq "raʃt/

найменувáти to name /tq 'neʃm/; ~ та благословляти to name and bless /tq 'neʃm qnd'błes/

накáзувати to instruct /tq ſn'strAkt/

намíсний local /fɪθɪf(ə)l/

намíсник abbot /xəqt/; ~ монастиря vice-rector /"vəʃs'rektq/

напоúмлення catechizing /kxtʃkaʃzʃN/

напоúмляти to catechize /tq 'kxtʃkaʃz/

нарóджувати to bring into the world /tq 'brɔʃʃN'ʃntq Đq 'wE:ld/; to give birth to /tq 'gʃv 'bE:Ttq/

наречéна bride /braʃd/; ~ Христова spouse of Christ /spaV̥s qv'kraʃt/

наслíдувати to succeed /tq sqk'sʃd/

наставляти to counsel /tq 'kaV̥ns(q)i/; ~ на правильний шлях to set on the right path /tq 'set Pn Đq 'raʃt'pR̥D/; ~ у вíri to follow up /tq 'fP̥q V̥Apt/

настáвник mentor /mentq/; духовníй ~ pastor /pR̥stq/

настоýтель prior /praʃq/; ~ храму rector /rektq/

начáла principalities /prInſp̥xʃtʃz/

начéтчик, начéтник, начóтчик beadsman /fɪdzmqn/

небесá Heaven /hev(q)n/; підносити до небес to praise to the skies /tq 'preʃz tq Đq 'skaz/

нéбо див. небеса

небовзя́ття the Assumption /Đf̥q'sAmp̥S(q)n/

недíля Lord's Day /fɪLdz 'deʃ/; **Вербна** ~ Palm Sunday /pR̥m 'sAnd(e)i/; **Квітна** ~ Palm Sunday /pR̥m 'sAnd(e)i/; ~ блудного сина Sunday of the Prodigal Son /sAnd(e)i qv Đq "prP̥dʃqql'sAñ/; ~ всіх святих Synaxis of All Saints /sInxksʃz qv "L'seʃnts/; ~ всіх святих українського народу Sunday of All Saints of Rus'-Ukraine /sAnd(e)i qv "L'seʃnts qv "rV̥s,jH̥kreʃn/; ~ мироносиць Sunday of the Myrrh Bearers /sAnd(e)i qv Đq 'mE: 'be(q)rqz/; ~ митаря і фарисея Sunday of the Publican and Pharisee /sAnd(e)i qv Đq 'pAbl̥ʃkn qnd'fxʃsʃ/; ~ м'якопусна (або м'якопусна ~) Meat-fare Sunday /mʃf̥eq 'sAnd(e)i/; ~ Отців Нікейського Собору Sunday of the Fathers of the First Council in Nicea /sAnd(e)i qv Đq 'fR̥Dqz qv Đq 'fE:st 'kaV̥ns(q)i ſn naʃsʃq/; ~ розслабленого Sunday of the Paralytic /sAnd(e)i qv Đq "pxrq'ʃtʃk/; ~ самарянки Sunday of the Samaritan Woman /sAnd(e)i qv Đq sq"mxrʃtq 'wV̥mqn/; ~ святих Отців Sunday of the holy Fathers /sAnd(e)i qv Đq "hqV̥i 'fR̥Dqz/; ~ святих Отців сьомого Вселенського собору Sunday of the Seventh Ecumenical Council /sAnd(e)i qv Đq 'sevqnT "ʃkjV̥menʃk(q)i 'kaV̥ns(q)i/; ~ святих Праотців Sunday of the holy Ancestors of Christ /sAnd(e)i qv Đq "hqV̥i 'xnsqstqz qv'kraʃt/; ~ сиропусна Quinquagesima Sunday /"kW̥ʃNkW̥q'Gesʃm̥q 'sAnd(e)i/; ~ сліпородженого Refreshment Sunday /rʃfreʃmqnt 'sAnd(e)i/; ~ хрестопоклонна Gaudete Sunday /gaV̥deʃteʃ'sAnd(e)i/

незмíнність immutability /fɪmʃf̥H̥tq 'bʃʃʃti/

некатóлицький non-Catholic /nP̥n'kxTq'ʃk/

ненáвидіти to execrate /tq 'ekšk̥reʃt/

ненáвисть rancor /rəxNkq/

неопалíма купинá Burning Bush /"bE:nʃNbV̥S/

неоплатонíзм Neoplatonism /'nʃq V̥pʃeʃt(q)"nʃzqm/

неофíт Neophyte Br. /nʃq V̥faʃt/Am. /nʃq V̥faʃt/

непомíльність (папи) Infallibility /ʃn 'fxʃq 'bʃʃʃti/

непорóчн|ий chaste /"Geʃt/; ~е зачаття Богородиці the Immaculate Conception /Đf̥ʃ'maxkjV̥ʃt kqn'sep̥S(q)n/; ~i undefiled /'Añdʃfaʃt/, (частина богослужіння) Divine Service /dʃ'vaʃn'sE:vʃs/

нерухóмий fixed /ʃʃkst/

несторíанство Nestorianism /ne'stɔrʃq "nʃzqm/

нетлíнний incorruptible /"ʃnkq 'rɔʃptqf(q)i/

нетлíння Relics /rəʃʃks/

неорелíгія new religious movement /"njH̥ʃʃʃʃq 'mH̥vinqnt/

нечестíвий reprobate /'reprqbeʃt/

низхóдження descent /dʃ'sent/

німб nimbus (*nimbi, nimbuses*) /nʃmbqs/

новаціáни Novatians /nɔvə'teʃənz/

новíк novice /'nɔvɪks/

новіціáт Novitiate /nɔvɪ'teʃət/

новозавітнíй (of the) New Testament /'nɔvɪ'teʃənt/

новопрестáвлений recently-deceased /'nɔvɔp'restə'veləni/

номоканóн nomocanon /'nɔmɔkə'nɔn/

нóрма norm /nɔrm/; ~и релігї the norms of religion /'nɔrmz qv rɛ'lɪgjənz/

нудьгá boredom /'nudə'mənd/

нýдитися to be bored /tq 'bɪdɪtɪsɪ/

нýнцій nuncio /'nʌnsɪsɪ/

O

об'явлéння Revelation /'rɛvə'ljuʃən/

обжéрств|о gluttony /glʌtənɪ/; **грíх ~а** sin of gluttony /'sɜːn qv 'glʌtənɪ/

обýтель convent /kɒn'vent/

обíдня liturgy /'lɪtəgɪ/

обíйт commitment /kɒ'mɪtmənt/

обíтниц|я vow /va'vɔː/; ~я безшлюбностí the vow of chastity /'tʃæstɪtɪ/; ~я мовчання vow of silence /va'vɔːqv 'saʃljuːns/; **давати ~ю** to vow /va'vɔː/; to make a vow /tq 'meʃk q 'va'vɔː/; to take a vow /tq 'teʃk q 'va'vɔː/; **порушувати ~ю** to break a vow /tq 'breʃk q 'va'vɔː/; to violate a vow /tq 'vaʃqləʃt q 'va'vɔː/

обíтовáн|ий promised /prɒmɪʃnt/; ~а Земля the Promised Land /'Dq "prɒmɪʃnt 'lənd/

обíтува́ти to vow /tq 'va'vɔː/

обíцяти to make a vow /tq 'meʃk q 'va'vɔː/

об'їдáтися to gluttonize /tq 'glʌtənɪz/

облачáти(ся) to put on /tq 'p ɻɪt 'Pn/

облачeння, рýзи canonicals /kɒ'nɒnɪklɪz/; **колíр** ~ colour of canonicals /'kɔːlɪqr qv kɒ'nɒnɪklɪz/

обмáнювати to delude /tq dʃʃf'Hdʒ/

обновлéнство renovationism /'renəʊvæʃnɪzəm/

обновлювати to renovate /tq 'renəveʃən/

обоготвóрення deification Br. /'dʒɒfɪʃn/ Am. /'dʒɒfɪʃn/

обоготвóрювати(ся) to deify /tq 'dʒɒfɪʃn/

обожéствлення apotheosis /'ɒpθeəzɪs/

обóжнення adoring /q'dʒɒʃn/

óбраз image /'ɪmæɪɡ/

обрíзáння circumcision /'sɛ:kum'sɪzɪʃn/; ~ Господа нашого Ісуса Христа the Circumcision of Jesus /'Dq "sɛ:kum'sɪzɪʃn qv 'Gɛzɪzɪʃn/; ~ Господнє дів. ~ Господа нашого Ісуса Христа

обрíзати to circumcise /tq 'sɛ:kum'sɪzɪʃn/

обря́д ceremonial /'serʃmən'Vnʃpl/

обрядóвий ceremonial /'serʃmən'Vnʃpl/

обрядóвість ceremonialism /'serʃmən'Vnʃpl/

обхóдити to circumambulate /tq 'sɛ:kum'əmbəl'Vɪəʃt/; ~ з кружкою для пожертв to have collection /tq 'həxv kq'seʃʃn/

об'явлáти to declare /tq dʃʃkələʃn/

оглашéнний catechumen /'kxtq'kjHmʃn/

оголóшений catechised /'kxtʃkəʃnd/

Одкровéння Revelation /'rɛvə'ljuʃən/; ~ святого Івана Богослова Apocalypse of John /q'pɒkaliʃfɒps qv 'Gɛzɪʃn/

одноістóтність Consubstantiation Br. /'kɒnʃnɒsɪb"stʌnʃn/ Am. /'kɒnʃnɒsɪb"stʌnʃn/

одrúження marriage /'mærɪʃn/

одrúжувати to give in marriage /tq 'gʃv ſn 'mærɪʃn/

одр́жува́тися to enter marriage /*tq' enty' mxxrJfG/; ~, щоб ділити і радість, і гре́ве to take «for better for worse» /*tq' teJkfq betq fq' wE:s/**

одягáння dressing /*dresJN/; ~ престолу Dressing of the Holy See /*dresJNqv Dq "hq Vhi's J/**

одягáти to dress /*tq'dres/; ~ в багряницио to empurple /*tq Sm'p E:p(q)/; ~ в поховальни одежі to shroud /*tq "SraVd/***

окроплювати to asperse /*tq q'sp E:s/; ~ святою водою to sprinkle holy water on /*tq 'sprJNk' hq Vhi' wJtqr' Pn/**

омáна dalal /*dq'/R/*

омéга omega /*q VmJgq/*

оми́вáти to anoint /*tq q'nPfnt/*

омовíння ablution /*q h'ffS(q)n/*

омофóр omophorion /*"q Vm'fJrJp/*

оправдáння justification /*"GAsstJff'kefS(q)n/*

оправдóбува́тися to justify oneself /*tq 'GAsstJfaJ wA:nself/*

опріснóк azyme /*ax(a)Jm/*

орáкул oracle /*Jrqk(q)/*

Орáнта Orant /*Jrqnt/*

орáр orarian /*JregrJqn/*

орлéць bishop's hassock /*"hJg'qps'hxsqk/*

ортодоксáльни́й orthodox /*LJqdJks/; ~а церкva Orthodox Church /*LJqdJks 'CE: C/**

ортодóксія Orthodoxy /*LJqdJksi/*

орфíзм Orphism /*LJfxz(q)m/*

осáнна hosanna /*hq Vzxxnq/*

освýчення sanctification /*sxNktJff'kefS(q)n/; ~ Святих Дарів Blessing of Holy Gifts /*blesJNqv "hq Vhi' gJfts/**

освýчuvати(ся) to sanctify /*tq 'sxNktJfaJ/; ~ церкву to consecrate /*tq 'kJnsJkeft/**

осінýти to cross /*tq 'krJps/; ~ себе хресним знаменням to cross oneself /*tq 'krJps wA:nself/; ~ хресним знаменням to sain /*tq 'seJn/***

осóба wight /*waJt/*

остерігáтися to beware of /*tq hJweqr qv/; ~йтесь лжепророків, що приходять до вас в овечій одежі, а всередині – вовки хижі beware of false prophets, which come to you in sheep's clothing, but inwardly they are ravening wolves /*EJweqr qv JLS "prJfts wJtC'kAm tjqJH Jn 'S Jps 'hJq VDfNfq't Jnwqdlj DeJ q'rxx(q)nJNw Hfvz/**

Осьмогла́сник, Октóїх an eight-week cycle of Octoechos /*qn'eJt 'wJk'saJkqv "Pktq'JhJps/*

Отéць (Бог) God the Father /*gJpd Dq JRDq/; (Церкви) Church Father /*'CE: C JRDq/; Отці церкви the Church Fathers /*Dq 'CE: C JRDqz/***

Отче на́ш the Lord's Prayer /*Dq 'Ldz 'preq/*

офи́рувати to sacrifice /*tq 'sxkrJfaJ/*

охрéщений baptised /*bxp'taJzd/*

очи́щення purification /*pJ V(q)rJff'kefS(q)n/*

очи́щува́тися to purify /*tq 'pj V(q)rJfaJ/; ~ від бісів to exorcise /*tq 'eksLsaJz/; ~ від гріхів to sanctify /*tq 'sxNktJfaJ/***

III

павликіáни Paulicians */pəlɪkɪənz(q)nz/*

паламáр sacristan */'sækərɪstən/*

паламарювáти to be a sacristan */tə'pələmərju'vəti/*

Пале́я the Paleae */'Dq'peɪlə/*

пáлиця epigonation */'epɪgɔnə'nɛɪʃn/*

палóмник *див.* пілігрим

палóмництво pilgrimage */pɪlgrɪmɪʃn/*

панагíя Panagia */'pænəgɪə/*

панахíда memorial service */mæmbrɪənlɪ'sɜːvɪs/*

паніка́дýло chandelier */'pænɪkædylə/*

Пантейзм Pantheism / <i>pənθiːzɪsm</i> /
Пáпа Pope / <i>pəpə</i> /
пáперть parvis / <i>pəpərvɪs</i> /
пáпський Papal / <i>pəpəl</i> /
параеклезиáрх ostiary / <i>pərəeklɛzɪər̩</i> /
параклéт Paraclete / <i>pərəklat̩</i> /
параклýс rogation service / <i>pərəklɪs</i> /
парамáн Analabos / <i>pərəmán</i> /
парамонáр acolyte / <i>pərəmonár</i> /
Парастáс Night requiem / <i>pərəstáts</i> /
парáфíя parish / <i>pərəfíja</i> /
паремíйник the Book of Paroemias / <i>pəremíjnɪk</i> /
паремíя paroemia / <i>pəremíja</i> /; ~ Пасха 15 Old Testament readings / <i>pəremíja</i> /
пáрох parson / <i>pərəx</i> /
парóхія, парáфíя parish / <i>pərəxíja</i> /
парcízm Parsiism / <i>pərcízɪsm</i> /
партикуля́рний civilian / <i>pərtikyulárni</i> /
Парусíя Parousia Br. / <i>pərəsíja</i> / Am. / <i>pərəsíjə</i> /
Пáска Easter bred / <i>pəská</i> /
пáства congregate / <i>pəstvá</i> /
пáсти to backslide / <i>pəstvá</i> /; ~ долу перед Богом to fall down before God / <i>pəstvá də bəgəm</i> /
пáстiрський pastoral / <i>pəstvárski</i> /
пáстор, пáстiр clergyman / <i>pəstvár</i> /, pastor / <i>pəstvár</i> /
пасторáльний diw. пастiрський
Пáсха Easter (Sunday) / <i>pəská</i> /
Пасхáлія Ecclesiastical calendar / <i>pəskála</i> /
пасхáльний paschal / <i>pəskálni</i> /; ~ цикл paschal cycle / <i>pəskálni</i> /
пáтер Pater / <i>pətér</i> /
патерíк patericon / <i>pətérík</i> /
патрíтика patristics / <i>pətríktik</i> /
патристíчний patristic / <i>pətríktični</i> /
патriáрх patriarch / <i>pətríárx</i> /
патриархáт patriarchate / <i>pətríárxat̩</i> /
патрíпасiáнство patripassianism / <i>pətrípasiáns</i> /
патролóгiя patrology / <i>pətríológi</i> /
пекéльний infernal / <i>pəkéllén</i> /
пéкло diw. ад
пелагiáнство, пелагiонíзм Pelagianism / <i>pəlædʒiánizm</i> /
первосвящéнник pontiff / <i>pəntif</i> /
перебíр overkill / <i>pərbír</i> /
передавáти to secularize / <i>pərədaváti</i> /
переданнá sacred tradition / <i>pəredaná</i> /
передбачáти to divine / <i>pərədbacháti</i> /; ~ погибель to knell / <i>pərənebél</i> /
передзвíн chime / <i>pərdzvín</i> /
Передосвячeння дарíв (Літургiя) the Divine Liturgy of the Presanctified Gifts / <i>pərədɔsvičenja</i> /
передсвя́ття eve / <i>pərəsviati</i> /
перéлюоб infidelity / <i>pərljuob</i> /
перемíна (сумнiсna, eвхаристiйna) transubstantiation / <i>pəremína</i> /
перемíнюватися to transubstantiate / <i>pəremínyvat̩</i> /

переобразитися to transfigure /*tq tr̄ns'f̄ʃgq/*

пересвячувати to hallow /*tq 'hɔlq V̄/*

переселятися to seize /*tq 's'ʃz/*

переслідувати to persecute /*tq 'p̄E:sʃk̄H̄i/*; ~ інакомислячих to muzzle dissent /*tq 'm̄Az(q) d̄ʃ'nt/*; ~ за переконання to persecute for beliefs /*tq 'p̄E:sʃk̄H̄i f̄q b̄ʃʃʃ/*

перестáвитися to repose with the Lord /*tq r̄ʃpq V̄z w̄ʃD̄ D̄q 'D̄d/*

перестáлення repose /*r̄ʃpq V̄z/*; ~ святоого апостола і свангелиста Йоана Богослова John the Theologian /*'ḠL̄n D̄q T̄q 'q V̄Ḡ(q)n/*

перешкоджати to interdict /*tq 'ʃntq'd̄ʃkt/*

перихорéзис perichoresis /*"perʃk̄P̄rʃʃʃs/*

перст the finger of God /*D̄q "f̄ʃN̄q r̄v'ḡP̄d/*

пéрший first /*f̄E:.st/*; ~ий час Prime /*praʃm/*; ~а неділя Великого посту the Feast of Orthodoxy /*D̄q "f̄ʃst qv 'T̄q d̄P̄ksi/*; ~е і друге віднайдення чесної голови святоого Іоана Хрестителя First and Second Finding of the Head of Saint John the Forerunner /*f̄E:.st qnd'sek̄qnd'faʃndʃN̄qv "seʃnt 'ḠL̄n D̄q 'f̄L̄r̄Añq/*

Петрівка the Apostles' Fast /*D̄ʃq j̄P̄s(q)z j̄R̄st/*

петробрусяáни Petrobrusians /*"petr̄q V̄br H̄Zqnz/*

печáль calamity /*k̄q 'ʃxmʃti/*

Пилипíвка the Nativity Fast /*D̄q nq'tʃvIti 'f̄R̄st/*

пильнувáти to keep vigil /*tq 'k̄ʃp̄ 'vʃḠʃʃ/*

писáти to paint /*tq 'peʃnt/*; ~ ікону to paint an icon /*tq 'peʃnt qn'aʃk̄P̄n/*

північна (богослуження) midnight prayer /*"mʃdnat 'pr̄F̄q/*

піднімáтися to upheave /*tq Āp'h̄ʃv/*

підозрювати to suspect /*tq sqs'pekt/*

підрíзник sticharion /*stʃk̄F̄qr̄ʃʃn/*

підрýсник inner cassock /*"Inq 'k̄xsqk/*

пíзнавáти to learn /*tq f̄E:n/*, to get to know /*tq 'get tq 'nq V̄/*, to cognize Br. /*tq k̄P̄g'nafz/*, Am. /*tq 'k̄B̄gnafz/*, to apprehend /*tq "xpr̄ʃhend/*

пíзнáння gnosis /*nq V̄sʃʃs/*

пíлігрíм, палóмник pilgrim /*p̄ʃgr̄ʃm/*, palmer /*p̄R̄xng/*, peregrin(e) /*perʃgr̄ʃn/*

пíснеспíв canticle /*k̄xntʃk̄(q)/*

пíсн|íй lenten /*'entqn/*; ~а юка lenten fare /*"entqn'feq/*; ~а Тріодъ Lenten Triodion /*'entqn "traʃq'daʃqn/*

пíсн|я canticle /*k̄xntʃk̄(q)/*; ~ Богородиці Madonna's Canticle /*m̄d'P̄nqz 'k̄xntʃk̄(q)/*; ~ Пíсень The Song of Songs /*D̄q "sP̄N̄qv 'sP̄N̄z/*; ~ Священного Писання Psalter /*sL̄tq/*; ~ Симеона Богоприємця Canticle of Simeon /*k̄xntʃk̄(q)z qv'sʃmʃqn/*; ~і Соломонові Canticles of Solomon /*k̄xntʃk̄(q)z qv'sP̄qmqn/*

пíст fasting /*f̄R̄stʃN̄/*; перша неділя Великого посту the Feast of Orthodoxy /*D̄q "f̄ʃst qv 'T̄q d̄P̄ksi/*

плáкальни|к, ~ця a male (female) weeper /*q'meʃʃ(f̄ʃmeʃʃ) w̄ʃpq/*, howler /*h̄q V̄q/*

плáкати to weep /*tq 'w̄ʃp/*, to cry /*tq 'kraʃʃ/*; (над покійником) to keen /*tq 'k̄ʃn/*; ~ за кимсь (чимсь) to weep for a person (a thing) /*tq 'w̄ʃp f̄qr̄q p̄E:s(q)n (q 'T̄q N̄)/*; ~ разом з кимсь to mingle tears /*tq 'mʃN̄gʃ'tʃqz/*

плат veil /*veʃʃ/*

платóнік Platonist /*p̄leʃtq "nʃt/*

Плач Єремій Lamentations of Jeremiah /*"ʃmqn'teʃʃ(q)nz qv'dZerʃmaʃq/*

плащаниц|я 1. (ковдра, плат; поховальна пелена) winding sheet /*waʃndʃN̄'ʃʃʃ/*, sindon /*sʃndq/*; 2. (велике полотнище із зображенням на весь зріст тіла Ісуса Христа у труні, після зняття його з христу) shroud of Christ /*ʃraV̄d qv k̄raʃʃ/*, holy shroud /*h̄q V̄i ʃraV̄d/*, epitaphion /*ḡpʃteʃʃ(q)n/*; the Epitaphios /*D̄ʃ "epʃtxʃʃqz/*; **вinesення** ~і the Procession (Carrying) of the Holy Shroud /*D̄q pr̄s'ʃ(q)n (k̄xiʃN̄) qv D̄q 'h̄q V̄i 'ʃraV̄d/*; **поховання** ~і the Burial service of the Holy Shroud /*D̄q 'berʃqf'sE:vʃs qv D̄q 'h̄q V̄i 'ʃraV̄d/*

плóтський carnal /*k̄R̄g(q)/*

плóть flesh /*ʃeʃʃ/*

пневматолóгія pneumatology /*"nʃʃH̄mq'tP̄lq Ḡʃʃ/*

повечíр'я compline /*k̄P̄mpʃ(a)ʃn/*

погáнин, язíчник pagan /*peʃʃqn/*

the sick /tq'preſ f q rq'kɔ̄vqri qv Đq 'sik/; ~ **по іменах** to remember by name /tq iſmembq baſ 'neſm/; 2. (влаштовувати поминки) to give a funeral banquet for/in memory of /tq'gſv q'gHnqrqſ 'bxNkwsf q / ſn 'memqri qv/

поминки funeral repast /fjHnqrqſ rq'pRgt/, funeral banquet /fjHnqrqſ 'bxNkwsf/; (на 9-й день після смерті) novemdia /nq Vemdfq/

помислити to think /tq TſNk/

помолитися див. молитись

пом'янік commemoration book /kq "memq'reſS(q)n "bVk/

пом'януті див. поминати

поминання prayer for the dead /fpreq f q Đq 'ded/

помисел thought /Tl/

помісний local /'lq Vk(q)/; ~ **собор** Local Council /'lq Vk(q)kaVns(q)/

понеділок Monday /mAndi/; **Світлий** ~ Bright Monday /braſt 'mAndi/; ~ **Святого Духа** Pentecost Monday /pentſkPst 'mAndi/

понтіфік pontiff /pPntſf/

понтифікат pontificate /pPn'tſfſkeſt/

породити див. народжувати

порόк malice /mæſſ/

порочний vicious /vſq/

пóручи liturgical vestments /ſtE:Gſk(q)ſ'vſtmqnts/

пору́шувати to break /tq brefſk/; ~ **закон** to break the law /tq 'breſk Đq 'L/

посвя|ти 1. (в духовний сан) to consecrate /tq 'kPnsſkreſt/; to ordain /tV' L'deſn/, to frock /tq frPk/, to confer orders to smb /tq kq'fE: 'Ldqz tq 'sAmbqd/; ~ **у сан єпископа** to consecrate a bishop /tq 'kPnsſkreſt q 'bſq/; **бути ~ченим у сан диякона** to be ordained (as) a deacon /tV' bJL'deſnd (qz) q dJkqn/; 2. (в таємниці віри тощо) to initiate /tV' nqſieſt/, to let (into) /tq 'let ſntq/

посвя́ття initiation /ſt' nqſieſt/

посвя́чення dedication /"dedſkeſt/

посвя́чувати див. освячувати, посвятити

посвя́ща́ти див. посвятити

посилáти to send /tq 'send/

посівáти to sow /tq sq V/

послánни́цтво ministry /mJnſtri/

послánня epistle /ſpſs(q)/

пóслух obedience /q'bJdſqns/

послúшник novice /nq(V)'vſqſ(e)ſt/

пóсох crosier /kq VZq/

посівáти to perform the rite of sowing /tq p q'fLm Đq 'raſt qv 'sq VſN/

посрамíти to humble /tq 'hAmbqf/; to shame /tq ſeſm/

пóстýти to fast Br. /tq 'fRgt/, Am. /tq 'fast/, to keep the fast /tq 'kJp Đq 'fRgt/, to observe a fast /tV' qfzL:v q 'fRgt/

пóстýтися див. постити

постраждáти див. страждати

пóстриг (для ченців) monastic tonsure /mq'nxſtſk 'tPnſq/, the rite of taking monastic vows /Đq 'raſt qv 'teſkſN/; (для черниць) the rite of taking the veil /Đq 'raſt qv 'teſkſN Đq 'veſf/

постригáти (у ченці) to make a monk /tq 'meſk q 'mAñk/, to admit to monastic vows /tq qd'mſt tq mq'nxſtſk 'vaVz/; to profess smb a monk /tq prq'fes 'sAmbqd/; (у черниць) to make a nun /tq 'meſk q 'nAñ/, to admit to the veil /tq qd'mſt tq Đq 'veſf/

постригáтися (у ченці) to take monastic vows /tq 'teſk mq'nxſtſk 'vaVz/, to enter a monastery /tV' entqr q 'mPnſtri/; (у черниці) to take the veil /tq 'teſk Đq 'veſf/, to enter a convent /tV' entqr q 'kPnqnt/, to go into convent /tq 'gq V ſntq 'kPnqnt/, to veil /tq veſf/

потýр chalice /Cxfſ/

поховáння interment /ſn'iE:mqnt/

поховáти див. похоронити

похóдження origin /PrgGſn/

пóхорон, пóхорони burial /'berq/; interment /f'n'tE:mqnt/; sepulture /sepqtS/; funeral /ffHnqrq/; committal /k'mft(q)/

похоронíти див. **хоронити**

похорóн|ий funeral /ffHn(q)(q)/; mortuary /mLtSVpri/; exequial /ek'sJkwq/; ~ий дзвін knell /nel/; toll /tqV/; ~ий спів dirge /dE:G/; ~і обряди mortuary rites /mO:tSVpri'rafts/; sepulchral rites /sq'pAksr(q)'rafts/; ~а урна mortuary urn /mLtSVpri'E:n/; sepulchral urn /sq'pAksr(q)'E:n/; здійснювати ~ий обряд (над кимось) to perform the last offices (for smb) /tqpq'fLmDq'fPfssfz/

похрéсник godchild /'gPd'TaJd/

почáток beginning /b'gInI/N/; commencement /k'mesmqt/; inception /f'n'sepS(q)n/; ~ індикту New Year /"njH'jfq/; ~ церковного року induction /f'n'dJkSqn/

почитáння veneration /venq'refS(q)n/

пóяс belt /fes/; ~ Богоодіці the belt of Virgin Mary /Dq'fes qv"vE:Gqn'meqri/

прáведний righteous /rafCqs/

прáведник righteous man /rafCqs"mxn/

прáведність righteousness /rafCqsnfs/

прáвило rule /fHf/; ~ канонíчне cannon law /kxnpn'fL/; ~ до святого Причастя Eucharist /jHkqrJst/

Прáвильник the Eucharist /jHkqrJst/

прáво law /fL/; ~ релігíйне religious law /ri'fGqs'fL/; ~ церковne church law /iSE:tS'fL/

правосíльний right-minded /'raft'mafndf/

правослáви|ий orthodox /LTqdPks/; ~ий культ orthodox cult /LTqdPks'kAf/; ~а автокефальна церква orthodox autocephalous church /LTqdPks'Ltq'sefqs'tSE:tS/; ~а автономія orthodox autonomy /LTqdPks'LtPnqm/; ~е свято orthodox holiday /LTqdPks'hPqJdeJ/; ~е сектантство orthodox sectarianism /LTqdPks sektetrJqnJzm/

правослáв'я orthodoxy /LTqdPks/

правочíнний competent /kPmpJqnt/

празníчи|ий festal /fest/; ~а мінея the Anthologion /Dq"xnJq'fPfGJqn/

прáксис praxis /praxks/

предвíчний eternal /i'tE:nqf/

предестинáція predestination /prdestJnefS(q)n/

предсвýття forefeast /fLfJst/

предстóятьтель advocate /advqkef/

предтéча forerunner /fL,rAnq/

преображенія transfiguration /"trxnssfjq'refS(n/; ~ Господнe the Holy Transfiguration of Our Lord Jesus Christ

/Dq'hqVfi"trxnssfjq'refS(n qv'aVq'fLd'Gii:zqs'kraJst/

преобразýтися to transfigure /trxn(t)s'fS(q/

преосвýщénний Most Reverend /mqVst'rev(q)rqn/

преосвýщено|ство the Right Reverend /Dq'raft'rev(q)rqn/; англик. My Lord (Bishop) /maf'fLd('EfS(qp)/; «Ваше

» Your Eminence [jL'emJqn(t)s]

преподóбний Reverend /rev(q)rqn/

Преподобномúченник Saint Martyr /sefnt'mRtq/

пресвíтер presbyter /prezbifqtq/

пресвíтерійт, пресвíтерійт presbyterate Br. /prez'fStqrJt/; Am. /prez'fStqreJt/

пресвíтерство (сан, посада, служіння пресвітера; збірн. – пресвітери) presbyterate Br. /prez'fStqrJt/; Am. /prez'fStqreJt/; priesthood /prJsthVd/; (в пресвітеріанській, реформатській церкві) eldership Br. /eldq"SEf/; Am. /eldqr"SEf/

пресвятíй Most Holy /mqVst'hqVfi/; **Пресвята Богоодиця** the Most Holy Mother of God /Dq'mqVst'hqVfi'mAfDqrv'gPd/; **Пресвята Трíця** the Blessed Trinity /Dq'flesJd'trJnqti/; the Holy Trinity /Dq'hqVfi'trJnqti/

престóл, престíл (високий чотирикутний столик, що стоїть у центрі вівтаря) the (Holy) Communion table /Dq(hqVfi)kq'mfHnjqn'teJb(q)/; the Holy throne /Dq'hqVfi'TrqVn/; the Holy table /Dq'hqVfi'teJb(q)/

престóли (ангельський чин) the thrones /Dq'TrqVn/

префéкт prefect /prfJfekt/

прибудóва annex /q'neks/

придвóрнýй court /'kL_t/; ~а **співна капелла** court singing chapel /'kL_t'sIÑÑN'tS_{xp}(q)/

примáс primate /'praʒmqt/

примúшувати to make /meʒk/; to force /fL_s/, to compel /kqm'peʃ/

принóсити to bring /tq b_rIÑ/

принóшення offerings /Pf(q),IÑz/, offertory /Pf(q)ri/; ~ на алтар altarage /T_{st}qrI_G/

приповíдка див. притча

прислугóувати (під час богослужіння) to assist as a server during divine offices /tq q'sIst qz q 'sE:vq d_jV_{qr}I_N
d_jI_{vq} 'Pf_{ss}I_z/

Приснодíва, Приснодíва The Ever-Virgin /D_f'evq 'vE:G_z/

прýспів chorus /'kL_{rgs}/

прýстрасний passionate /paʒ(q)nqt/

прýстрастъ passion /paʒ(q)n/

притвóр vestibule /'vestIjju:s/, church porch /'CE:G'pL_G/

прýтч|а parable /q 'pxrqb(q)s/; **пояснювати** ~у to declare/to explain parable /tq dI_kseq/tq Iks'pseI_n 'pxrqb(q)s/;
розказувати ~у to speak a parable /tq 'spJk q 'pxrqb(q)s/; **говорити, проповідувати** ~ами to speak in/by parable
/tq 'spJk I_nb_aI 'pxrqb(q)s/; **навчати** ~ами to teach in parables /tq 'tL_C I_n 'pxrqb(q)s/; «~а Соломона» the
Parables of Solomon /D_q 'pxrqb(q)s qv 'sP_{lqmqn}/; ~а про безрозсудного багатія the parable of the foolish rich
man, the parable of the rich fool /D_q 'pxrqb(q)s qv D_q 'fHfI_S 'fC 'mxxn, D_q 'pxrqb(q)s qv D_q 'fC 'fHf/; ~а про
блудного сина the parable of the prodigal son /D_q 'pxrqb(q)s qv D_q 'prPdI_g(q)s 'sAn/; ~а про вежу the parable of
the tower /D_q 'pxrqb(q)s qv D_q 'taV_q/; ~а про вірного раба the parable of the faithful servant /D_q 'pxrqb(q)s qv D_q
'f_oI_f'V_l 'sE:vqnt/; ~а про десять дів the parable of the ten virgins /D_q 'pxrqb(q)s qv D_q 'ten 'vE:G_z/; ~а про
загублену вівцю і доброго пастиря the parable of the lost sheep and the good shepherd /D_q 'pxrqb(q)s qv D_q
'fP_{st} 'sJ_p qnd D_q 'gV_d 'Sepqd/; ~а про заритий в полі скарб the parable of the hidden treasure /D_q 'pxrqb(q)s
qv D_q 'kfd(q)n 'treZ_q/; ~а про злого раба the parable of the unfaithful servant /D_q 'pxrqb(q)s qv D_q
'An'feI_f'f(q)s 'sE:vqnt/; ~а про кульгавого і спілого the parable of the lame man and the blind /D_q 'pxrqb(q)s qv
D_q 'leI_m 'mxn qnd D_q 'blaI_{nd}/; ~а про милосердного самаряніна the parable of the good Samaritan /D_q
'pxrqb(q)s qv D_q 'gV_d sq'mxrI_t(q)n/; ~а про митаря і фарисея the parable of the publican and the Pharisee /D_q
'pxrqb(q)s qv D_q 'pAbI_Iqnd D_q 'fxrI_sJ/; ~а про насіння, що проростає the parable of the growing seed /D_q
'pxrqb(q)s qv D_q 'grq V_fN 'sJd/; ~а про неродючу смоковницю the parable of the unfruitful fig tree /D_q
'pxrqb(q)s qv D_q "An'frHtf(q)s 'fJg 'trJ/; ~а про нову латку the parable of a new patch /D_q 'pxrqb(q)s qv q 'nyH
'pxG/; ~а про перлину the parable of the pearl /D_q 'pxrqb(q)s qv D_q 'pE:s/; ~а про трьох рабів the parable of the
three servants /D_q 'pxrqb(q)s qv D_q 'TrJ 'sE:v(q)nts/; ~і **Христові** the parables of Christ /D_q 'pxrqb(q)s qv 'kraI_{st}/

прихíд parish /pxrI_S/

причáсний sacramental /"sakr_q'ment(q)s/

причáсник celebrant of the mass /selibr(q)nt qv D_q 'mxs/

причастíти, причаща́ти to give/ to administer communion /tq'jI_v/tq qd'mI_nI_{st} qk'mjH_nI_{qn}/, to administer the
Sacrament /tV^o qd'mI_nI_{st} D_q 'sakrqmqnt/; ~ **помираючого** to administer the Last Sacrament /tV^o qd'mI_nI_{st} D_q 'P_{st}
'sakrqmqnt/

причастíтися, причаща́тися to commune /tq kq'mjH_n/, to receive the Communion /tq r_q'sJ_v D_q kq'mjH_nI_{qn}/, to
receive the Sacrament /tq r_q'sJ_v D_q 'sakrqmqnt/, to be administered /tq 'bJ qd'mI_nI_{st} qd/

причáстя communion /kq'mju:nI_{qn}/

причаща́ти див. причастити

причаща́тися див. причастíтися

причéтний junior deacon /'Gu:nI_q 'di:kqn/

причт, причéт the clergy of parish /D_q 'DE:G_i qv 'pxrI_S/

пришéстя advent /'advqnt/

прíмíкíрій 1. істор., катол. (чиновник, світський або має духовне звання) primicerius /prI_mI_sI_qI_{qs}/;

2. (переносний свічник з однією свічкою і на довгій підставеці) candle stand /kxndI'stxnd/

прíсний fresh /freʒ/

провидíння providence /prP_vI_dq_n(t)_s/

провіщáти to foretell /tq f_jq'tel/

проекзистéнція existence /f_j'zI_{st}(q)ns/

прозелíт proselyte /prP_{sq}I_aI_t/

прозелітізм proselytism /prə'pɛlɪtɪzəm/

прозорливий sagacious /sə'gɔ:ʒəs/

прозорливість sagacity [sə'gɔ:ʒəs̩t̩ɪs̩t̩]

прокімен, прокімен prok(e)imenon /'prɒkɪmən/

проклинати 1. (ніддати анафеми) to curse /tq kɛ:s/; **2.** (засуджувати на вічні муки) to damn /tq dəxm/

промисел providence /prə'fɪdəns/; ~ **Божий** God's administration /gɪ'fɪdəns/

промовляти to say /tq 'seʃ/

прообраз antitype /'ɑntɪtaɪp/

прообразувати to antitype /tq 'ɑntɪtaɪp/

проповідник preacher /'pri:t̩ɛθq/

проповідувати to preach /tq 'pri:t̩ɛθ/

проповідь sermon /sɛ:mqn/; **нагірна** ~ the Sermon on the Mount /'Dq "sɛ:mqn p̩n Dq'ma Vɔnt/

прорόк prophet /'prɒfɪt/

пророкувати to predict /tq prɒfɪkt/

пророчство prophecy /'prɒfɪpsi/

пророчий prophetic /prɒfɪ'tɪk/

пророчити див. пророкувати

просвічення enlightenment /in'saʃt(q)n̩mqnt/

просвічувати to enlighten /tq in'saʃt(q)n/

просвіщати to educate /tq 'edʒVkeʃt/

просити to beg /tq beg/; ~ **милостиню** to panhandle /tq 'pxn'hɪlənd/

проскомідія offertory /'ɒfərtri/

просфóр|а, прóскур|а prosphoron /prɒsfɔ:rLn/, prosphora /prɒsfɔ:rL/, **пекти ~и** to make prosphora /tq 'meʃk prɒsfɔ:rL/

протестáнт Protestant /prɒtɛstənt/

протестантíзм Protestantism /prɒtɛstəntɪzəm/

протистояти to resist /tq rɔ:zɪʃt/

протодиякон protodeacon /'prɒtədeɪkən/

протоієрéй, протопресвíтер Archpriest /'ɒkʃpri:t̩əst̩/

протопсáльт protopsalt /prɒtəpsɔ:lt/

прóфес profess /prɒfɪs/

процесíйний processional /prɒk'seʃnəl/

процéсія procession /prɒk'seʃn/

прочáнин penitent /'penɪʃt(q)nt/

прóща absolution of sin /'ɑ:bsəʊʃn/

прощáти to forgive /tq fɔ:gɪv/

прóщення forgiveness /fɔ:gɪnəns/

псалмодíя psalmody /'sælmədɪ/

псалóм psalm /sælm/

псалти́р psalter /sælter/

пуритáнин Puritan /'pʊrɪtən/

пýруша purusha /pʊ'rʊʃə/

пустéльник hermit /hɛ:mʃt/

пýстинь ashram [ə'strqm̩]

п'ятидесятни́ц|я pentecost /'pentɪkɒst/; **переполовення ~и** Mid-Pentecost /'mʃd'pentɪkɒst/

П'ятикñижка Pentateuch Br. /'pentɪkñɪʃkə/ Am. /'pentɪkñɪʃkə/

P

ráбин rabbi /ræbəʃ/

равві́н дів. рабин

рâбви Rabbi [rəb'bi], Master [mə'fɔstq]

рай Paradise [pə'rɑ:dæfz]

рâйськ|ий paradisiac(al) [pə'rɑ:rdi'siæf'si:k(q)t]; ~і двері Gates of Paradise [ge'fɪts qv'pə'rɑ:rdəfz]

рâка (гробниця святого, ковчег з мощами святого; скринька для зберігання святих мощей) reliquary [rel'fɪk'wɔri], chasse [fɔ:sɛf], ark [fɔ:k]; (переносна) feretory [fer'tɔ:(q)rɪ]; (у вигляді будиночку) aedicula [dʒ'dʒɪk'vɪq]

рêгент regent [ri:gənt]

рêгентувáти to precent [tq pr'f'sent]

релїгієзнáвство religious studies [ri'hGqz 'stʌfɪdʒz]

релїгій|ий religious [r'IhGqs]; ~а картина світу religious picture of the world [r'IhGqs 'pJkCqr qv Dq 'wE:ld]; ~а свідомість religious consciousness [r'IhGqs 'kPn'Sqsnqs]; **екстремізм** ~ий religious extremism [r'IhGqs 'kstr'fLmStz(q)m]; **конфлікт** ~ий religious conflict [r'IhGqs 'kPn'fLk]; **конформізм** ~ий religious conformity [r'IhGqs 'kfn'fLmSti]; **плюралізм** ~ий religious pluralism [r'IhGqs 'pflV'(q)rqfSxqm]; **організація** ~а religious organization [r'IhGqs "Lgqna'zefS(q)n]; **злочини** ~і offences against religion [q'fqnSfz q'gefInst r'IhGqn], religious offences [r'IhGqs q'fqnSfz]

релїгійність religiosity [r'IhGq'i'fPqt]

релїгія religion [r'IhGqn], cultus ['kAftqz], faith [fefT]; **громадська** ~ civil religion ['sFvqf r'IhGqn]

рýза chasuble [fɔ:zəj'vəb(q)f]

рýзница sacristy [səkr'fSti]

рýмлянин Roman [rq'vmpn]

Рýмо-катóлицький Roman Catholic [rq'vmpn 'kxPifjk]

рипíда ripidia [rJpfdfq]

ритм rhythm [rJ'D(q)m]

ритуál ritual [rJCVqf]

ритуáль|ий ritual [rJCVqf]; ~і процеси ritual processes [rJCVqf'pq VsqfSx]

рівноапóстольний Equal-to-the-Apostles [fJkwf tq Dq q'pP(q)f], the equal of the Apostles /Df 'fJkwf qv Dq q'pP(q)f/z/

Різдвó Christmas ['krismqs], Xmas ['krismqs.'eksmqs]; the Nativity /Dq nq'tfVfSti/; ~ Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа the Nativity of Our Lord, God and Saviour, Jesus Christ /Dq nq'tfVfSti qv aVq 'fLd, 'gPd qnd 'sefVq, 'GfLzqs 'krafStf/; ~ Іоанна Предтечі the Birth of John the Baptist /Dq 'bE:Tqv 'GfPn Dq 'bxfptfStf/; ~ Пресвятої Богородиці Народження of the Blessed Virgin /nq'tfVqti qv Dq 'blest 'vE:GfIn/; 3 ~м Христовим! Merry Christmas! /meri 'krismqs/

рóзговини first meal after fast /fE:st 'mJf Rftq 'fRft/

розговітися to break one's fast /tq 'brefK wAfnz 'fRft/

розділяти separate /sep'refjt/

розкрýти (ікону; очистити від пізніх записів) to remove overpaint /tq rJmq Vt "q Vq'pefInt/

розлáмuvati to break up /tq 'brefK 'fAp/

розоблачáтися take off the robe /tefK 'PfDq 'rq Vb/

ропýсuvati (Храм) to paint (the temple) /tq 'pefInt Dq 'tempf/

ропz'яття crucifix Br. [krJsfjsks], Am. [krHsfjsks]

ропýста wantonness /wPntqns/

ропrішáльна молýтва the Absolution /Df"xsq'HfS(q)n/

ропrішýти (від) to absolve (from) /tVqf'sPfV/

ропrішèння dispensation /dSpqf'se fDn/

ропspívuvati to cantillate /tq 'kxntflefjt/

рóспів, рóзспів chant Br. [CfRnt], Am. [Cxnt]; **Болгарский** ~ Bulgarian chant Br. /bA'fge(q)rfq 'CfRnt/, Am.

/bA'fge(q)rfq 'Cxnt/; **Герасимівский** ~ Gerasimus chant Br. /'Gqrq'zafmpn 'CfRnt/, Am. /'Gqrq'zafmpn 'Cxnt/;

грецький ~ the Greek plain song /Dq 'grJk 'plefIn 'sPfN/; **Киевський** ~ Kyiv chant Br. /kyjf 'CfRnt/, Am. /kyjf 'Cxnt/; **римоновський** ~ Simon chant Br. /saJmpn 'CfRnt/, Am. /saJmpn 'Cxnt/; **обіходні** ~и antiphonary /xn'tfjsPn(q)ri/

рукоположéння chirotony [fkaJq'rPtni], ordination [fLdJnefS(q)n], (в єпископа) consecration [fPnsq'kre fS(q);

рукопоклáдати to confer orders /tq kqn'fE:/, to order /tq 'Ldqf/, to admit /tq qd'mfSt/, to holy orders /tq 'hq Vq 'Ldqz/

рұта rue */rʌtə/*

рухомий (цикл) floating */fɫətɪŋ/*

ряса cassock */kəsɒk/*

рясофóр (рясофорний монах) ryasophore monk */'raʃɔːfɔːr sPʃfqrq 'məθAnk/*, r(h)asophore */'raʃɔːfɔːr sPʃfqrq/*

C

садукеї the Sadducees */sædju'zɪz/*

сáжень fathom */faðm/*

сáккос sakkos, saccos */sækɒs/*

сакралізація sanctification */'sækNlɪzɪfɪk'eɪʃn(q)n/*

сакральний sacred */'sefkrJd/*

сакраментальний sacramental */'sækrmənt'ment(q)n/*

сакраментальність sacramentality */'sækrməntəlɪtɪ/*

сакраментологія sacramentology */'sækrməntələgi/*

самарянин samaritan */sə'mærɪtən(q)n/*

самобутність originality */'səmə'bʊtnɪtɪ/*

самоглáсний idiomelon */'səməglásnɪn/*

сан dignity */dʒɪgnɪti/*

сарацін Saracen */sə'rensqn/*

сataná Satan */sefət(q)n/*

сatisfакція satisfaction */'sætɪfæk'seʃn(q)n/*

сатрап satrap */sætrəp/*

свідчення testimony */'testɪməni/*

світильни́й luminous */'flɪmflnqs/*; ~і молитви the prayers of light */Dq 'preʃqz qv 'laʃt/*; ~і стихири sticheron */stɪkqrqn/*

свічка candle */kəndfl/*; церковна ~ votive candle */vq Vtʃv 'kəndfl/*

свобода freedom */frʃdqm/*; ~ волі freedom of choice */frʃdqm qv 'i ʃOʃs/*

святéчір Christmas Eve */krʃmqs 'ʃv/*

свят|ий 1. (пов'язаний з Богом, виходить від Бога) holy */həqVh/*; 2. (в поєданні з подальшим власним ім'ям, напр. св. Миколай, св. Володимир і т.н.) Saint */seʃnt/*, скор. St.; 3. (священий) sacred */sefkrJd/*; 4. (шанований) hallowed */həqVd/*; ~ вогонь holy fire */həqVh 'faig/*; ~ Дух the Holy Spirit */Dq 'həqVh 'spʃrʃt/*; ~ Отець the Holy Father */Dq 'həqVh 'ʃPʃDq/*; ~покровитель patron saint */peʃtrqn 'seʃnt/*, patron protector */peʃtrqn prq'tektq/*; ~а вода holy water */həqVh 'wPtq/*; ~е Письмо scripture */skrʃpTq/*; ~е сімейство the Holy Family */Dq 'həqVh 'fəmʃi/*; ~і апостоли Петро й Павло Holy Apostles Peter and Paul */həqVh qjPʃtql, z 'pi: tqr qnd'pTl/*; ~і Дари the Sacrament */Dq 'sækrmənt/*, Eucharist */jHkqrʃt/*; ~і речі sacred things */sefkrJd 'ʃfNks/*

святýлище sanctuary */sxNktʃtʃvri/*, holy place */həqVh 'pseʃs/*

святýн|я (предмет) object of worship */PbGqkt qv 'wE: ʃfp/*; (місце поклоніння) sacred place */sefkrJd 'pseʃs/*, shrine */'Sraʃn/*; національна ~я national shrine */nx ʃ(q)nqf 'Sraʃn/*; **осквернити ~ю** to desecrate a shrine */tq 'desfkrʃt q 'Sraʃn/*

святýтель 1. (урочиста назва вищих осіб в церковній ієрархії архієреїв) hierarch */həqʃrPʃ/*, prelate */preʃqt/*; 2. (православний святий, який був при житті архієреем) sainted/holy hierarch */seʃntʃd 'həqVh 'həqʃrPʃ/*

святíший Holy */həqVh/*; ~ Отець Holy Father */həqVh 'fRʃDq/*

святість holiness */həqVhinqs/*, sanctity */sxNktʃtʃv/*, saintliness */seʃntsinqs/*

святки Christmastide */krʃmqsstaʃd/*

святкувати to solemnize [tq 'sPʃqmnaʃz], to feast [tq 'ʃʃst]; ~ Різдво to keep Christmas [tq 'kʃp 'krʃmqs]

свят|о festival */festʃvqf/*, feast */fʃst/*; holy day */həqVh 'deʃf/*, престольне ~ patron saint's day */pxtrqn 'seʃnts 'deʃf/*, patronal feast */pxtrqnqf 'ʃʃst/*; Дванадесяті ~а the Twelve Major Festivals */Dq 'twelv 'meʃGq 'festʃvqfz/*, the Twelve Great Feasts */Dq 'twelv 'greʃt 'ʃʃsts/*; Зелені ~а Feast of Pentecost */ʃʃst qv 'pentʃkPʃt/*; ~ Куренів the (Jewish) Feast of Tabernacle */Dq ('G HʃʃS) 'ʃʃst qv 'txbqnxk(q)f/*, the Feast of Booth */Dq 'ʃʃst qv 'bHʃʃf/*; ~ освячення храму the Feast of Dedication */Dq 'ʃʃst qv "dedʃkəfʃn/*; ~ примирення holy day of reconciliation */həqVh 'deʃf qv "rekqnsʃt'eʃʃqn/*

святоотцівський patristic [*/p̥ɔ:t̥ɔ:t̥st̥ʃk/*]
святота́тство sacrilege [*/sakriliʃG/*]
свя́ті menologion [*/'menq Vɔ:t̥P̥Gqn/*]
свяще́нник priest [*/pr̥ʃt̥ʃ/*]
свяще́ничий priestly [*/pr̥ʃt̥ʃθi/*]
свяще́нни́й the Holy [*/Dq 'h̥q V̥hi trq'aʃʃɔ:gn/*]; ~е Предання the Holy tradition [*/Dq 'h̥q V̥hi trq'aʃʃɔ:gn/*]; ~и сосуди sacred vessels [*'seʃkrʃd'vesqz/*]
свяще́ноді́я religious rite [*/rʃʃʃGqs 'raʃt/*]
свяще́ноді́яти to perform a religious rite [*/tq p̥qʃLm q rʃʃʃGqs 'raʃt/*]
Свяще́нному́ченик Holy Martyr [*/h̥q V̥hi 'mR̥tq/*]
свяще́ннослужи́тель celebrant [*/səlqfrqnt/*], liturgist [*/ʃt̥q Gʃst/*]
свяще́нство priesthood [*/pr̥ʃt̥ʃθiV̥d/*]
седмíца week [*/wʃk/*]; Седмичне богослужбове коло week liturgical cycle [*/'wʃkʃʃt̥ʃt̥ʃ:Gʃk(q)ʃ'saʃkʃ/*]
секве́нція sequence [*/sʃkwqns/*]
сéкта sect [*/sekt/*]
сектáнт sectarian [*/sq̥teqrʃqn/*]
секуляриза́ція secularization [*/'sekj V̥qraʃ zeʃʃɔ:n/*], deconsecration [*/'dekqnsq'kreʃʃɔ:(q)n/*]
семисві́чник seven-branched candlestick [*/sev(q)n 'brR̥n T̥t 'kxndq/st̥ʃk/*]; ~ напрестольний altar seven-light candelabrum [*/Lʃt̥q 'sevqn 'laʃt̥ 'kxndq/lR̥frqm/*]
Септуагíнта the Septuagint(e) [*/Dq "septj V̥xGʃnt/*]
сердéчний hearty [*/h̥R̥ti/*]
сéрце heart [*/h̥R̥t/*], сокруше́нне ~ broken heart [*/brq V̥k(q)n 'ha:t/*]
сика́рій sicarius [*/sʃkeqrʃq/*]
сíли (небесні) heavenly host [*/h̥evqnsi 'h̥q V̥st/*], heavenly powers [*/h̥evqnsi 'pa V̥qz/*]
Силоáм siolam [*/saʃqlqm/*]
сíмвол symbol [*/sʃmbql/*], sign [*/saʃn/*]; ~ вíри creed [*/k̥ʃʃʃ/*], the Beliefs [*/Dq bʃʃʃʃʃʃʃ/*]; ~и Евангелистів Evangelical symbols [*/ʃvxn 'Geʃʃʃkʃʃʃʃʃʃʃ/*]; ~и релігійні religious symbols [*/rqʃʃʃGqs 'sʃmbql/*]
симфóнія concordance [*/k̥pn'kLdqns/*]
син son [*/Añ/*; (Божий) son of the God [*/sAñ qv Dqg P̥d/*]
синагóга synagogue [*/sʃnqg P̥g/*]
синаксár Synaxarium [*/sʃneksxrʃqm/*]
сýнакcис див. синаксар
синедріон Sanhedrim [*/sxnqdriʃm/*], (the Great) Sanhedrin [*/Dq greʃt 'sxnqdriʃn/*]
синéргія synergy [*/sʃnq G̥i/*]
синкре́тизм (релігійний) syncretism [*/sʃNk̥rʃt̥ʃz(q)m/*]
синóд synod [*/sʃnqd/*]
синодáльни́й synodal [*/sʃnqd(q)/*]; ~ий хор Synodal Choir [*/sʃnqd(q)ʃ'kwaʃq/*]; ~е училище церковного співу the Synodal Church Choir School [*/Dq 'sʃnqd(q)ʃ't̥ʃ:G̥ 'kwaʃq 'skHf/*]
синóпсис synopsis [*/sʃnP̥psʃs/*]
синоптичíй synoptic [*/sʃnʃptʃk/*]; ~и Евангелія the synoptic Gospels [*/Dq sʃnʃptʃk'ʃP̥pqz/*]
сиропúснíй Cheesefare [*/C̥ʃseq/*]; ~ тиждень Cheesefare Week [*/C̥ʃseq 'wʃk/*]; ~а неділія Cheesefare Sunday [*/'C̥ʃseq 'sAñdeʃ/*]
сіда́льний cathisma [*/k̥q 'ʃʃzxmq/*]
сíкéр sikera [*/saʃkqrq/*]
сíяти to sow [*tq 'sq V̥*]; ~ добро to sow the good seed [*tq 'sq V̥ Dq 'g V̥d 'ʃʃd/*]; бібл. **хто сіє вітер, пожне бурю** he who sows the wind, shall reap the whirlwind [*'h̥ʃhH'sq V̥z Dq 'wʃnd 'ʃʃd 'ʃʃp Dq 'wʃ: 'wʃnd*]
скінія tabernacle [*/txbqnxk(q)/*]
скит cell [*/seʃʃʃ/*]
скуфíя див. скуф’я
скуф’я skouphos [*/ska V̥ʃqz/*], skull cap [*/sʃʃʃ 'kxp/*]
слáвити to praise [*tq 'preʃz/*], to glorify [*tq 'gʃLrʃfaʃ/*]; ~Христа (на Різдво) to go carol-singing [*tq 'gg V̥'kxrq'sʃNʃN/*].

славослóвiti to glorify [*tq'jʃrʃfaʃ*]

славослíв'я doxology [*dP̄k'sP̄lqḠi*]; ~ **велике** the Great Doxology [*D̄q'greʃt dP̄k'sP̄lqḠi*]

Слóво the Word [*D̄q'wE:d*]

слугá servant [*sE:v(q)nt*]; ~ **Божий** Servant of God [*sE:v(q)nt qv'gP̄d*]

слугувáти to minister [*tq'mʃnʃstq*]

слúжб|а divine (sacred) service [*dʃvaʃn ('seʃkʃd) 'sE:vʃs*]; **недíльна** ~ the Sunday service [*D̄q'sAndeʃ 'sE:vʃs*]; **спíльне відправлення** ~и (соборне) concelebration [*'kP̄n"selq'breʃʃ(q)n*]; ~, пíд час якої спíває хор, **священослужителі та парафíяни** full choral service [*fVt'kLrqf 'sE:vʃs*]; ~ **всім святим** the Service to All Saints [*D̄q'sE:vʃs tq'kL'seʃnts*]; ~ **за упокíй души** commendation [*'kP̄men'deʃʃ(q)n*]; ~ **з хором** choral service [*kLrqf'sE:vʃs*]

службóвий (*Апостол, Євангеліє*) Acts of the Apostles [*akts qv D̄ʃʃq'pP̄sqʃz*]

служéбник service book [*sE:vʃs 'kVk*]

служíтель (*святих таїнств*) priest [*prʃst*], server [*sE:vq*]

служítи to celebrate [*tq'selʃbreʃt*], to conduct [*tq'kqndAke*]

смертéльний deathly [*deʃti*], deadly [*dedfi*], lethal [*fi:T(q)ʃ*]; ~ **грíх** capital sin [*kapʃt(q)ʃʃn*]

смерть death [*deʃʃ*]

смиréння humility [*hʃVmʃʃtʃʃ*]

смирýтися to humble oneself [*tq'hAmb(q)ʃwAtn'seff*], to yield [*tq'iʃʃd*]

смоќóвница fig tree [*ʃʃy'tri:*]

собóр 1. (головний храм в місті або монастирі) cathedral [*kq'ʃʃdrqf*]; **2.** (збору) council [*kaVns(q)ʃ*], synod [*sInqd*], assembly [*q'semblʃ*]; **Вселенский** ~ ecumenical/general council [*'kʃʃV'menʃk(q)ʃ'Gen(q)rqf 'kaVns(q)ʃ*]; ~ **архистратига Михаїла** the Synaxis of St. Michael the Archangel and the Angelic Hosts [*D̄q'sInksʃz qv'seʃnt 'maʃkqf D̄ʃʃRkeʃnG(q)ʃqnd D̄ʃʃxn'Gesʃk hq Vstʃs*]; ~ **Пресвятої Богородиці** the Synaxis of the Most Holy Mother of God [*D̄q'sInksʃz qv D̄q'mq Vst hq Vtʃi'mAʃDqf qv'gP̄d*]

собóрний synodical [*sʃnʃdʃk(q)ʃ*]

собóрність collegiality [*kq'ʃGʃʃsʃti*]

соборува́ння anointing of the sick [*q'nOʃntʃNqV D̄q'sʃk*]

соборува́ти to anoint [*tq q'nOʃnt*], to administer the last sacraments [*tq qd'mʃnʃstq D̄q'ʃRst'sakrqnqnt*]

сóвість still small voice [*stʃʃ'smL'svOʃs*]

солунýнин solunyan [*sP̄lʃnqni*]

соñм crowd [*kravd*]

сопráно soprano [*sq'prRqV*]

сопричáстя 1. (спíльність) sharing [*'SeqriNʃ*]; **2.** (з Богом) communion (with God) [*kq'mju:nʃqn (wʃD'gP̄d)*]

сороکоúст forty days' prayers Br. [*fO:tʃdəʃz'preqz*], Am. [*fOr:tʃdəʃz'preqrz*]

сotвóрення creation [*kʃʃeʃʃ(q)n*]; ~ **свíту** Creation of the World Br. [*kʃʃeʃʃ(q)n qv D̄q'wE:ʃʃf*], Am. [*kʃʃeʃʃ(q)n qv D̄q'wE:rld*]

сotворíти to create [*tq kʃʃeʃt*], to make [*tq'meʃk*]; ~ **чудо** to work a miracle [*tq'wE:kq'mʃrek(q)ʃ*]

сotворíння 1. див. сotворення; 2. (створíння) creature Br. [*kʃʃʃtʃs*], Am. [*kʃʃʃtʃsqr*]

сотеріолóгія soteriology [*sq'tʃqfP̄lqḠiʃ*]

сочéльник, Святíй вéчір, Святвéчір eve [*ʃv*]; **водохресний** ~ Epiphany Eve [*ʃpʃʃqni i:v*]; **різдвяний** ~ Christmas Eve [*kʃʃmqs'i:v*]

соúз union [*jHnʃqn*]; ~ **із Христом** union with Christ [*jHnʃqn wʃD'kraʃt*]; ~ **з Богом** union with God [*jHnʃqn wʃD'gP̄d*]

спасáти to save [*tq'seʃv*]; ~ **чиюсь душу** to save one's soul [*tq'seʃv'wAtnz'sqV*]; ~ **душí грíшників** to save sinners [*tq'seʃv'sInqz*]

спасáтися to find salvation [*tq'faʃnd sxf'veʃʃ(q)n*]

спасéнний saved [*seʃvd*], (сизволений) rescued [*reskjHd*]

спасíтель Br. saviour [*seʃkjqf*]; Am. savior [*seʃkjqr*]; (*pro Xpucma*) Br. the Saviour [*D̄q'seʃvjqf*], Am. the Savior [*D̄q'seʃvjqr*]

спасíвка the Dormition Fast Br. [*D̄q dO:mʃʃ(q)n fRst*], Am. [*D̄q dO:r'mʃʃ(q)n fxt*]

спасíння salvation [*sxf'veʃʃ(q)n*]

'*Ръмз 'dedJkeJtJd t'V qn J'vent*'; ~и на «Хваліть» stichera on 'Praise the Lord' Br. /*stJkqrq Pn 'preJz Dq 'lLd*/ Am. /*stJkqrq Pn 'preJz Dq 'lLrd*/

стóвник pillar ascetic /*pJlqr q'setJk*/, stylite /*staJJasJt*/

стояння 1. (віруючих на службі) standing /*stxndJN*; 2. (місця зупинки Христа по дорозі до Голгофи) station of the cross /*steJz(q)n qv Dq 'krPs*/; ~ **Марії Єгипетської** Standing of St. Mary of Egypt (*a church service on the evening of Wednesday, the fifth Lenten week*) /*stxndJN qv seJnt'meqri qv 'lGJpt*/

страждання 1. suffering /*sAfpJgJN*; 2. (мучеництво) martyrdom Br. /*mRtqdm*, Am. /*mRtqrdqm*/

страждати to suffer [tq 'sAfpq]; ~ за правду to suffer for the truth [tq 'sAfpqfL Dq 'trHJ].

стрáсн|ий Holy /*hq VJfJ*; ~ий тиждень, ~а седмиця Holy Week (*the last week of Lent*) /*hq VJfJ wJk*/

стрáсті passions /*pJxJqnz*; ~ Господні the Passions of our Lord Br. /*Dq'pJxJqnz qv aVq 'IO:d*/ Am. /*Dq'pJxJqnz qv aVq 'lLrd*/, the Agony of Christ /*DlJxgqnJqv 'kraJst*/

стратилáт (*a Greek soldier*) stratiate /*strxtJqVt*/

страх fear /*JfJq*; ~ **Божий** fear of God /*JfJq qv'gPd*/

стрíтення candlemas /*kxndJmqs*; ~ **Господа Нашого Ісука Христа**, ~ **Господне** The Presentation of Jesus at the Temple /*Dq "preJqn'teJfJn qv 'GJzq qv Dq 'temp*/, Meeting of the Lord Br. /*mJtJN qv Dq 'lLd*/, Am. /*mJtJN qv Dq 'lLrd*/

суд court Br. /*kL*, Am. /*kLrt*; ~ **церковний** ecclesiastical court Br. /*J'kLJzJxstJk(q)I 'kL*, Am. /*J'kL:zJxstJk(q)I 'kLrt*, Court Christian Br. /*kL 'krJstJqn*, Am. /*kLrt 'krJstCqn*, court spiritual Br. /*kL 'spJrJCVqf*, Am. /*kLrt 'spJrJCVqf*; **Страшний** ~ the Last Judgement Br. /*Dq 'lRgt 'GAGm(q)nt*, Am. /*Dq 'lxst 'GAGm(q)nt*, the Day of the Lord Br. /*Dq 'deJqv Dq 'lLd*, Am. /*Dq 'deJqv Dq 'lLrd*/

судд|я judge /*GAG*; **Книга ~ів** the Book of Judges /*Dq 'bVq qv 'GAGJz*/

судýти to judge [tq 'GAG]

сумлíння conscience /*kPnJ(q)ns*; **чисте** ~ a clear conscience Br. /*q 'kJq 'kPnJ(q)ns*, Am. /*q 'kJq 'kPnJ(q)ns*; **муки** ~ pangs of conscience /*pJxJz qv 'kPnJ(q)ns*/

суплíкáці|я supplication /*sAfpJfkeJsn*; **чинити ~ю за щось/кого** to make a supplication for smth/smb Br. /*tq 'meJk q "sAfpJfkeJsn qv sAmTfJN sAmfqdi*, Am. /*tq 'meJk q "sAfpJfkeJsn qv sAmTfJN sAmfqdi*; **впасти на коліна у ~ї** to fall to one's knees in supplication /*tq 'fJL tq wAmz 'nJz Jn "sAfpJfkeJsn*/

сýрмити to trumpet [tq 'trAmpJ]

ехóдити to descent upon [tq dJsent q'pPn], to come upon [to 'kAm q'pPn]

сýтність esse /*esi*, essence /*es(q)ns*, (існування) existence /*Jg'zJstqns*/

сует|á 1. (марнота) vanity /*vxnJti*; 2. (метушня) fuss /*fAts*; 3. (метушня, сум'яття) bustle /*bAs*; ~ **сует** vanity of vanities /*vxnJti qv vxnJtJz*/

схýзма schism /*skJz(q)m*/

схýм|а schema /*skJmJ*/

схýмник monk having taken vows of schema /*mAAN 'kxvJN teJkqn 'vaVz qv 'skJmq*/

схýмонáх schemamonk /*skJmqmAN*/

схýмонáхия schemanun /*skJmqnAN*/

хóдження ascension /*q 'senJ(q)n*. див **Вознесіння**

холáстик scholiast /*skJVJfxst*/

холáстика scholasticism /*skq 'kxstJz(q)m*/

T

та́емн|ий secret /*sJkJt*; ~а **вечеря** the Last Supper Br. /*Dq 'lRgt 'sAfpq*, Am. /*Dq 'lxst 'sAfpqr*/

тайнá 1. (таємниця) mystery /*mJstqri*; 2. (тайство) sacrament /*sxkrqm(q)nt*; ~ **сповіді** the Seal of Confession /*Dq 'sJq kqn'feJn*/

тайнственн|ий 1. (від таємниця) mysterious /*mJstfJdrJos*; 2. (від тайства) sacramental /*sxkrq'ment(q)*/

тайнств|о sacrament /*sxkrqm(q)nt*; ~ **сповіді** the Sacrament of confession /*Dq 'sxkrqm(q)nt qv kqn'feJn*; ~ **шилюбу** 1. (перев. правосл.) the (Sacred) Mystery of marriage /*Dq ('seJkJd) 'mJstqri qv 'mxrJG*; 2. (перев. катол.) the Sacrament of marriage /*Dq 'sxkrqm(q)nt qv 'mxrJG*; **святі** ~ a the Sacraments /*Dq 'sxkrqm(q)nts*/

тайна див. тайна

тайн|ий див. таємний

Тайна вечéря див. Таємна вечеря

талáнт talent /*təlænt*/

Талмúд (the) Talmud /*(Dq)'txlm Vd/; **Бавилонський** ~ the Babylonian Talmud /*Dq bəxfg'ʃq Vnʃqn 'txlm Vd/**

твérдь the firmament Br. /*Dq fE:mqmqt*/, Am. /*Dq fE:rmqmqt*/

твóрення див. сотворення

Творéць (the) Creator /*(Dq) kʃʃeʃtq*/

творýти to create [*tq kʃʃeʃt*]; ~ **добро** to do good [*tq 'dH'g Vd*]; ~ **чудеса зцілення** to perform miracles of healing [*tq pqlʃʃm 'mʃrek(q)lx qv 'kʃʃfGʃN*]

творíння див. сотворіння

тезоіменítство name day /*neʃm deʃʃ*/, patron saint's day /*peʃtrən 'seʃnts 'deʃʃ*/

тейзм theism /*Xʃʃz(q)m*/

телеолóгія teleology /*"telɔPʃq Gʃʃ*/

тéнор tenor /*tēnq*/

теократíя theocracy /*TʃPkqsi*/

теóлог theologian /*Tʃq'lq VGʃʃn*/

теолóгія theology /*TʃPʃq Gʃʃ*/

теологúмен theologumenon, theologumemon Br. /*TʃPʃq "Vmqnqn*/, Am. /*"Tʃq'g Vmqnqn*/, множс. theolog(o)umena [-mqnq]

теософíя theosophy /*TʃPʃqfi*/

Теотóкос, Богорóдиця (перев. зах.) Mother of God /*mAʃDqr qv 'gPd*/, (перев. сх. правосл.) Theotokos /*TePtPkʃʃs*/

теофáнія theophany /*TʃPʃqni*/

теоцентрíзм theocentrism /*"Ti:q Vsentrʃzm*/, theocentricism /*"Ti:q Vsentrʃ'sʃzqm*/, theocentricity /*"Ti:q Vsen'trʃʃsʃti*/

теоцентрíчний theocentric /*"Ti:q Vsentrʃk*/

терпíння patience /*peʃʃ(q)ns*/

терпíти to suffer [*tq 'sAʃfq*], to undergo [*tq "Andq'gq V*]

терплячий, терпелíвий patient /*peʃʃ(q)nt*/

тетрапóд tetrapod /*tetrqp Pd*/

тетратеíзм tetratheism /*"tetrq Tʃʃzqm*/

ти́пик, типíкón Typikon /*tʃʃp ūkqn*/, множс. typica /*tʃʃp ūkq*/

тілéснíй corporal Br. /*kLʃʃp(q)r(q)*/, Am. /*kLʃʃp(q)r(q)*/, carnal Br. /*kRq(q)*/, Am. /*kRq(q)*/, bodily ['bPdʃʃ]; **пожатí ~е** to reap material things /*tq 'ʃp mq'tʃqrʃqf TʃʃNz*/; ~і **бажання** carnal desires Br. /*kRq(q)dʃzaʃqz*/, Am. /*kRq(q)dʃzaʃqz*/; ~і **вправи** bodily exercise Br. /*bPdʃʃ 'eksqsaʃz*/, Am. /*bPdʃʃ 'eksqrsadz*/; ~і **покарання** corporal punishment Br. /*kLʃʃp(q)r(q)'pAñʃSmqnt*/, Am. /*kLʃʃp(q)r(q)'pAñʃSmqnt*/; **Дух Святий** зійшов в ~ому (Лк. 3:22) the Holy Spirit descended in bodily form Br. /*Dq 'hq Vli 'spirit dʃsendʃd Jn 'bPdʃʃfLm*/, Am. /*Dq 'hq Vli 'spirit dʃsendʃd Jn 'bPdʃʃfLm*/; **послужити в ~ому** (Рим. 15:27) to minister (to smb) in material things Br. /*tq 'mʃnʃstq tq 'sAmbydī Jn mq'tʃqrʃqf TʃʃNz*/, Am. /*tq 'mʃnʃstq tq 'sAmbydī Jn mq'tʃqrʃqf TʃʃNz*/

тілéсність corporality Br. /*"kLʃʃp'rxʃti*/, Am. /*"kLʃʃp'rxʃti*/

тіло body /'*bPdʃʃ*/

Тіло Христóве The body of Christ /*Dq'bPdī qv 'kraʃt*/

тлíннíй corruptible /*kq'rAptʃb(q)*/, perishable /*perʃʃqf(q)*/; ~ий чоловíк corruptible man /*kq'rAptʃb(q)'məxn*/; **для отримання вінця ~ого/не~ого** to obtain a perishable crown/an imperishable crown /*tu q'ʃteʃn q'perʃʃqf(q) 'kra Vn/qn Jm'perʃʃqf(q) 'kra Vn*/; **не від ~ого сімені, а від нетлінного** not of corruptible seed, but incorruptible /*f'nPt qv kq'rAptʃb(q)'sʃd bqt ūnkq'rAptʃb(q)*/; ~им **сріблом** викуплені redeemed with corruptible things like silver Br. /*rʃʃdʃʃmd wʃD kq'rAptʃb(q)'TʃʃNz ūnk'sʃhvq*/, Am. /*rʃʃdʃʃmd wʃD kq'rAptʃb(q)'TʃʃNz ūnk'sʃhvq*/

тлíння corruption /*kq'rAptʃ(q)*/; **візволений від рабства** ~ redeemed from bondage of corruption /*rʃʃdʃʃmd frPm 'bPndʃʃG qv kq'rAptʃ(q)*/; **не наслідує не~** does not inherit incorruption /*dAñz 'nPt Jn'herʃt ūnkq'rAptʃ(q)*/

тлíти to decay /*tq dʃʃkeʃʃ*/

томíзм Thomism /*tq Vmʃz(q)m*/

Тóра Torah /*tO:rq*/, /*tq Vr̄q*/

торкáтися to touch /*tq 'tAçG*/

традиційníй traditional /*trq'dʃʃ(q)n(q)*/; ~а **релíгія** traditional religion /*trq'dʃʃ(q)n(q)ʃʃfGʃʃn*/

традиціоналíзм /*trq'dʃʃ(q)n(q)ʃʃfGʃʃn*/; ~ **релíгійний** religious traditionalism /*rʃʃfGʃʃn trq'dʃʃ(q)n(q)ʃʃfGʃʃn*/

традиція tradition */trə'dɪʃən/*

транс trance Br. *[træns]*, Am. *[trəns]*; ~ релігійний religious trance Br. */rɪ'ʃn'fɪləgɪs 'træns/*, Am. *[rɪ'ʃn'fɪləgɪs 'trəns]*, religious contemplation */rɪ'ʃn'fɪləgɪs 'kə'pne'mpləfɪləs(q)n/*, (захват) ecstasy */'ekstazɪ/*

трансабстянція transubstantiation */trənsəb'stənʃən/*

трансцендентне transcendent */trən'sen(d)nt/*

трансцендентний transcendent */trən'sen(d)nt/*

трансцендентність transcendence */trən'sen(d)nt/*, transcendency */trən'sen(d)nt/*

трáпеза (прийом їжі) a meal */trə'peɪzə/*

трáпéзна refectory */trə'peftəri/*

трéб|а (богослужіння) occasional service Br. */q'kefZ(q)n(q)sE:vJz/*, Am. */q'kefZ(q)n(q)sE:rvJz/*; ~и occasional services Br. */q'kefZ(q)n(q)sE:vJz/*, Am. */q'kefZ(q)n(q)sE:rvJz/*

трéбник breviary */bri:i:vJri/*

трéтій third; **Третій час** terce Br. *[tE:s]*, Am. *[tE:rs]*, Third Hour Br. */'T̄E:dəVq/*, Am. */'T̄E:rdəVq/*, **Третій**

Чин 1. (рос. правосл. диякони) deacons */dʒɪkɒnz/*; **2.** (катол. терициарії) a third order Br. */q'T̄E:dLdq/*, Am. */q'T̄E:rdLdq/*

трибунал tribunal */traʃbjHn(q)/*; **церковний** ~ church tribunal Br. */'CE:t traʃbjHn(q)/*, Am. */'CE:r traʃbjHn(q)/*

Триєдіний (Бог) triune (God) *['traʃjHn ('gPd)]*

тризвін 1. (дзвін заг.) chime */tʃaʃm/*; **2.** (рідк. правосл.) triple peal of bells */trəʃpʃpi:ʃqv'fesəz/*

трипостасний (про Бога) Tri-hypostatic */trəʃhaʃpq'stəxtʃk/*, in three hypostases */ʃnTrəʃhaʃpPstqzʃz/*, (у трьох вічних єдиносуцічних особах) in three coeternal consubstantial persons Br. */ʃnTrəʃkVtE:nqf'kPnsqb'stəxNqfPzsqnz/*, Am. */ʃnTrəʃkVtE:rnqf'kPnsqb'stəxNqfPzsqnz/*

трипостасність circumincension */sE:kqmJn'se:ʒqn/*

трикíрій trikirion Br. */traʃkʃqrʃqn/*, Am. */trəʃkʃqrʃqn/*

тринітарний trinitarian */trInʃteqrʃqn/*

триптих triptych */trəʃptʃk/*

трисвятé the Trisagion */trəʃsxgʃqn/*

тритеíзм Tritheism *['traʃtʃlʃzqm]*

трихотомія trichotomy */tr(a)ʃkPtzqmʃ/*

Трíйця 1. the Trinity */trInqt/*; **Свята** ~ the Holy Trinity */Dq'kVt'q 'trInqt/*; **2.** (свято) Pentecost */pentʃkPst/*; **День Пресвятої ~и** Trinity *['trInSti]*, Pentecost *['pentʃkPst]*

Тріóдь the Triodion Br. */Dq "traʃq Vdaʃqn/*, Am. */Dq trʃPdʃqn/*, множ. triodia Br. */traʃq Vdaʃq/*, Am. */trPdʃq/*; ~ квітна the Pentecostarion */Dq "pentʃkPstegqrʃqn/*; ~ постова the Lenten Triodion Br. */Dq 'lent(q)n "traʃq Vdaʃqn/*, Am. */Dq 'lent(q)n trPdʃqn/*

трóїцький 1. (троїчний, тринітарний) trinitarian */trInʃteqrʃqn/*; **2.** (від свята Трійці) Pentecostal */pentʃkPstq/*

трóїчний див. троїцький

Трóйця див. Трійця

тропár troparion Br. */trPʃpeqrʃqn/*, Am. */trq'pxrʃqn/*, множ. troparia Br. */trPʃpeqrʃq/*, Am. */trq'pxrʃq/*

Y

ув'язнювати to put into prison *[tq'pVtʃntq'prʃz(q)n]*, to imprison *[tqʃm'prʃz(q)n]*

удосконалюватися to improve oneself *[tqʃm'prHv wA'nself]*, to progress *[tq'prq Vgres]*

умертвляти to kill *[tq'kll]*, to slay *[tq'sleI]*; ~ **плоть** to mortify the flesh *[tq'mLtʃfaʃDq'fleS]*

упокóїтися див. покоїтися

усіка́ти to truncate *[tq'trA'kēʃt]*; ~ **главу** to behead *[tq'fJ'ked]*

уцерковляти to church *[tq'CE:tG]*

X

хвалýти to praise *[tq'preʃz]*

хоронýти to inter */tPʃn'tE:/*, to bury */tq'beri/*

хрест cross */krPz/*; **закладати** ~ to lay the cross */tq'leʃDq'krPz/*

хрестýти to baptize *[tq'bxp'taʃz]*, to christen *[tq'krʃs(q)n]*

хреститися to be baptized [*tq 'kɔfəsp'taʃzəd*], to be christened [*tq 'kɔʃəʃs(q)nd*]

христианство Christianity [*'krɔsti'xənʃti*]; **безрелігійне** ~ religionless Christianity [*rɔʃʃɔG(q)nʃs 'krɔsti'xənʃti*]

хулити to blaspheme [*tq bʃxsʃʃm*]

ІІ

царство kingdom [*kɔʃNqm*]; **тисячолітнє** ~ The Millennial Kingdom [*Dq mʃləʃq 'kɔʃNqm*]; **йому небесне!** God rest his soul! [*'gPd'rest hɔz 'sq Vɔ*], May he rest in peace! [*'meʃ hɔʃ'rest ʃn 'pʃs*]

царствовать to reign [*tq 'reʃn*]; **помазання** ~ anointing to reign [*q'nOʃntʃNtq 'reʃn*]

церква church [*Tʃɔ:T*]; **десятинна** ~ the Church of the Dime [*Dq 'Tʃɔ:T qv Dq 'daʃn*]; **Матірна** ~ the Mother Church [*Dq 'mʌθDq 'Tʃɔ:T*]

Ч

час time [*taʃn*]; **дев'ятій** ~ Nones [*nq Vɔns*]

чинити to act [*tq 'xkt*], to behave [*tq bʃ'həʃv*]

чува́ти one can hear [*wʌʃn kqn 'hɔq*], it can be heard [*ʃt kqn 'bʃ'hɛ:d*]

чудотвóрити to make miracles [*tq 'meʃk'mʃrek(q)sz*]

PROPER NAMES

А́вель Abel [*əʃb(q)s*]

А́враáм Abraham [*əʃbrəqm*]

А́гáр Hagar [*həʃgR*, *həʃgq*]

А́ггéй Haggai [*hʌggaʃ*]

А́донáй Adonai [*"xdPnaʃ*], [*"xdPneʃaʃ*]

А́мáлик, А́мáлек Amalek [*"xmq "leʃ*]

А́ристíд Aristides [*"xrʃstaʃdʃz*]

А́ріїл (символічна назва Єрусалима) Ariel [*eqrʃs*]

А́фінагóр Athenagoras [*"xʃq 'nxgqrqs*]

Бéйль, П'ер Bayle, Pierre [*'bef'pjær*]

Ваál-Зевúв Beelzebub [*bɪ'elzibɛʃb*]

Вавилóн Babel [*beʃb(q)s*]

Валаáм Balaam [*beʃʃxm*]

Варахиíл Barachiel [*bq 'rx Tʃqʃ*]

Варфоломíй Bartholomew [*bɑ:tʃlɒmju:ʃH*]

Васиlíск Basiliscus [*bæzi'slʃks*]

Васíлій Велíкий Basil the Great [*bæzi(q)s Dq 'greʃt*]

Велíáр Belial [*bʃʃʃʃs*]

Вельзевúл див. **Ваал-Зевув**

Вифлеем Bethlehem [*beʃʃʃqm*]

Гавриíл Gabriel [*geʃbriʃqʃ*]

Галат Galat [*galat*]

Галіléй Galileo [*gæli'eʃqVz*]

Галіléя Galilee [*gæliʃʃ*]

Георгíй Перемóжець George the Victory-bearer [*Gɔ:lɔ:Dq 'vʃktqri-'be(q)rq*]

Заведéй бібл. Zebedee [*'zebʃdʃ*]

Éва Eve [*ʃv*].

Ісýс Jesus [*ʃʃʃzqz*]; ~ **Христос** Jesus Christ [*ʃʃʃzqz 'krəʃtʃt*]; ~ **Сирах** Jesus, the son of Sirach [*ʃʃʃzqz Dq 'sʌn qv 'ʃʃʃtʃC*]

преподóбний Іоán Дамáскін Reverend Ioan Damaskin [*revqrqnd 'jq Vɔn dq'mRʃkʃn*]

преподобний Йоан Касіан Римлянин Reverend John Cassian the Roman /*'revqrqnd' 'ḠPn 'kxsiqn D̄q 'rq V̄mqn/*

преподобний Максим Сповідник Reverend Maximus the Confessor /*'revqrqnd' 'maksf̄mqs D̄q kqn'fesq/*

преподобний Симеон Новий Богослов Reverend Symeon the New Theologian /*'revqrqnd' 'saJmgn D̄q 'nyH̄ 'T̄q'lq V̄Ḡsqn/*

Прóхор Prohor /*'prP̄hqr/*

Раїса Raisa /*'raJsq/*

Рафаїл Raphael /*'rxfeJq/*

Ромáн Roman /*'rq'mR̄q/*

Ростислав Rostislav /*'rP̄stJslR̄x/*

Сáва Sava /*'sR̄xq/*

Саваóф Sabaoth /*'sxboJf̄/*

Салафíл Salafil /*'sxlqf̄/*

Самсóн Samson /*'sxm(p)sqn/*

Самуїл Samuel /*'sxmjul/*

Cáра Sarah /*'sR̄xq/*

святá Пульхéрія St. Pulcheria /*'seJnt pV̄hJqrJq/*

святá Світлáна St. Svitlana /*'seJnt svJt'lR̄q/*

святýй Амвróсій Медіолáнський St. Ambrose of Milan /*'seJnt 'xnbfrq V̄z qv mJ'lkn/*

святýй Афанáсій Велíкий Saint (St.) Athanasius the Great /*'seJnt "xJq'neJ̄Sqs D̄q 'greJt/*

святýй Васýлій Велíкий St. Basil the Great Martyr /*'seJnt 'bxzqf̄ D̄q 'greJt 'mR̄tq/*

святýй великомúченик Фéдір ~ St Theodore Stratelates, the Great M. Br. /*sqnt 'T̄qgdL'strxtJq V̄t D̄q 'greJt 'mR̄tq/*. Am. /*sqnt 'T̄qgdL'strxtJq V̄t D̄q 'greJt 'mR̄tq/*

святýй Григóрій Богослóв Saint (St.) Gregory the Theologian /*'seJnt 'gregqr D̄q "T̄q'lq V̄Ḡiqn/*

святýй Григóрій Неокесарíйський, чудотвóрець St. Gregory of Neocaesarea called “the Wonder-Worker” /*'seJnt 'gregqr qv "nJg V̄" sJzq'rJq 'K̄Lsd D̄q 'wAndqwE:kq/*

святýй Григóрій Нýський Saint (St.) Gregory of Nyssa /*'seJnt 'gregqr qv 'nJsq/*

святýй Григóрій Пáлама Saint (St.) Gregory Palam /*'seJnt 'gregqr 'pxJqm/*

святýй Дионíсій Олександрийський Saint (St.) Dionysius of Alexandria /*'seJnt "da(J)q'nJziqs qv "xJg'zR̄ydrq/*

святýй Іgnáтій Богонóсець Saint (St.) Ignatius the God-bearer /*'seJnt Jg'neJ̄Sqs D̄q 'gP̄dbeqrq/*

святýй Йоан Золотоúстий Saint (St.) John Chrysostom /*'seJnt 'ḠPn 'krJsqstqm/*; John of “the Goldenmouth” /*['ḠPn qv D̄q 'qq V̄ldqnm V̄J/*

святýй Іполít Рýмський Saint (St.) Hippolyte of Rome /*'seJnt hJpP̄fJtJq 'rq V̄m/*

святýй Іринéй Лiонський Saint (St.) Irenaeus of Lyons /*'seJnt aJq'rJnJjqs qv 'laJqn/*

святýй Кипrián Каrfагéнський Saint (St.) Cyprian of Carthage /*'seJnt 'sJpriqn qv 'kR̄JfḠ/*

святýй Кирило Єrusalíмський Saint (St.) Cyril of Jerusalem /*'seJnt 'sJrqf̄ qv Ḡq'rH̄sqfqm/*

святýй Климент Рýмський Saint (St.) Clement of Rome /*'seJnt 'klemqnt qv 'rq V̄m/*

святýй Мелítон Сардíйський Saint (St.) Meliton of Sardinia /*'seJnt 'melJtqn qv sR̄dJniq/*

святýй Миколáй Чудотвóрець St. Nicholas the Wonderworker /*'seJnt 'nJkqlqs D̄q 'wAndqwE:kq/*

святýй мýченик Іустýн Фíлóсоф Holy Martyr Justin Philosopher /*'hq V̄i 'mR̄q 'ḠAstJn fJfJsqfq/*

святýй мýченик Прокопíй St. Procopius, Great Martyr /*'seJnt prq'kP̄pJqs 'greJt 'mR̄tq/*

святýй первомýченик Стéfan Holy First martyr Stephan /*'hq V̄i 'fE:st 'mR̄tq 'stefqn/*

святýй Полíкарп Смýрнський Holy Polycarp Smirnskyi /*'hq V̄i 'pP̄likR̄p 'smJrnski/*

святýй Прокл St. Proculus /*'seJnt 'prP̄kj V̄q/*

святýй Прóхор St. Prochorus /*'seJnt 'prP̄kqrqs/*

святýй Ромáн St. Romanus /*'seJnt 'rq V̄mqnq/*

святýй Ростислав St. Rostislav /*'seJnt "rP̄stJslR̄x/*

святýй Севастián St. Sebastian /*'seJnt sq'bxstiqn/*

святýй Святосла́в St. Svyatoslav /*'seJnt svqtq'slR̄x/*

святýй Северián St. Severian /*'seJnt sq'vJqrJqn/*

святýй Феофíл Антиохíйський Saint (St.) Theophilus of Antioch /*'seJnt TiP̄fJqs qv 'xntiP̄k/*

святі апостоли Петро й Павлó Holy Apostles Peter and Paul /'hɔq V̄hi q'p P̄st(q)lz 'p̄ltq qnd'p̄L/

Серапіон Serapion /'səp'rɔ:pɪɔn/

Серафім Seraphim /'serfɪfɪm/

Сергій Sergey /'sɛrgeɪ/

Сильвéстр Silvester /'sɪlvəstər/

Симео́н Simeon /'sImiɔ:n/

Сíмoн Simon /'saImmqn/

Симонія Simonia /'saImmqnaɪ/

Сіо́н Zion, Sion /zaɪqn/

Сирах дiв. Ісус Сирах

Соломія Salome /'sələmə/